

Bilaga förvaltningar

Delårsrapport juni 2019

Hälsa- och sjukvårdsförvaltning.....	3
Division medicin.....	9
Division kirurgi	13
Division psykiatri.....	16
Division primärvård.....	20
Hälsa- och sjukvård Gemensamt	23
Division medicinsk service	25
Hörsel och syn Region Dalarna.....	29
Central förvaltning	32
Finansförvaltningen	36
Regionfastigheter	37
Regionservice.....	40
Kultur- och Bildningsförvaltning	45
Tandvårdsförvaltningen	50
Kollektivtrafikförvaltning.....	54
Regional utvecklingsförvaltning	59
Patientnämnd	62
Revisorerna och tjänstemannabiträde...64	
Kostsamverkan Mora.....	65
Hjälpmedel Dalarna	68

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Hälso- och sjukvårdsförvaltning

Verksamhet – mål och händelser

Under 2019 fortsätter struktur- och förändringsarbetet vilket innebär fortsatta effektiviseringskrav inom hälso- och sjukvården. Handlingsplaner med kompletterande åtgärder är framtagna. Handlingsplanerna utgår ifrån målet om en högkvalitativ, långsiktigt hållbar verksamhet och ekonomi. Inom ramen för de olika divisionernas arbete med respektive handlingsplan ställs stora krav om såväl anpassade förändringar som till den medicinska utvecklingen. Prioriteringsarbetet måste präglas av långsiktig hållbarhet utifrån ett kostnads- och nyttoperspektiv och ta hänsyn till medicinsk ändamålsenlighet. Det innebär en betydande utmaning då den medicinska utvecklingen många gånger har en högre utvecklingstakt än den ekonomiska.

De mest prioriterade arbetsområden som återkommit och fortsatt gäller inom hälso- och sjukvården är:

- Bemanningsnivåer
- Rekryteringsinsatser
- Kostnader för högspecialiserad vård
- Digitalisering och utveckling av e-hälsa
- Läkemedelskostnader
- Prioriteringar
- Arbete med ”nya nära vården”
- Anpassning av arbetssätt

Under 2019 har division medicinsk service tillkommit. Det innebär att hälso- och sjukvården numer består av fem divisioner; medicin, kirurgi, psykiatri, medicinsk service och division hälso- och sjukvårdsgemensamt.

En närmare beskrivning av hälso- och sjukvårdens verksamhetshändelser under perioden återfinns i respektive divisions delårsrapport.

Måluppföljning

Regionplanens övergripande mål och förvaltningens styrkort	Prognos helår
Mer närmare vård	▲
Vårdens organisering, arbetssätt och samverkan, för en mer närmare vård	▲
Vård utan köer	■
Vårdgarantin nås	■

Fungerande vårdkedjor för utskrivningsklara patienter	●
Utveckling av e-hälsa	▲
Familjecentraler finns i varje kommun	▲
Vårdkvaliteten ska öka	● ▲ ■
Kunskap om bemötande och att säkerställa en personcentrerad vård, att se patienten som en kunskapsresurs	▲
Kunskapsstyrning	▲
Kvalitetsnivåer är satta och prioriteringar beskrivna	● ▲ ■
Effektiv uppföljning	● ▲ ■
Mobila vårdteam	▲
Hälso och sjukvården arbetar hälsofrämjande i arbetet med patienten; vårdcentraler som infört Hälsoamtal	■
Minskad påverkan på klimat och miljö	▲
Följsamhet till miljömål	▲
Arbetsätt för medicinska gaser (koldioxidekvivalent)	●
Flergångstextilier används istället för engångskläder	● ▲
Fler medarbetare som trivs på jobbet	● ▲ ■
Arbetsmiljön, sjukfrånvaron ska minska	●
Antal AT-tjänster har ökat till 60	●
En långsiktigt hållbar ekonomi	■
Verksamheterna håller sig inom fastslagen budget	▲
Följsamhet till ledningssystem, externa och interna krav	▲
God produktivitet	▲

Arbetet med God och Nära Vård har fram till juni 2019 bedrivits i Södra Dalarna och Västerbergslagen och det har då kallats Nya Nära Vård. Från och med slutet av juni 2019 omfattar arbetet hela Region Dalarna.

För utskrivningsklara patienter finns väl fungerande vårdkedjor och antalet vårdtygn för utskrivningsklara fortsätter minska.

e-Hälsa - Region Dalarnas egen digitala "vårdapp" Min Vård har ökad sin tillgänglighet genom att alla VC i länet bidrar med läkare samt att digitala återbesök kan genomföras genom "appen". Andra digitala lösningar är "astmakollen". Projektet webbtidbok är överfört till förvaltning, ca 40 enheter är igång och införandet fortgår. I maj 2019 hade 56,8 % av Dalarnas befolkning konto i 1177 Vårdguidens e-Tjänster.

I Dalarna finns det idag 7 familjecentraler och flera planeras i linjen med regionplanen.

Arbetet med personcentrerad vård fortsätter inom Region Dalarna och fram till nu har ett 80-tal team deltagit i lärandeseminarier och det startar upp nya team i september 2019. Handlingsplan finns framtagen. Dessutom genomförs stödseminarier för chefer avseende personcentrerat ledarskap.

Nyckeltal vårdgaranti	Utfall aug	Mål	Prognos helår
Vårdgaranti – 0 – telefonstillgänglighet primärvården	89 %	95 %	▲
Vårdgaranti – 3 – bedömning primärvården	90 %		▲
Vårdgaranti – 90 – förstabesök specialiserade vården	66 %	85 %	■
Vårdgaranti – 90 – operation/åtgärd specialiserade vården	54 %	80 %	■

Vårdgarantiuppfyllelsen varierar mellan verksamheterna.

Telefontillgängligheten var i Dalarna i augusti 89 % (riket 87 % i mars). 17 vårdcentraler hade en telefontillgänglighet på 95% eller högre medan vid 4 vårdcentraler var telefontillgängligheten under 80%.

Andelen som blev medicinskt bedömda inom 3 dagar i primärvården var i augusti 90%. (riket 87 % i juli). 17 vårdcentraler i länet redovisar att 90% eller fler av patienterna fått en medicinsk bedömning inom 3 dagar. Vid 4 vårdcentraler är andelen under 80%.

För specialiserade vården ligger vårdgarantiuppfyllelsen för förstabesök under rikssnittet.

Vårdgarantiuppfyllelsen för operationer/åtgärder ligger på en lägre nivå, detta på grund av stängda vårdplatser, bristen på personal och därav operationskapacitet.

Verksamhetsstatistik, specialistsjukvården, tom aug	2019	2018	2017
Totalt antal besök - läkare	213 225	211 380	210 031
- varav Akut	66 461	67 442	65 660
Övriga besök	228 625	223 506	208 950
Antal vårdtillfällen	28 767	28 879	29 892
Antal vård dagar	157 606	161 165	170 017
-varav utskrivningsklara	3 960	5 723	8 493
Operationer Totalt (Provisio)	11 933	11 863	12 373
-varav öppenvårdsoperationer	6 236	6 076	6 538
-varav slutenvårdsoperationer	5 377	5 429	5 538

Verksamhetsstatistik, primärvården, tom aug	2019	2018	2017
Totalt antal besök - läkare	177 384	178 650	156 749
- varav Akut	23 922	22 046	22 202
Övriga besök	286 021	280 968	279 399

Läkarbesöken i specialistsjukvården är under perioden något fler än motsvarande period förra året. Ökningen är på marginalen men återfinns i både division kirurgi och medicin. Även besök till annan medicinsk personal är läkare ökar och även här återfinns ökningen i flera divisioner. Vårdgarantiuppfyllelsen följer dock inte samma enhetliga mönster. Division medicin uppvisar en uppgång jämfört med föregående år och når vårdgarantiuppfyllelse i augusti om 79 % för första besök. Samtidigt pekar division kirurgis uppfyllelse för samma måttal åt andra hållet (ca 61 %, vilket är lägre än föregående år) och den generella trenden för region Dalarna är nedåtgående sett till perioden maj – juli.

Antalet vårdtillfällen är något lägre men överlag i nivå med föregående år. Antalet vård dagar minskar något mer och utskrivningsklara är ca 30% färre än föregående år. Det har underlättat situationen vad gäller beläggning där t.ex. division medicin uppvisar en nedåtgående medelbeläggning som närmar sig målet om 90%.

Produktionen i primärvården ökar överlag. Det finns dock variationer vad gäller yrkesutövare där läkar- och sjuksköterskebesök går ner något till förmån för i första hand fysioterapeut- och psykologbesök. Samtidigt uppvisas en något fallande trend för telefontillgängligheten och en stabil trend om ca 90 % avseende medicinsk bedömning (vårdgaranti "treat") sett till ackumulerat utfall 2019.

Ekonomi

Resultat-räkning (mnkr)	2019			2018	
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat	
Intäkter	5 518,3	4,7%	8 225,8	8 190,9	8 011,6
-varav Regionbidrag	4 083,2	4,8%	6 124,9	6 124,9	5 843,8
Kostnader	-5 494,1	3,9%	-8 264,5	-8 190,7	-8 127,0
-varav löner exkl. soc. avg.	-194,2	4,3%	-2 946,2	-2 981,2	-2 851,0
-varav inhyrd personal	-166,0	9,8%	-248,1	-164,8	-236,2
Över-/underskott	24,1		-38,7	0	-115,4
Årets investering	-38,7		-79,8	-72,1	-94,1

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen prognostiserar ett negativt resultat på -38,7 mnkr för 2019.

I budgetarbetet inför budget 2019 beslutades om en handlingsplan för ekonomi i balans. Förutom direkt budgetanpassning med 32 mnkr lades fem utredningsuppdrag, som sammanlagt motsvarade 37 mnkr, till de olika divisionerna. Uppdragen var: översyn av 1177:s uppdrag 5 mnkr, ambulans och sjuktransporter 6 mnkr, sjukresor 6 mnkr, offlabel-föreskrivning av läkemedel vid ögonkliniken 10 mnkr samt ytterligare 10 mnkr inom div kirurgi med fokus på kirurgen Falun/Mora. I prognosen per augusti har ingen effekt av dessa uppdrag räknats hem.

Tillkommit har ytterligare ej effektuerad budgetanpassning inom div kirurgi om 7 mnkr. Prognosen för division kirurgi pekar mot ett underskott på 45 mnkr. Förutom ovan nämnda utredningsuppdrag och budgetanpassning har stafettkostnaden justerats till det sämre med sju miljoner, den köpta vården (vårdgaranti och utomlänssjukvård) med ca 20 mkr. Kostnaden avseende urologi eskalerar och en utredning avseende kostnader och uppdrag har initierats. Bristen på operationskapacitet i Falun har hittills främst påverkat ortopedin. Tillgängligheten är låg och kostnaden för vårdgarantivård prognostiseras till 42 mnkr. Osäkerhet råder kring prognosen för köpt vård, dels över hur stor del av vårdgarantiremisserna som hinner åtgärdas under 2019 men också kostnaden för den köpta vården utan remiss som alltid är svårbedömd.

För ekonomi i balans krävs också att primärvården infriar överskottsmålet om 42 mnkr. I prognosen räknar man dock med sämre resultat och överskottet stannar på 29 mnkr. Förklaringar till det är bl. a. att effekterna av primärvårdslyftet ännu ej är så stora som beräknat. Med fler utbildningsläkare och vikarierande underläkare, för att på längre sikt tillse en bättre rekryteringsbas till allmänläkare, har behovet av handledning ökat. Detta i sin tur ökar kostnaderna för inhyrd personal för att kunna säkerställa tillgängliga läkartider för patienterna.

För Hälso- o sjukvården som helhet visar prognosen på lönekostnader en positiv avvikelse mot budget med 63 mnkr (inkl. soc.avg.). Den positiva avvikelsen härrör sig från divisionerna medicin, psykiatri och medicinsk service och förklaras av vakanser för läkare, sjuksköterskor och psykologer. Även division primärvård rapporterar en positiv avvikelse för lönekostnader till följd av vakanser. Samtidigt är lönekostnaderna för läkare prognostiserade ca 13 mnkr högre än budget, detta trots en helårsprognos för inhyrd personal i primärvården som är ca 7 % högre än utfallet föregående år. Division kirurgi redovisar en prognos för lönekostnader i nivå med budget.

Avvikelsen för inhyrd personal återfinns i alla divisioner, där division psykiatri (ca 23 mnkr), och division primärvård (ca 22 mnkr) avviker mest.

Prognosavvikelse mot budget, inhyrd personal Mkr	
Division Medicin	- 14
Division Kirurgi	-8
Division Psykiatri	-23
Division Primärvård	-22
Division Service	-16
Summa	-83

I division HS gemensamt ser kostnaden för utbildningsläkare, speciellt i allmänmedicin, ut att bli högre än budgeterat. Försämringen görs på kostnadsstället för ST-läkare på privat vårdcentral (VC) samt läkare från VC som randar på klinikerna, men får hela sin lön betald av enheten. Det är i dagsläget svårt att följa upp ST-läkarna på privata vårdcentraler och hur många som anställs. Lönekostnaderna låg på ungefär samma nivå 2017 och 2018, men i år ser vi efter augusti en ökning på ca 20 % jämfört med samma period föregående år. Diskussioner förs nu att flytta ut anslaget för ST-läkare till Hälsoval och till respektive division. Det skulle ge bättre förutsättningar för att matcha antalet ST med framtida pensionsavgångar samt vakanser.

I div HS gemensamt redovisas from 2019 intäkter för varaktig vård för nyanlända. Det är intäkter som finansierar Asyl och migranthälsan och Kris och traumaenheten. Här prognostiseras ett överskott om 18 mnkr vilket gör att divisionens resultat bedöms stanna på -17 mnkr mot budgeterat -42 mnkr trots underskottet för utbildningsläkare.

Specialistsjukvården som helhet ser en ökad kostnad för köpt vård, vårdgaranti- och valfrihetsvård, och prognostiserar en avvikelse mot budget med ca -22 mnkr. För högspecialiserad vård prognostiseras en avvikelse mot budget på -5,2 mnkr. Kostnaderna, exklusive abonnemang, är ca 6% högre än föregående år trots 9% färre skickade remisser. Relativt många vårdtillfällen har höga kostnader under 2019 där medelbelopp per faktura är 1 518 tkr jämfört med 1 197 tkr under samma period 2018. När det gäller typ av remisser som skickats ser man en tydlig nedgång avseende ortopedi och medicin. Den enda nämnvärda ökningen avser kvinnosjukvård.

Kostnaden för sjukresor fortsätter att öka och prognosen pekar mot en avvikelse mot budget med ca – 7 mnkr och en kostnadsökning mot föregående år (tom augusti) med 4%. Det är otillfredsställande, framförallt för att vi inte har verktygen för att utreda orsakerna, men också för att verksamheterna rapporterar bristande samordning i utförandet! Den förklaring som Trafikförvaltningen hittills gett är att ökningen inte beror på fler beställda sjukresor utan på en (orimligt) hög indexuppräknings (ca 11 %) från leverantörer. Indexuppräknings debiteras HoS vilket i praktiken innebär att HoS förvaltningen får ytterligare sparbetning.

De totala kostnaderna mot Regionsserviceförvaltningen per augusti har ökat med 5,2 % mot föregående år. Prognosen för t.ex. lagade patientmåltider pekar på en ökad kostnad på ca 7 % jämfört 2018, till största delen beroende på prishöjningar från Regionsservice. Prisökningen ligger på en nivå som är högre än vad som är tillåtet i Regionen, vilket också det innebär ytterligare sparbetning för HoS.

En kostnad som ökat enormt jämfört förra året är kostnaden för s.k. ”nätdoktorer”, digitala vårdtjänster utanför regionen. 2018 var kostnaden 4 mnkr och prognosen för året pekar mot minst 7 mnkr.

På intäktsidan noteras att den nya momstillämpningen på inhyrd vårdpersonal som gäller från 1 juli innebär ett intäktsstapp på 8,3 mnkr jämfört föregående år.

Förvaltningens resultat fördelar sig på respektive division enl. tabellen nedan.

Prognos per division (mnkr)	Avvikelse
Division Medicin	0
Division Kirurgi	-45,0
Division Psykiatri	-5,5
Division Primärvård	29,0
Division HS gemensamt	-17,2
Division Medicinsk service	0
Summa	-38,7

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	3,9%	2,4%	1,6%

Kostnadsutvecklingen har dämpats något från att vara 4,8% första tertiet. Redan nämnt är sjukresor och kostnader debiterade från Regionsservice. Personalkostnader, inhyrd personal och den köpta vårdens kostnader ökar jmf med föregående år.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	5 879,7	5 731,2	2,6%
Antal anställda	6 948	6 885	0,9%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Det finns fortfarande ett ansträngt vakansläge för många verksamheter inom Hälso- och Sjukvården, som påverkar produktion och inhyrd personal. Behov av att rekrytera in egen personal är stort inom många olika yrkeskategorier.

Divisionerna arbetar aktivt med olika rekryteringsåtgärder och ser över nyttjandet av annan kompetens och andra arbetsmetoder. Fokus på att behålla och utveckla den personal vi har blir allt viktigare.

Ett stort förändringsarbete pågår bl.a. inom Primärvården kopplat till God och Nära Vård. Arbetet utgör ett viktigt steg i en strukturförändring av det svenska hälso- och sjukvårdssystemet, som innebär att primärvården blir den verkliga basen och första linjen i hälso- och sjukvården.

Mätningen av antalet anställda sker den 31/8, vilket gör att ev. semesterbemanning kan vara inräknad.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	5 946 416	5 923 068	0,4%
Arbetad tid timmar, anställda	5 641 441	5 530 534	2,0%
-varav timanställda	220 024	206 565	6,5%
-varav mertid/övertid samtlig personal	96 388	93 550	3,0%
-varav arbete under jour och beredskap	96 492	96 808	-0,3%
Arbetad tid timmar, stafettläkare	102 868	92 003	11,8%
Arbetad tid timmar, stafettsjuksköterskor	2 310	0	-

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Gällande inhyrd personal så har den ökat jämfört med samma period föregående år. Ökningen för inhyrda sjuksköterskor står främst Bild och Funktionsmedicin för. Under sommarmånaderna juni och juli så har dock även Akuten Falun och Medicin Falun behövt använda sig av hirsjuksköterskor.

Gällande inhyrda läkare är det en del verksamheter som ligger över 800h/månad i snitt (för denna period). Det gäller Bild- och funktionsmedicin, Psykiatri översta -mellersta- Västerbergslagen, Allmän psyk slutenavdelningen samt Kirurgi Falun.

Inom primärvården har en del diskriksläkare rekryterats och är på väg in. En fortsatt ökning av anställda läkare förväntas därmed under hösten. En utvärdering av Primärvårdslyftet kommer att påbörjas under hösten för att se vad avtalet kan ha gett för effekt på antalet anställda läkare i Primärvården.

Division psykiatri arbetar också kontinuerligt med en handlingsplan för att minska detta.

Projekt oberoende kommer under samma period gå in en ny fas där en handlingsplan för att bli oberoende hyrpersonal arbetas fram.

Många av de bristyrken som skapar vakansläget idag finns inte att rekrytera nationellt. Därför arbetas det långsiktigt med att rekrytera internationellt.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid			
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,1%	6,6%	-0,5%
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,3%	2,3 %	0,0%

Inom samtliga divisioner minskar sjukfrånvaron, vilket är positivt. En handlingsplan med tydliga mål har tagits fram för att sänka sjukfrånvaron inom Division Psykiatri, som står för den högsta sjukfrånvaron. Liknande arbetssätt mot övriga Divisioner genomförs där behov föreligger

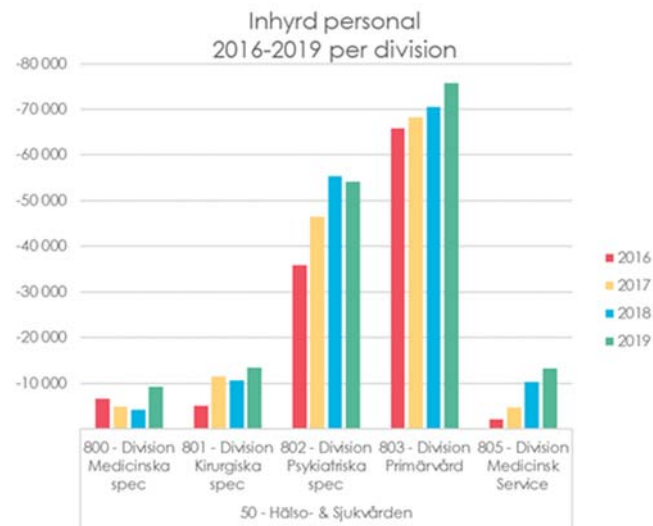
Fokusområde stafettläkare

Kostnader för inhyrd personal, mnkr					
Ack utfall	Ack fg år	Års-budget	Prognos	Utfall fg år	Avvikelse %
166	151	165	248	236	5%

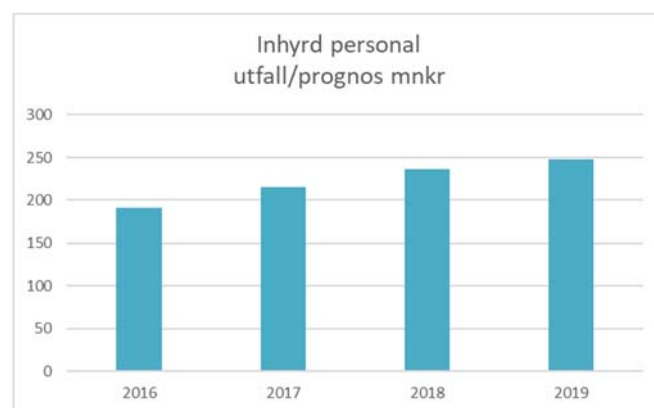
Det största nyttjandet (ca 80 %) av stafettläkare sker i division primärvård och psykiatri.

Division psykiatri har ett pågående arbete för att minska beroendet av hyrpersonal. Man deltar på rekryteringsmässor, uppdaterar anställningsvillkor och har nyligen infört psykiatriluft. Här ses också en minskning av kostnaderna för inhyrd personal och prognosen pekar mot en kostnadsminskning med 11% eller 9 mnkr jämfört med föregående år.

I primärvården har det gjorts flera satsningar de senaste åren för att öka antalet utbildningsläkare. Primärvårdssatsningen och akademiska vårdcentraler är två satsningar som har lockat fler ST-läkare att söka sig till primärvården i Dalarna. Detta har medfört att behovet av handledning har ökat och därmed mindre tillgänglig läkartid för patienterna. Detta är främsta orsaken till att kostnaden för stafettläkare har ökat mot fg år.

Kostnaderna för inhyrd personal ökar i alla divisioner utom division psykiatri. Ökningstakten skiljer sig stort åt mellan divisionerna. I specialistsjukvården är förväntade ökningstakten för 2019 ca 4 %. De underliggande ökningarna maskeras dock av nedgången inom division psykiatri. I division primärvård är ökningstakten accelererande jämfört med 2018, där kostnaderna förväntas öka med ca 6 % under 2019 jämfört med 2018.

Kostnaderna för inhyrd personal 2019 förväntas hamna strax under 250 Mkr.

Åtgärder för ekonomi i balans/följsamhet till budget

Nära samverkan mellan divisioner ger förutsättningar för en mer effektiv hälso- och sjukvård, tillsammans måste man säkerställa, revidera och reglera enskilda och gemensamma behov.

Striktare kontroller av ekonomiska trender genomförs i förvaltningen, samtidigt är läget bekymmersamt då kostnader utanför verksamhetens kontroll (såsom sjukresor, enstaka högspec.-patienter och måltider) ökar.

För att nå budget i balans behöver hyrläkare ersättas med ordinarie läkare, likaså behöver arbetssätten utvecklas i samverkan mellan professioner och funktioner i större utsträckning, för att därigenom öka produktiviteten.

Intern styrning och kontroll

Hälsa- och sjukvårdens internkontrollplan 2019 fastställdes i Hälsa- och sjukvårdvårdsnämnden 19-03-26, § 28. (LD18/05006)

Fem kontrollområden ska kontrolleras under 2019:

- avtalstrohet
- tillgänglighet
- medicintekniska produkter
- attesträtt
- legitimation.

Ansvariga har tilldelats kontrolluppdrag.

Uppföljning och rapportering sker enligt plan.

Karin Stikå-Mjöberg
Regiondirektör
Förvaltningschef Hälsa- och sjukvården

Verksamhet – mål och händelser

Divisionen har presenterat en 0-budget och prognosen ligger fortfarande i balans! Det finns dock många utmaningar! Den största utmaningen är dock personalförsörjningen och då huvudsakligen rekrytering av sjuksköterskor för att hålla tillräckligt med vårdplatser öppna. Division Medicin har aldrig haft så få arbetade timmar för sjuksköterskor på > 10 år!! De stängda vårdplatserna påverkar hela vårdkedjan med för hög beläggning, satellitpatienter, sämre arbetsmiljö på akutmottagningarna inkl. längre väntetider. Antalet akutbesök når dessutom i år ny ”all time high”-nivå.

Glädjande är en generellt god vårdgaranti-uppfyllande (79%, värdet är alltid lite sämre efter sommaren, men i år bättre än de senaste åren), färre som väntat mer än 3 månader, färre utskrivningsklara patienter och en signifikant förbättring av sjukfrånvaron, jämfört de senaste åren. Sommaren innebar som vanligt en stor utmaning, särskilt i ljuset av de vakanser och stängda vårdplatser som föregick sommaren. Dock blev sommaren statistiskt något bättre än förra sommaren, med något fler vårdplatser, lite lägre beläggning, färre utskrivningsklara patienter och lite färre satellitpatienter än förra sommaren.

Regionplanens övergripande mål	Prognos helår
Mer närmare vård	▲
Vård utan köer	● ▲
Vårdkvaliteten ska öka	▲
En långsiktig hållbar ekonomi	▲

Divisionens verksamheter bedriver dygnet runt, veckan runt en stor vårdverksamhet med generellt hög kvalitet och tillgänglighet.

Det är ett bekymmer när det blir ojämnt med prioriteringar av resurspersonal, löneincitament och andra ”konkurrensfördelar” som t ex VNS mellan olika verksamheter! Divisionen har generellt en hög ekonomisk medvetenhet, men flera hot finns. Sedan flera år är den medicinska utvecklingen snabbare än den ekonomiska, vilket kommer att kräva kloka prioriteringar på alla nivåer. För att klara en långsiktig hållbarhet måste varje åtgärd noggrant prövas ur en kostnads/nytta aspekt med den medicinska ändamålsenligheten främst! Det finns stor risk för undanträngningseffekter för de svårast sjuka, om den vården dräneras på resurser till förmån för andra satsningar!

Nyckeltal / Kvalitet	Resultat	Mål	Måluppfyllelse
Återinskrivning inom 30d (nyckeltalsportalen)	13,8%	Minskning	■
Andel uteblivna mottagningsbesök (nyckeltalsportalen)	1,5%	Minskning (<2%)	▲
Beläggning slutenvård	91%	90%	▲
Antal överbeläggningar (nyckeltalsportalen)	404	Minskning	▲
Antal utlokaliserade patienter (nyckeltalsportalen)	365	Minskning mot målet 0	■
Antal utlokaliserade vård dagar till Divisionens vårdavd	776	Minskning mot målet 0	■
Andel vårdtillfällen med VRI (nyckeltalsportalen)	4,6	Minskning	■
Antal utskrivningsklara dagar (BILD)	2 234	Minskning	● ▲
Andel utskrivningsklara vård dygn	2,9%	Minskning	● ▲
Vårdgaranti: Första besök inom 90 dagar (BILD)	79%	Förbättring mot målet 100%	▲ ●
Vårdgaranti: Åtgärd inom 90 dagar (BILD)	84%	100%	● ■
Vårdgarantin (förbättring)	8 av 8 månader	12/12 mån	●
Arbetad tid i förhållande till budgeterad tid	-4,5%	+/- 1%	■
Andel sjukfrånvaro (BILD)	6,0%	Minskning	●
Ekonomiskt utfall	-2,8 mkr	Balans	●

Verksamhetsstatistik	Ack 2019	Ack 2018	Ack 2017
Läkarbesök totalt (Bilaga 3)	92 462	91 551	89 387
varav återbesök (Bilaga 3)	32 714	31 339	31 527
varav nybesök (Bilaga 3)	42 203	43 700	42 951
varav akut öppenvårdsbesök (Bilaga 3)	31 867	32 093	30 946
varav akutbesök t. inläggning (BILD Akuten-Besök)	F6126 M2668 A1659 10 453	F6368 M2723 A1598 10 689	F6676 M2864 A1542 11 082
varav dagsjukvård läkare (Bilaga 2)	14 865	13 886	12 158
Dagsjukvård övriga (Bilaga 2)	9 323	9 710	9 040
Besök till Sjuksköterska m.m. (Bilaga 3)	49 750	47 741	47 154
Besök till Sjukgymnast (Bilaga 3)	8 313	8 190	8 564
Besök till Arbetsterapeut (Bilaga 3)	4 685	4 431	4 220
Kurator (Bilaga 3)	1 802	1 572	1 681
Psykolog (Bilaga 3)	237	677	493
Patienter anslutna till specialiserad palliativ vård	376	500	532
Besök akutmottagningar (BILD Akuten - Besök)	69 527	69 195	65 482
Vårdgarantiuppfyllelse (%) (BILD 1a besök översikt)	79%	69%	68%
Antal väntande >90 dagar	403	703	825
Vårdtillfällen (Bilaga 3)	14 030	14 207	15 026
Vård dagar (Bilaga 3)	75 816	79 230	86 082
Fastställda vårdplatser (Bilaga 3)	345	349	349
Disponibla vårdplatser (Bilaga 3)	277,8	280,7	311,2
Beläggning (Bilaga 3)	91%	94%	92%
Antal överbeläggningar (Nyckeltalsportalen)	404	585	345
Medelvårdtid, dagar (Bilaga 3)	4,4	4,6	4,8
Utskrivningsklara dagar (BILD analyskub)	2 234	3 312	4 455
Utplacerade patienter från Div (Nyckeltalsportalen)	365	331	343
Utplacerade dagar från divisionen (BILD analyskub)	603	508	567
Utplacerade dagar till divisionen (BILD analyskub)	776	666	415
Endoscopier antal (gastro-, colo-, sigmoideo-)	F2 000 M1154 A717	F1 991 M1242 A723	F1 970 A967
ERCP	F16 M30	F26 M25	F31
Hepatit C-behandlingar	68	101	31
Kranskärlsröntgen	1 112	1 129	1 185
PCI	641	615	627
Nya pacemaker	148*	*	*
Nya ICD	30*	*	*
Ekokardiografi	F4143 M2122 A1592 L733	F4132 A1352 L688	F3759 A1338 L800
Neurofyslab	1 471	1 525	1 701
Utomläns rehab (beviljade)	21		

*Antal pacemaker & ICD oförändrade på halvårsbas

Anmärkningsvärt är ffa att trots färre vårdplatser än någonsin och högt söktryck på akutmottagningarna, så har medelbeläggningen gått ned något och närmar sig målet, dvs ca 90%. En positiv faktor är färre utskrivningsklara patienter, vilket underlättat situationen. Även en övergång mot poliklinisk utredning och behandling i dagvård, tillsammans med kortare vårdtider har minskat beläggningen.

Ekonomi

Resultat-räkning (aug)	2019				2018
	Ack utfall	Avv Ack budget	Prognos	Budget	
(mkr)					Resultat
Intäkter	1 774,6	13,4	2 662,7	2 649,6	2 585
-varav Regionbidrag	1 580,0	1,4	2 370,3	2 370,3	2 324
Kostnader	-1 758,5	-16,2	-2 662,7	-2 649,6	-2 589
-varav lönekostnader inkl. soc.	-815,5	0,7	-1 240,9	-1 258,7	-1 198
-varav inhyrd personal	-9,2	-9,0	-14,0	-0,3	-8,1
Över-/underskott	16,1	-2,8	0	0	-4,5
Årets investering	-7,9	6,5	-17,8	-14,4	-13,8

Följsamhet mot budget

Efter åtta månader visar divisionen en avvikelse mot budget på -2,8 mkr men då saknas fortfarande intäkter för statsbidrag med 5,5 mkr. Divisionens budget bedömes totalt sett hålla och prognos sätts lika med 0.

Intäkter

Frånräknat intäkt för försäkringslösning högspecialiserad vård har intäktssidan en avvikelse mot budget på -10,0 mkr. Avvikelsen förklaras bl.a. av låga intäkter för utomlänspatienter, utskrivningsklara patienter (kommunerna har förbättrat hemtagningen), löneersättningar för utbildningsläkare (vakanser och föräldraledigheter) samt att statsbidragen ännu inte inkommit. Prognosen (exkl. försäkringslösning högspec) avviker mot budget med -10,2 mkr.

Lönekostnader

Lönekostnaderna visar efter sommaren en avvikelse mot budget på +700 tkr. Fortfarande finns ett stort antal vakanta sjuksköterske-och läkartjänster och kostnaderna förväntas på helåret bli 17,8 mkr lägre än budget. Kostnaderna för inhyrd personal går i motsatt riktning och förutspås drar över budget med 13,7 mkr. I utfallet för lönekostnader ligger också betydligt högre kostnader för AT-läkare än budgeterat!

Köpt vård

Kostnaderna för den högspecialiserade vården inkluderar den intäkt verksamheterna fått från försäkringslösningen avviker från budget med +1,5 mkr. Prognos +700 tkr. Den

oremmitterade vården avviker mot budget med +1,0 mkr. Prognos +1,5 kr.

Poängteras bör att kostnaderna för den köpta vården är mycket svåra att förutsäga. Utfallet varierar kraftigt och ett fåtal dyra patienter kan räcka för att spräcka budget.

Övriga kostnader

Både kostnaderna för förmåns- och rekvisitionsläkemedel avviker positivt mot budget med +12,2 mkr resp. +4,6 mkr. Prognoserna förbättras till +9,8 mkr resp. +2,7 mkr. Ännu saknas möjlighet att följa upp rekvisitionsläkemedel på ett tillfredsställande sätt.

2018 ökade sjukreskostnaderna med 10,5% (5,9 mkr) och i år ser kostnaderna ut att ligga kvar på den högre kostnadsnivån. Prognosen är trots detta -6,2 mkr högre än budget vilket beror på att budgeten inte höjdes till 2019 för att matcha det höga utfallet 2018. Även för sjukresor saknas verktyg för att utreda de underliggande orsakerna till sjukresornas kostnadsökning. Något som självfallet försämrar förutsättningarna att hitta lämpliga åtgärder.

Kostnaden för fast telefoni har minskat markant och avviker mot budget med +2,4 mkr. En lyckad upphandling är förklaringen. Prognos +3,6 mkr.

Omställningskostnader

Divisionen har budgeterat och prognostiserat 6,1 mkr i omställningskostnader för moduler och ombyggnation av endoskopienheten i Mora samt ökad usk bemanning på BUM för patientövervakning (Mindray).

Kostnadsutveckling

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	4,0%	2,7%	3,3%

Divisionen har fått tillskott i budget på 32,4 mkr för tillnyktringsplatser, ökad tillgänglighet för skopiverksamheterna, uppstart av nytt kolonscreening-program, igångsättning av sprututbytesprogram samt förmåns- och rekvisitionsläkemedel.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	1656	1630	+1,6%
Antal anställda	1976	1974	+0,1%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Sett på helhet en ökning på totalt antal faktiska årsarbetare. Jämfört med 2018 har 5 fler sjuksköterskor. Måttillfället är den sista augusti, det vill säga den period när vikarier arbetar. Det kan påverka men behöver inte säga något om trenden sett över året.

På basenhetsnivå är ökning störst på medicinkliniken Falun med 30 stycken fler årsarbetare. Minskningen är störst på Akutkliniken Falun med 6 stycken färre årsarbetare.

Ökningen är större sett till total på faktiska årsarbetare. Vilket innebär att fler av våra medarbetare arbetar till en högre tjänstgöringsgrad.

Behovet av att locka sjuksköterskor är fortsatt mycket stort.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	1 699 668	1 692 565	+0,4%
Arbetad tid timmar, anställda	1 622 768	1 608 753	+0,9%
-varav timanställda	56 715	57 053	-0,6%
-varav mertid/övertid samtlig personal	39 577	34 080	+16,1%
-varav arbete under jour och beredskap	37 103	36 496	+1,7%
Arbetad tid timmar, stafettläkare	6 586	3 600	+82,9%
Arbetad tid timmar, stafettsjuksköterskor	379	0	0,0%

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Arbetade timmar i stort sett konstant jämfört med 2018. Tiden utförd av timanställda minskar men ökning av tid för övertid/mertid ökar. Divisionen har sett till sin storlek fortfarande få timmar utförda av stafettläkare, men en stor ökning procentuellt jämfört med föregående år

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	5,6%	-	-1,0%
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,0%	6,6%	-0,6%
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,5%	2,5%	0,0%

Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka jämfört med samma period som 2018. Den positiva trenden som har varit under året fortsätter.

Reumatologen har lägst sjukfrånvaro i divisionen med en total sjukfrånvaro på 2,8%. Medicin Mora har den högsta sjukfrånvaron, 8,4%.

Åtgärder för ekonomi i balans

Strikt kontroll av ekonomiska trender genomförs, men det är bekymmersamt då kostnader utanför verksamheternas kontroll, såsom sjukresor, transportservice, patientmat, enstaka dyra högspec-patienter etc. ökar, och ger risk för undanträngningseffekter om det blir krav på besparingar på t ex personal.

Fokusområde "stafettläkare"

Kostnader för inhyrd personal, mnkr

Ack utfall	Ack föreg år	Års-budget	Prognos	Utfall föreg år	Avvikelse
-9,2	-4,2	-0,3	-13,7	-8,1	72,1%

Högre förväntat utfall 2019 jämfört med 2018 men fortfarande på en förhållandevis låg kostnadsnivå. Sex av divisionens verksamheter har kostnader för inhyrd personal (samtliga fyra medicinkliniker, Geriatrik och rehabilitering samt Specialiserad Palliativ vård). Alla arbetar hårt för att rekrytera egen personal, ffa via egen utbildning, men vissa specialistläkare behöver ändå ersättas enstaka veckor med hyrläkare.

Intern styrning och kontroll

Anställningsprövningar görs för alla anställningar.

Budgetefterlevnad kontrolleras och ev. avvikelser hanteras månadsvis.

Avtalsefterlevnad/"inköpsstopp" kontrolleras och eventuellt beivras månadsvis.

Beläggning, produktion, antal anställda, arbetad tid, övertid, sjukfrånvaro, följs upp på månadsbasis.

Kvalitet vi kvalitetsregister, öppna jämförelser och Vården i siffror följs upp regelbundet.

*Pär Lennart Ågren
Divisionschef
Division medicin*

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Division kirurgi

Verksamhet – mål och händelser

Tillgängligheten är ett problem inom division. Antalet besök har ökat jämfört med i fjol men har tyvärr inte effekt på tillgänglighetsmålet. Även en viss ökning av totala antalet operationer men det skiljer sig något mellan slutenvårdsoperationer och öppenvårdsoperationer. Olika kösansningar sker under hösten för ökad produktion och tillgänglighet med extra mottagningar och helgoperationer.

Fortsatt stort fokus på och arbete med åtgärder för en ekonomi i balans, kontinuerliga uppföljningar av pågående åtgärder sker både i ledningsgruppen och med respektive verksamhet. Kostnadsutvecklingen är rimlig och visar hushållsamhet jämfört med föregående år, dock behöver det underskott som finns inom divisionen hanteras vilket kräver kraftfulla åtgärder.

Urologin är ytterst kostnadsdrivande och behöver ses över, ett antal aktiviteter för kostnadskontroll och planering av volymer är igång. Detta föranleder även att alternativa lösningar för urologin behöver undersökas.

Verksamhetsstatistik	Resultat	Mål	Måluppfyllelse
Vårdgaranti: Första besök	60,8%	Förbättring mot det långsiktiga målet 100%	■
Vårdgaranti Operation	48,2%	Förbättring mot det långsiktiga målet 100%	■
Antal utskrivningsklara vårdtygn	1113	Minskning	●
Andel uteblivna besök	2,2	Minskning	▲

Verksamhetsstatistik	2019	2018	Förändring
Totalt antal besök – läkare	105 598	104 032	1 566
- varav Återbesök	42 422	41 970	452
- varav Nybesök	56 527	55 456	1071
- varav Akut öppenvårdsbesök	32 434	32 890	-456
Övriga besök	60 140	57 501	2 639
Antal vårdtillfällen	13 018	12 861	157
Antal vård dagar	52 715	52 676	39
-varav utskrivningsklara	1 141	1 838	-697
Operationer på centraloperation	6 885	6 721	164

-varav slutenvårdsoperationer	4 944	4 904	40
-varav öppenvårdsoperationer	1 626	1 472	154
Falun	961	813	148
Mora	665	659	6
Operationer på dagkirurgisk avdelning	2 104	2 259	-155
- Varav Falun	1 720	1 841	-121
- Varav Mora	384	418	-34
Polikliniska operationer på mottagningar (det som finns registrerat i Provisio)	2 570	2 490	+80
Makulabehandlingar	6 069	5 101	968
Kataraktoperationer	2 449	2 334	115
Förlossningar	2143	2219	-76

Ekonomi

Resultaträkning	2019				2018
	Ack utfall	Avv Ack budget	Prognos	Budget	Resultat
(tkr)					
Intäkter	1 557	14	2 326	2319	2242
-varav Regionbidrag	678	0	2 035	2035	1892
Kostnader	-1 563	-32	-2 371	-2319	-2331
-varav löner inkl. soc. avg.	-698	-5	-1 062	-1061	-1034
-varav inhyrd personal	-13	-5	-21	-13	-17
-varav förm. läkemedel	-51	6	-80	-85	-82
-varav rekv. läkemedel	-71	6	-110	-115	-103
Valfrihet, vårdgaranti, oremitterat	-50	-13	-75	-56	-75
Överunderskott	-7	-18	-45	0	-89
Årets investering	19	7	35	25	38

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Budget 2019

Divisionen har tillförts ram motsvarande 15,5 mkr. För att komma i balans har stora besparingar på framförallt Kirurgin i länet är budgeteterats, med färre antal vårdplatser och en läkarbudget som är avsevärt lägre än fg års utfall och föregående års budget. Dessutom har Kirurgen i Falun krav på ytterligare besparingar motsvarande 10 mkr.

Ögonkliniken har blivit ålagda att budgetera 15 mkr besparingsutredningar (Avastin och vårdgarantivård), 7 mkr har budgeterats centralt på divisionen.

Anopivas personalbudget har anpassats efter det svåra rekryteringsläget som råder på kliniken. Ambitionen är att rekrytera fler tjänster än vad som finns i 2019 års budget. Kravet på kliniken är att ökningen ska motsvaras av fler operationer.

Kvinnokliniken har använt förlossningssatsning i större utsträckning än tidigare till att finansiera deras ordinarie verksamhet.

Divisionen har fått ta del av de avsatta medlen för medicinsk utveckling. 1 mkr till Kirurgen Falun, SVF ssk, 1,2 mkr till Kir Mora avseende onkologiska läkemedel, samt 1 mkr till Logopeden avseende nya riktlinjer avseende behandling av strokepatienter.

Prognos

Prognosen efter augusti pekar på ett underskott på 45 mkr. Osäkerhet i prognos dels pga av problematiken med försening av inskannade fakturor, stor osäkerhet hur stor del av de vårdgarantiremiss som skickats som hinner åtgärdas under 2019. Kostnaden för den köpta vården utan remiss är alltid svårbedömd.

I prognosen har vi inte räknat med att Avastin får effekt (förutom den del som avser switch från Lucentis till Avastin), vi har inte räknat med att Kirurgen uppnår de ytterligare 10 mkr som de blivit ålagda att spara och vi har även räknat med en kostnad på 4 mkr avseende vårdgarantivård på Ögon. Då ombyggnationen av Makulaenheten är genomförd är ambitionen att klara vårdgarantivården på hemmaplan.

Utomlänsintäkterna är efter åtta månader högre än budget, på helår är prognosen enligt budget. Intäkter avseende kommunpatienter justeras ner 1 mkr. Kommunerna i Dalarna har förbättrat hemtagningen av sina av sina patienter. Prognos för statsbidrag är något högre än budget vilket förklaras av Statsbidraget Kvinnors hälsa, endast delvis varit budgeterad. Stor osäkerhet kring statsbidrag då vi budgeterat enligt fg års utfall och vi vet i dagsläget inte vet om vi kommer få dem eller inte.

Prognosen för lönekostnaden är på divisionen är 2 mkr högre än budget. Förklaras av fler undersköterskor på Kirurgen Falun än budgeterat, samt högre kostnader för läkare både på Kir Falun och Mora, stort underskott på KK som delvis finansieras av förlossningssatsning.

Kostnader avseende urologi eskalerar (PSAB). Kirurgen har initierat en utredning avseende kostnader och uppdrag.

Prognosen avseende stafetter är sju miljoner högre än budget, förklaras till stor del av urologistafetter.

Bristen på operationskapacitet i Falun har stor påverkan främst på Ortopedkliniken. Tillgängligheten är låg och kostnaden för vårdgaranti prognosticeras till 33 mkr.

Kostnaden för rekvisitionsläkemedel är lägre än budget, trots budgetjusteringen för Ögonkliniken. På helår räknar

divisionen med 3 mkr i underskott. Att inte underskottet är större förklaras av läkemedels kostnader som ingår i den medicinska utvecklingen prognosticeras bli lägre än budgeterat. Intäkterna är justerade därefter.

Kostnaden för sjukresor är fortfarande hög, på två år har kostnaden ökat med drygt 16 %. Enligt statistik från Trafikförvaltningen beror ökningen inte på fler beställda sjukresor utan på en orimligt hög indexuppräknning (ca 11%) från leverantörer. Indexuppräknningen debiteras HoS vilket i praktiken innebär HoS förvaltningen får ytterligare sparbetting. Dessutom debiteras HoS så kallade tomkörningar, vilket innebär resor då Dalatrafik inte har en patient i bilen debiteras HoS.

Debiterade kostnader avseende patientmåltider är 11 % högre än fg år och överstiger därför budget. Regionsservice har höjt priserna mer än tillåtet i Regionen och kostnaden debiteras H&S, vilket innebär ytterligare sparbetting för HoS.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	3,3 %	2,1 %	1,4%
Kostnadsutveckling %, exkl högspec	2,5 %	2,1 %	1,0%

Trots relativt låg kostnadsutveckling så överskrider man budget på totalen.

Kostnaderna för stafetter (urologi) ökar avsevärt jmf med fg år. Kostnaderna för vårdgaranti ökar inte anmärkningsvärt på totalen, Ortopedens och Kvinnoklinikens ökar medans Ögon i stort sett inte köpt någon vårdgarantivård de första åtta månaderna. Tyvärr ser det ut som att de sista månaderna kommer kostnaden för vårdgaranti öka avsevärt.

Kostnaderna för läkemedel är i stort sett på samma nivå som fg år, men det skiljer sig mycket åt mellan klinikerna.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	1 400,94	1 345,35	4,1%
Antal anställda	1 675	1 641	2,1%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

På divisionsnivå har en ökning skett med 55,59 faktiska årsarbetare jämfört med samma period föregående år. Den största ökningen har skett inom gruppen sjuksköterskor (+18,63 st) och undersköterskor (+18,38 st). Kirurgen Falun står för den största ökningen av sjuksköterskor (+13,26 st). När det gäller ökningen av undersköterskor så står Ortopeden Falun för den största ökningen (+13,2 st) följt av Kirurgen Falun (+5,1 st).

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
-------------	----------	----------	------------------------------

Budget Arbetad tid timmar, anställda	1 400 374	1 382 826	1,3%
Arbetad tid timmar, anställda	1 331 899	1 305 350	2,0%
-varav timanställda	39 738	35 665	11,4%
-varav mertid/övertid samtlig personal	22 338	24 822	-10,0%
-varav arbete under jour och beredskap	44 626	45 304	-1,5%
Arbetad tid timmar, stafettläkare	102 868	156 430	-34%
Arbetad tid timmar, stafettsjuksköterskor	-	-	-

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Liten ökning av den arbetade tiden jämfört med samma period föregående år. Minskning (-10,0%) av mertid/övertid vilket kan förklaras med ökningen av timanställda med motsvarande siffra (+11,4%).

Kirurggen Falun har nästan dubblerat sitt nyttjande av stafettläkare jämfört med samma period föregående år. Denna ökning hänger ihop med den rådande bristen på urologer.

Tabellen nedan visar utfall per basenhet t o m juli 2019 jämfört med samma period föregående år

ARB TIM INYRDA LÄKARE	2019-01	2019-02	2019-03	2019-04	2019-05	2019-06	2019-07	Totalt
BASENHET								
100 Kirurgi Falun/Ludvika	805	636	782	885	1 068	2 253	642	7 071
101 Kirurgi Mora	0	153	573	282	364	206	427	2 005
130 Ögon AvBo/Fa/Lu/Mo	220	542	285	371	122	191	238	1 969
140 Öron Falun/Blge/Mora	135	47	47	47	44	0	0	320
TOTALT	1 160	1 378	1 687	1 585	1 598	2 650	1 307	11 365
ARB TIM INYRDA LÄKARE								
BASENHET								
100 Kirurgi Falun/Ludvika	203	242	104	159	97	948	273	2 026
101 Kirurgi Mora	0	207	438	373	328	169	304	1 819
120 Kvinnosjukvården Länet	0	0	0	0	0	0	0	0
130 Ögon AvBo/Fa/Lu/Mo	50	492	328	215	324	109	397	1 915
140 Öron Falun/Blge/Mora	77	37	37	79	0	0	0	230
233 Anestesi/iva Mora	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTALT	330	978	907	826	749	1 226	974	5 990

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	-	-	-
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	5,8%	6,4%	-0,7%
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,4%	2,3%	0,1%

Den totala sjukfrånvaron har sjunkit med -0,7% på divisionsnivå. Majoriteten av alla basenheter inom divisionen har sänkt sina sjuktal, vilket bidragit till den totala sänkningen i divisionen.

Åtgärder för ekonomi i balans

Fortsatt stort fokus på och arbete med åtgärder för en ekonomi i balans, kontinuerliga uppföljningar av pågående åtgärder sker både i ledningsgruppen och med respektive

verksamhet. Kostnadsutvecklingen är rimlig och visar hushållsamhet jämfört med föregående år, dock behöver det underskott som finns inom divisionen hanteras vilket kräver kraftfulla åtgärder. Det som hittills identifierat är inte tillräckligt för en ekonomi i balans.

Fokusområde "stafettläkare"

Kostnader för inhyrd personal, mnkr					
Ack utfall	Ack föreg år	Års-budget	Prognos	Utfall föreg år	Avvikelse %
12	11	12,5	20,8	17	24 % ökning

Intern styrning och kontroll

Arbetet med urologiavtalen fortsätter.

Helena Björkman
Divisionschef
Division Kirurgi

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Division psykiatri

Verksamhet – mål och händelser

Division psykiatri måluppföljning utifrån regionplanen

Regionplanens övergripande mål	Prognos helår
Vård utan köer	■
Vårdkvaliteten ska öka	■
Minskad påverkan på klimat och miljö	▲
Fler medarbetare som trivs på jobbet	▲
En långsiktig hållbar ekonomi	■

Divisionen klarar målen för första besök men har problem med att hålla jämn takt med det stora behov som finns av vården och då specifikt utredningar för barn och unga men också till en viss del vuxna. Behovet är långt mycket större än den kapacitet och resurser som vi har idag.

Gällande vårdkvalitet så mäter vi det via registreringar i de för verksamheten relevanta kvalitetsregister. Rapporteringen är dock låg och vi har ett mål under 2019 att öka våra registreringar.

För att minska miljöpåverkan så arbetar vi för att minska resor med bil och använda alternativa mötesformer som Skype och videokonferenser.

Att vara en attraktiv arbetsplats och ha medarbetare som trivs och är stolta över att arbeta hos oss är ett arbete som pågår sedan flera år tillbaka. Vi har startat ett projekt för att minska sjukskrivningarna tillsammans med HR under våren 2019, detta är övergripande för hela divisionen. Möten som är yrkesinriktade sker årligen och under september pågår det utvecklingsdagar för divisionens sjuksköterskor.

Ekonomi är ett fortsatt orosmoln. Vi har en hög kostnadsutveckling och vårt beroende av hyrläkare belastar vår budget negativt. Externa vårdköp samt kostnader för valfrihetsvården är kraftigt förhöjda och trycket är störst på Barn- och ungdomspsykiatri. Vi köper utredningar externt för att minska köerna vilket i sin tur ökar behovet av behandling, uppföljning, läkartider, läkemedel och hjälpmedel när patienterna är utredda och kommer tillbaka till verksamheten med sin diagnos. En noggrann uppföljning och krav på upprättade handlingsplaner för en ekonomi i balans är upprättade på samtliga basenheter.

Divisionens uppföljning utifrån styrkort 2019

Verksamhetsmålen följs upp systematiskt kvartalsvis och återrapporteras via rapport egenkontroll.

Nyckeltal Kvalitet - Patient	Resultat Q2 -2019	Mål 2019	För- änd- ring	Nått mål
Vårdgarantin, första besöker - BUP	82,5 %	Bättre / lika riket,	■	●
Vårdgarantin, första besöker – VUP öv	84,6 %	Bättre / lika riket	■	●
Minska antal i kö till psykoterapi	Jan =248 Juli=205	< 100 31/12-18	●	■
Minska antal i kö till NP-utredningar	Jan =312 Juli =334	< 200 31/12-18	■	■
Aktuella patienter med "fast vårdkontakt"	83 %	90 % 31/12-18	▲	■
Öka andel psykoterapi med internet KBT	7,7 %	5 % 31/12-18	▲	▲

Vår största utmaning är att få effektiva flöden och en produktionsplanering som gör att vi kan erbjuda utredningar och terapeutiska behandlingar inom verksamheten. Inflödet är större än utflödet och vi har problem med att hitta personal inom flera områden. Detta finns det förhoppningar om att det ska lösa sig då vi varit mycket framgångsrika med rekrytering inom flera områden.

Effektiva behandlingar i form av gruppinsatser behöver fortsättningsvis öka. Vi behöver arbeta mer med prioriteringar och ransonering av de resurser vi har.

Vi har påbörjat en produktionsanalys i samarbete med Analysavdelningen gällande alla enheter som har mottagningsbesök i divisionen. Utgångspunkterna är standardiserade vårdförlopp, produktionskapacitet, kvalitet och KPP (kostnad per patient). Full effekt av detta förväntas komma under senare delen av 2020.

Verksamhetsstatistik Öppenvård	Utfall Ack aug 2018	Plan 2019	Utfall Ack aug 2019
Läkarbesök	20 528	Öka jämfört 2018	19 073
Besök övrig personal	110 287	Öka jämfört 2018	107 222
TOTALT	130 815	Öka jämfört 2018	126 295

Vi ser en minskning av öppenvårdsbesöken jmf 2018 på ca 3 %. Detta förklaras av minskat antal hyrläkare och personalomsättningar.

Verksamhetsstatistik Heldygsvård	Utfall Ack Q2 2018	Plan 2019	Utfall Ack Q2 2019
Allmänpsykiatri APK	5 204 79%	< 90 %	5 397 82 %
Rättspsykiatri RPK	5 616 95 %	90-95%	5 558 94 %
BUP	272 67%	< 90%	253 60 %

Målet för beläggning inom slutenvården är uppfyllt under första kvartalet 2019.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019				2018
	Ack utfall	Avv Ack budget	Prognos	Budget	Resultat
(mkr)					
Intäkter	658	10	988	974	960
-varav Regionbidrag	521	0	782	782	771
Kostnader	-658	-20	-994	-974	-973
-varav löner inkl. soc. avg.	-375	11	-577	-596	-543
-varav inhyrd personal	-54	-20	-74	-51	-83
-varav förm. läkemedel	-34	-1	-52	-50	-49
-varav rekv. läkemedel	-8	-1	-11	-10	-9
-valfrihet, vårdgaranti, oremitterat	-31	-3	-46	-42	-46
Över-/underskott	-1	-10	-5,5	0	-13
Årets investering	1	1,5	2,3	2,4	2,6

Prognosen försämras med 2,5 mkr till -5,5 mkr, jämfört med senaste prognos efter maj. 1,5 mkr högspeckostnader avseende könsdysfori samt 4 mkr utomlänskostnader oremitterat (förmodligen också en hel del könsdysfori).

Intäkter

Prognosen pekar på högre intäkter än budgeterat, förklaras av högre utomlänstänkter på RPK och APK och högre statsbidrag än budgeterat.

Kostnader

Lönekostnaderna är efter augusti 11 mkr lägre än budget (16 mkr om man exkluderar BE för Priomedel). De prognostiserade kostnaderna är 19 mkr lägre än budget, vilket förklaras av vakanta tjänster, särskilt sjuksköterskor och psykologer.

Vi ser en ökning av anställda specialistläkare, vilket kommer påverka stafettkostnaderna positivt. Prognosen är 23 mkr högre kostnader än budgeterat, vilket är 8 mkr lägre än fg år.

Kostnaden för den köpta vården exkl högspec är efter åtta månader 7 mkr högre än samma period 2018. Den oremitterade vården står för en ökning på nästan 3 mkr. Den kostnadsökningen hade vi inte räknat med och var därför ej heller budgeterat.

Kostnaden för patienter med könsdysfori (dvs Högspeckvård), prognostiseras hamna 1,5 mkr över budget. Förklaringen är ökat antal patienter samt att flertalet patienter nu kommer in i den fas då man utför de dyra operationerna för könsbyte.

En planerad besparingsåtgärd har varit att ersätta läkemedel som tidigare skrivits ut på recept med rekvisitionsläkemedel som ges på mottagning. Läkemedlet är då upphandlat, dessutom minskar läkemedelssvinnet. Prognosen för förmån är försämrad med 1,3 mkr vilket beror på att ADHD

medicinen Elvanse och Melatonin ökar framförallt för den yngre delen av befolkningen. Även rekvisitionsläkemedel är försämrad ca 1 mkr.

Kostnaden för hjälpmedel är avsevärt högre än fg år, drygt 3 mkr. Framförallt är det kostnaderna på HAB som ökat. Utredning visar att priserna för hjälpmedel höjts samtidigt som förskrivningen ökat.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	5,6%	2,1%	1,6%
Kostnadsutveckling %, exkl Prio, akutotomlänssjukvård	5,3%	3,4%	5,4%

Totalt sett hög kostnadsutveckling (har dock avtagit jmf med i våras) , trots lägre kostnader för stafetter.

Hög kostnadsutveckling för löner, förklaras av fler anställda både läkare och övrig personal samt läkarsatsning.

Hög kostnadsutveckling på den köpta vården, dels på den högspecialiserade vården avseende könsdysfori , dels ökar kostnaderna avseende utredningar. Kostnaderna för den oremitterade vården har ökat med hela 47 % (2,8) mkr jmf med fg år.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	849	819	+3,6%
Antal anställda	964	953	+1,2%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Både antalet faktiska årsarbetare och totalt antal anställda har ökat. Ökningen är i stort fördelad jämnt mellan divisionens verksamheter.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	884 097	884 047	0,0%
Arbetad tid timmar, anställda	813 116	788 313	+3,1%
-varav timanställda	51 105	52 182	-2,1%
-varav mertid/övertid samtlig personal	10 041	10 403	-3,5%
-varav arbete under jour och beredskap	3 147	2 999	+4,9%
Arbetad tid timmar, stafettläkare	22 073	26 092	-15,4%
Arbetad tid timmar, stafettsjuksköterskor			

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Arbetade timmar ökar totalt sett. Även här är ökningen jämnt fördelad mellan verksamheterna. Övertid/mertid har tidigare under året ökat. Positivt nu att det har skett en

minskning. En förklaring kan vara att sommaren överlag har upplevts mer positiv. Sommarenkät och ekonomisk uppföljning kan ge mer svar under september

En av de största utmaningar som divisionen står inför är möjligheterna till att rekrytera personal. I nästan samtliga av divisionens yrkeskategorier råder det brist idag. Men grupper som sticker ut är specialistläkare och psykologer. Ett specifikt behov är också specialpedagoger till Habiliteringens verksamhet. Barn och ungdomspsykiatri saknar sjuksköterskor till sin slutenvårdsavdelning. Många av vakanserna täcks idag av hyrläkare eller av vård köpt av externa leverantörer. Lyckas divisionen rekrytera egna medarbetare kommer det att medföra ekonomiska vinster till följd av detta.

Vi har under året varit väldigt lyckosamma med rekryteringen av framförallt Överläkare till psykiatri. Tio Överläkare har rekryterats under året. Effekten av detta har vi börjat se redan, men då många av dessa börjar den andra halvan av året kommer den största positiva effekten senare.

Under året har tre av våra verksamhetschefer gått i pension eller gått vidare till andra uppdrag. Efter rekryteringsprocesser är alla de tre tjänsterna besatta.

Behovet att minska hyrpersonalen i divisionen kvarstår och ett arbete görs av divisionens verksamheter med hjälp från HR. Ett projekt där distansarbete och ett flexibelt erbjudande till specialistläkare har testats och har gett resultat.

Divisionen är representerad på flertalet mässor och insatser görs för att öka vår utlandsrekrytering. För att lyckas med utlandsrekrytering krävs långa processer men det finns flertalet personer som är intresserade och det kommer förhoppningsvis skapa positiva effekter för divisionens kompetensförsörjning.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	7,5%	-	-
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	8,0	8,3%	-0,3%
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,8%	2,8%	-0,0%

Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka. Under 2018 var sjukfrånvaron två procent högre än resterande Hälso- och sjukvård. Ett av divisionens mål är att sänka sjukfrånvaron under 2019. HR tillsammans med verksamhet har startat ett projekt där målet är att sänka sjukfrånvaron under perioden 2019-2020 med två procent. Alla verksamheter kommer genomlysas och arbetet under 2019 kommer chefer med stöd från HR-partners arbeta operativt med mål och uppföljning för att sänka sjukfrånvaron. Arbetet kommer kontinuerligt att följas upp och förhoppningsvis kommer nya arbetssätt och metoder hittas för att skapa hälsosamma arbetsplatser.

Arbetet med projektet fortsätter. Vi ser positiva effekter men behöver jobba ännu mer för att nå positiva resultat. Ett av projektets syften är att skifta fokus till ett grönt arbetsmiljöarbete. HR kommer tillsammans med enhetschefer påbörja en process att hitta vilka idéer som kan påverka i en positiv riktning.

Åtgärder för ekonomi i balans

Redovisas i tabell sist i detta dokument

Fokusområde "stafettläkare"

Kostnader för inhyrd personal, mnkr					
Ack utfall	Ack fg år	Års-budget	Prognos	Utfall fg år	Avvikelse %
54	55	51	74	83	-11%

Divisionen har ett kontinuerligt pågående arbete för att minska oberoende av hyrpersonal. Vi har en arbetsgrupp och en handlingsplan. Vi deltar på rekryteringsmässor på nationellt och internationellt. Vi arbetar hårt med annonsering och personliga kontakter. Vi tänker nytt och erbjuder anställningsvillkor som bygger på distansarbete viss procent av arbetstid för de som så önskar. Vi har fått igenom psykiatrilöftet som innebär mer än en löneökning. Vi har gjort en ny upphandling med ett pristak. Vi ordnar AT middag varje år.

Intern styrning och kontroll

Divisionen inför det verksamhetsnära ledningssystemet inom kort. Vi arbetar redan idag i nyckeltalsportalen och följer där upp vår verksamhet. Vi behöver bli bättre vad gäller handlingsplaner och ledstången. Vi genomför en egenkontroll kvartalsvis och följer upp de punkter för intern styrning och kontroll som anges av ledningen.

Åtgärder för en ekonomi i balans – status

Sammanfattande läge, om processen vad sker

Aktivitet – åtgärd	Klart	Påbörjad	Ej påbörjad	Kommentar
Restriktivitet vid prövningar, utrymme ska finnas i PA budget när prövning skickas		X		Pågår
Gemensam jourlinje APK BUP i Falun		X		Presenteras 25/9 till divisionsledning
Utreda akuta insatser, mobila team och PAM		X		Divisions övergripande, DC ansvar
Utreda slutenvård och akuten		X		Divisions övergripande, DC ansvar
Följsamhet till inköpsstopp och upphandlingsregler		X		
Inrätta snabbspår för utredningar			X	BUP utreder, beslut i oktober 2019
Produktionsstyrning för att få ta del av kö miljarden		X		BUP, HAB och VUP, klart i dec
Oremitterad valfrihetsvård kartläggs		X		Könsdysfori samt BUP
Öka antalet platser på avd 68 BUP			X	Ska utredas
Minska kostnader för hjälpmedel		X		Ska utredas HAB
Minska antalet hyrläkare		X		VUP norra och APK minskar hösten 2019

Jeanette Hjortsberg
Divisionschef
Division Psykiatri

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Division primärvård

Verksamhet – mål och händelser

Primärvårdens vårdcentraler styrs av Avtal Hälsoval. Vårdcentralerna utgör basen inom Hälso- och sjukvården och ska främja en god hälsa samt bidra till en personcentrerad och jämlik Hälso- och sjukvård i hela länet.

Regionplanens övergripande mål	Prognos helår
Mer närmare vård	▲
Vård utan köer	▲
Vårdkvaliteten ska öka	▲
Minskad påverkan på klimat och miljö	▲
Fler medarbetare som trivs på jobbet	▲
En långsiktigt hållbar ekonomi	▲

I primärvården har ett omställningsarbete påbörjat mot God och Nära Vård, exempel på det är mobilt team i Västerbergslagen samt ett team i Hedemora som är i startgroparna, Vår egen digitala ”vårdapp” Min Vård har ökad sin tillgänglighet genom att alla VC i länet bidrar med läkare samt att digitala återbesök kan genomföras genom ”appen”. Andra digitala lösningar är ”astma kollen”.

Den nya förstärkta professionsneutrala vårdgarantin – bedömning inom 3 dagar startade 1 jan i år och mätningar pågår. Första mätningen visade ett resultat på 90% tillgänglighet i Dalarna jämfört med 80% för den nationella mätningen. Den har stimulerat till att förbättra flöden och tillgängligheten till rätt profession. Telefontillgängligheten ”0:an” varierar mellan vårdcentralerna där många vårdcentraler har en hög tillgänglighet men flera har svårt att klara målet på grund av vakanser. Tillgänglighet och fast vårdkontakt för de mest vårdbehövande är prioriterat.

Utifrån Hälsovalsavtalet jobbar vårdcentralerna med specifika kvalitetsmål enl. uppföljningsbilagan. Resultatet varierar mellan vårdcentralerna men trenden är förbättrade resultat på övergripande nivå, tex inom diabetesvården. Samverkan med kommunen och den specialiserade vården utvecklas inom flera områden, tex vid utskrivning, riskbruk-missbruk och beroende samt vid psykisk ohälsa. Det pågår bygge av ungdomshälsa vilket innebär en fördjupad samverkan mellan ungdomsmottagning, samtalsmottagning barn- och unga samt elevhälsan. Familjecentralen, BUP och habiliteringen är också viktiga samarbetspartners för tidiga insatser samt en sammanhållen vård.

Idag finns det sju familjecentraler i länet och fler planeras i linje med regionplanen.

Det pågår många olika utvecklingsarbeten på olika vårdcentralerna inom områden psykisk ohälsa,

primärvårdstriagering samt sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande.

Inom området digitalisering och E-hälsa pågår utveckling bland annat inom Min Vård (som blev godkänd vid IVO:s inspektion), webbtidbok, distanskonsultation via iPad.

Enheten Asyl och migranthälsa arbetar aktivt med hälsoskolor och hälsoinformation till asylsökande och nyanlända. De utbildar även personal i Regionen inom områden som handlar om flyktingar. Verksamheten återsöker ersättning för varaktig vård för nyanlända och har hittills i år återsökt 31 940 766:- varav 24 830 276:- till dags datum utbetalats. Dessa pengar skall, enligt verkställighetsbeslut av regiondirektören RD19/00569, finansiera verksamheten. Verksamheten har också återsökt ersättning för kostnadskrävande vård för asylsökande med 13 847 809:- hittills i år. Totalt har verksamheten återsökt 45 788 575:- i ersättning från Migrationsverket.

Ett observandum inom primärvården är att antal distriktsläkare som tar tjänst efter fullgjort ST-utbildning inom allmänmedicin ökar. Satsning på utökad antal ST-läkare har varit mycket positiv men innebär också ett utökad handledningsansvar.

Gällande en hållbar långsiktig ekonomi så finns utmaningar att klara ett succesivt utökad uppdrag, ökade driftskostnader vid anpassning av lokaler kombinerat med ett stort hyrläkarberoende.

Verksamhetsstatistik	Utfall Ack 2019	Utfall Ack 2018
Besök	466 281	461 571

Produktionen totalt ökar i primärvården även om det finns variation i arbetssätt och bemanningsstruktur på de olika vårdcentralerna som påverkar produktionen. Utmaningen är effektiva arbetssätt och goda medicinska resultat.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019			2018	
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat	
(mnkr)					
Intäkter	973,6	3,4%	1 524,2	1 514,5	1 478,5
-varav Regionbidrag	56,0	0,5%	84,0	84,0	83,6
Kostnader	-991,6	6,0%	-1 495,1	-1 472,5	-1 446,7
-varav löner exkl soc avg	-371,4	7,7%	-557,6	-562,4	-533,2
-varav inhyrd personal	-75,8	7,3%	-118,4	-96,5	-111,2
Över-/underskott	-18,0		29,1	42,0	31,7
Årets investering	-	-	-	-	-

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Det ekonomiska målet för 2019 för Primärvården är ett resultat på + 42 mkr. Detta är en del av arbetet för att på sikt få en hållbar ekonomi i balans.

Efter utfallet för årets första åtta månader ser vi en negativ avvikelse mot budget på intäktssidan. Detta främst pga att de flesta statsbidragen som har budgeterats inte har utbetalats ännu. Dessutom har, som nämnt nedan, bristen på sjuksköterskor gjort det omöjligt för flera vårdcentraler att ha en tillräckligt hög telefontillgänglighet och därför missat ersättningen för detta. Totalt för divisionen har detta inneburit ett intäktstapp om 2 105 tkr efter årets åtta första månader. Någon som ännu inte syns på utfallet men som vi har försämrat i prognosen är 6%-ersättningen från den så kallade "Ludvikamomsen". Pga nya momstillämpningen för inhyrd vårdpersonal från och med 1 juli så kommer vi inte längre kunna söka denna ersättning. Totalt innebär detta ett intäktstapp om 3 Mkr för andra delen av året.

Utfaller för lönekostnaderna (exkl läkare) visar ett positivt ekonomiskt resultat. Detta beror till viss del på sjukfrånvaro men till största delen vakanser på sjuksköterske-gruppen samt psykologer och arbetsterapeuter/sjukgymnaster. Det rådande läget tyder på att verksamheterna kommer att ha svårt att fylla alla vakanta tjänsterna för dessa yrkeskategorier, därav torde den positiva avvikelsen utökas under resten av året och prognosen är justerad efter det.

Effekterna av Primärvårdsliftet är ännu ej så stora som varit önskvärt. Med fler utbildningsläkare och vikarierande underläkare, för att på längre sikt tillse en bättre rekryteringsbas till allmänläkare, har behovet av handledning ökat. Detta i sin tur ökar då stafettkostnaderna för att säkerställa tillgängliga läkartider för patienter. Prognosen för stafettläkare är 7 Mkr högre för 2019 än utfallet 2018.

Kostnaden för "nätdoktorer" fortsätter att öka och utfallet per augusti månad ligger långt över budget därav har vi försämrat vår prognos med ca 2,5 Mkr. Förhoppningen är att vi ska lyckas stoppa den ökade trenden genom att vi har bemannat vår egen app med doktorer i större utsträckning än tidigare år samt att de privata vårdgivarna på nätet kommer att vara tvungna att ta ut en patientavgift efter 1 juli.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	5,8%	3,6%	1,9%

Stafettkostnaderna är den främsta orsaken till att kostnadsutvecklingen är större än budgeterat. Detta då riktlinjerna för budgeterandet av stafetter inte fullt ut tagit hänsyn till medicinsk säkerhet och därmed visat sig svåra att följa i praktiken. Som nämnt ovan har även kostnaderna för de digitala vårdtjänsterna fortsatt att öka i större omfattning än budgeterat.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	1 093	1 075	+1,9%
Antal anställda	1 324	1 312	+0,9%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Antal faktiska årsarbetare (heltider i tjänst) avviker med knappa 2 % och antalet anställda ökar med under 1% jämfört med jan-juli förra året.

Det här står siffrorna för:

Divisionen har 26 färre distriktssjuksköterskor, slutsiffran kompenseras dock av grundutbildade sjuksköterskor men landar på totalt 2% mindre antal sjuksköterskor inom Primärvården (motsv. 10 tjänster) mot föregående år.

Antal distriktsläkare/överläkare är den 31/8 ca 8% fler än samma tid föregående år (motsv. 7 tjänster). 6 st fler är tillsvidareanställda vid tidpunkten.

ST-läkarna är 3 fler än samma tidpunkt föregående år.

Samtidigt har AT minskat från 30 föregående år till 21 st och underläkare (leg) minskar från 21 till 11 st.

Medicinska sekreterarna är totalt 6 st fler och undersköterskor visar på 10 st fler anställda än samma tidpunkt föregående år.

Sjukgymnaster och fysioterapeuter är i nivå med föregående år. Psykologer är 5 st fler, arbetsterapeuterna 2 st fler och kuratorerna är 2 st färre än samma tidpunkt förra året.

Ett stort förändringsarbete pågår i divisionen kopplat till God och Nära Vård. Arbetet utgör ett viktigt steg i en strukturförändring av det svenska hälso- och sjukvårdssystemet, som innebär att primärvården blir den verkliga basen och första linjen i hälso- och sjukvården.

Divisionen arbetar för att skapa effektiva flöden genom ex rätt använd kompetens (RAK), införande av digitalisering och nya sätt att arbeta. Utveckling av bland annat mobila-team och ungdomshälsa, se ovan under verksamhet.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Arbetad tid timmar, stafettläkare	49 066	47 227	+3,8%
Arbetad tid timmar, stafettsjuksköterskor			

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Trots ökningen på antal anställda läkare så fortsätter antalet timmar för stafettläkare att öka.

Största ökningen står Avesta vårdcentral och Domnarvets vårdcentral för. Avesta har under perioden jan-juli ökat med 100% (1700 tim) mot föregående år och Domnarvet har ökat med 27% (1700 tim) från föregående års timmar för inhyrd personal.

Malungs vårdcentral som under 2018 inte nyttjat några stafetter har i år tagit in 227 timmar, vilket dock är förhållandevis lite jämfört med övriga vårdcentraler.

Samtidigt minskar Särnas vårdcentral med 72% på stafettimmar (ca 1500tim) och Mora och Rättviks vårdcentral med 34% vardera (1200 tim resp. 760 tim) under samma period. Kvarnsveden har också dragit ner med 29% (400 tim) jämfört med föregående år.

Flertalet vårdcentraler signalerar att de har diskriksläkare på väg in och en fortsatt ökning av anställda läkare förväntas under hösten. Något som tros ge effekt på antalet timmar för inhyrd personal.

En utvärdering av Primärvårdslyftet kommer att påbörjas under hösten för att se vad avtalet kan ha gett för effekt på antalet anställda läkare i Primärvården. Projekt oberoende kommer under samma period gå in en ny fas där en handlingsplan för att bli oberoende hyrpersonal arbetas fram.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	-	-	-
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,1%	6,2%	-0,1%
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	1,9%	2,0%	-0,1%

Den totala sjukfrånvaron för januari – juli 2019 är i nivå med Hälso- och sjukvårdens sjukfrånvarotal i stort (6,1% för förvaltningen).

Korttidssjukfrånvaron är under samma period lägre med 1,9% jämfört med förvaltningens som ligger på 2,3%.

Sjukfrånvaroresultatet visar en positiv trend med minskning av sjukfrånvaron i grupperna sjuksköterskor, läkare och administration. Såväl på kort som lång sjukfrånvaro.

En ökning ses på undersköterskorna, som ökar på total sjukfrånvaro (lång+kort) på 1,2%.

Medicinska sekreterarnas sjukfrånvaro ökar också med 0,9% på total sjukfrånvaro och korttidssjukfrånvaron ökar med 0,5%

Åtgärder för ekonomi i balans /följsamhet till budget

För att nå till följsamhet i budget behöver hyrläkare ersättas med ordinarie läkare samt internstafett. Likaså behöver arbetssätten fortsätta utvecklas i samverkan mellan professioner och enheter samt patienter. Följsamhet till nationella riktlinjer samt läkemedelsrekommendationer, tex

diabetesläkemedel. Prioriteringar behöver göras i verksamheten.

Fokusområde ”stafettläkare”

Kostnader för inhyrd personal, mnkr

Ack utfall	Ack fg år	Års-budget	Prognos	Utfall fg år	Avvikelse %
75,6	70,4	96,3	118,1	110,8	6,6%

I primärvården har det gjorts flera satsningar de senaste åren för att öka antalet utbildningsläkare. Primärvårdssatsningen och akademiska vårdcentraler är två satsningar som har lockat flertal AT/ST-läkare att söka sig till primärvården i Dalarna. Som nämnt ovan har antal faktiska årsarbetare ökat med ca 3 st ST-läkare jmf mot samma period f.g år. Som nämnt ovan har detta medfört att behovet av handledning har ökat och därmed mindre tillgänglig läkartid för patienterna. Detta tillsammans med den demografiska utvecklingen i länet, äldre befolkning, är främsta orsakerna till att kostnaden för stafettläkare har ökat mot f.g år.

Asyl och migranthälsa har totalt återsökt 45 788 575:- i ersättning från Migrationsverket, se ovan under verksamhet.

Helene Kastemyr
Divisionschef
Division Primärvård

Hälso- och sjukvårdsnämnd

Hälso- och sjukvård Gemensamt

Verksamhet – mål och händelser

Division HS gemensamt innehåller delar av hälso- och sjukvården som inte har en naturlig och direkt hemvist inom de fem övriga divisionsområdena. De delar som ingår leds ytterst av förvaltningschef med stöd från de berörda funktionerna inom central förvaltning.

Ekonomi

Resultat- räkning	2019				2018
	Ack utfall	Avv Ack budget	Prognos	Budget	Resultat
(mnkr)					
Intäkter	368,1	61,9	454,6	460,0	485,9
-varav Regionbidrag	298,0	0,7	446,4	446,4	399,1
Kostnader	-349,2	-15,8	-471,8	-501,8	-513,6
-varav löner inkl. soc. avg.	-28,2	-3,2	-41,7	-38,5	-42,9
-varav inhyrd personal					
-varav förm. läkemedel	-100,1	6,3	-153,9	-159,9	-146,6
-varav rekv. läkemedel	-11,7	0,2	-13,5	-18,0	-17,6
Över- underskott	18,9	46,1	-17,2	-41,8	-27,7

I div HS gemensamt ligger from 2019 kostnader för köpt vård och utredningar som sedan vidarefaktureras patienternas hemlandsting. Detta budgeteras inte och gör att avvikelserna mot budget på både intäktssidan och kostnadssidan blir höga.

Den ingående, budgeterade obalansen om 42 mnkr avser utbildningsläkare (20 mnkr) och ingående obalans för ofinansierad verksamhet i övriga divisioner (22 Mkr).

För utbildningsläkarna är det prognostiserat årsresultat - 23,7 mkr att jämföra med budgeterade -19,6 mkr, en avvikelse på -4,1 mkr.

Prognosen för lönekostnader försämras med totalt 3,0 mkr jämfört med budget. AT-läkarna följer i princip budget, en förbättring på 0,4 mkr görs i augusti. På kostnadsstället för studierektorer och temaansvariga förbättras prognosen med ca 1,0 mkr. Dock tas den förbättringen ut och trumfas av prognosförsämringen på -4,5 mkr på kostnadsstället för ST-läkare på privat vårdcentral (VC) samt läkare från VC som randar på klinikerna, men får hela sin lön betald av enheten. Det är i dagsläget svårt att följa upp ST-läkarna på privata vårdcentraler och hur många som anställs. Lönekostnaderna

låg på ungefär samma nivå 2017 och 2018, men i år ser vi efter augusti en ökning på 15 % jämfört med samma period föregående år. Diskussioner förs nu att flytta ut anslaget för ST-läkare till Hälsoval och till respektive division. Skulle ge bättre förutsättningar för att matcha antalet ST med framtida pensionsavgångar samt vakanser.

För posten läkemedel redovisas i prognosen per augusti månad ett överskott mot budget på + 10,5 Mkr. En del av detta (3 mnkr) kan hänföras utomlänsförskrivningen. Vi erhåller en viss återbäring på kostnader för blödarpreparat som i huvudsak förskrivs utomlän.

En annan stor post är de dyra solidariska rekvisitionsläkemedlen. De tre Soliris-patienterna som finns på blodmottagningen förväntas ingå i en forskningsstudie från andra halvåret (samt första halvåret 2020) och genererar i sådant fall ingen kostnad. Uppskattad reducering med 4,5 mnkr.

När det gäller kostnaden för Hepatit C, så skattas att antalet patienter i behandling kommer att tangera fjolåret, ca 130 patienter. Kostnaden per behandling tros dock bli lägre varför kostnaden räknas ned med 2 mnkr. Delvis är detta avhängt av vilka preparat som är aktuella i de enskilda fallen.

Kostnaden för Noak förutsätts rymmas inom lagd budget, inkluderat den medicinska utvecklingen. Kostnadsökningen mellan 2018 och 2019 beräknas till 6 mnkr eller 14%.

I övrigt förväntas något lägre kostnad för subventionerade preventivmedel.

Kostnader för högspecialiserad vård

Det samlade resultatet för högspecialiserad vård per augusti är -3 720 tkr, och prognosen är satt på -5 200 tkr. Kostnaderna, exklusive abonnemang, är ca 6% högre än föregående år (justerat för LPIK), trots ca 9% färre skickade remisser. Dock har det förekommit relativt många vårdtillfällen med höga kostnader, och försäkringslösningen som betalas ut till klinikerna för vårdtillfällen där fakturabeloppet överstiger 800 tkr, uppgår per augusti till 31 885 tkr (fördelat på 21 fakturor) jämfört med 17 957 tkr (15 fakturor) under motsvarande period 2018. Medelbelopp per faktura som ersatts hittills under 2019 är således 1 518 tkr, jämfört med 1 197 tkr under samma period 2018. När det gäller vilken typ av remisser som skickats ser man en tydlig nedgång avseende ortopedi och medicin, och mer måttliga minskningar avseende kirurgi, psykiatri, kardiologi och ögonsjukvård. Den enda nämnvärda ökningen avser kvinnosjukvård. Bland leverantörerna syns den största minskningen hos Uppsala och Gävle, men även en mindre ökning i Huddinge.

Resultat per klinik framgår av tabell nedan.

Kostnadsställe	Resultat	Prognos
28601 - Köpt vård Barn	-142	-1 000
28907 - Köpt vård Medicin Avesta	601	-1 800
28906 - Köpt vård Med-Ger Ludvika	200	-200
28905 - Köpt vård Med-Ger Mora	667	-3 000
28901 - Köpt vård Medicin Falun	2 409	2 700
28903 - Köpt vård Kardiologi	2 180	2 500
28902 - Köpt vård Infektion	200	200
29101 - Köpt vård Hud	222	-300
29201 - Köpt vård Reuma	97	100
28904 - Köpt vård Geriatri Falun	838	900
29001 - Köpt vård Skönvik Med Rehab	657	700
28116 - Köpt vård Palliativa teamet	-79	-100
28101 - Köpt vård Kirurgi Falun	254	-2 500
28105 - Köpt vård Kirurgi Mora	1 023	1 200
28201 - Köpt vård Ortopedi Falun	1 216	1 400
28205 - Köpt vård Ortopedi Mora	2 598	2 900
28301 - Köpt vård Kvinnoklinik	502	-500
28401 - Köpt vård Ögon	622	700
28501 - Köpt vård Öron	355	-400
28106 - Köpt vård An/Op/iva	224	-300
28701 - Köpt vård Bup	-2	
28801 - Köpt vård Rehabilitering	128	100
29401 - Köpt vård Psykiatri	333	-1 500
28000 - Köpt vård Ledning	110	-7 000
	720	-5 200

Arbetad tid timmar, stafettsjuksköterskor	0	0
---	---	---

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid			-2,0%
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	2,6%	4,6%	-0,2%
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	0,8%	1,0%	-0,2%

Karin Stikå-Mjöberg
Regiondirektör
Förvaltningschef Hälso- och sjukvården

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	-1%	7%	13%

Den höga kostnadsutvecklingen i prognos och budget beror bla på att den medicinska utvecklingen gör att kostnaden för läkemedel ökar men motsvaras av utökat regionbidrag. Nytt för 2019 är att ett kostnadsställe för varaktig vård för asylsökande lagts i div HS gemensamt. Härifrån finansieras Asyl och migranthälsa och Kris och traumavård. Kostnadsutvecklingen för övriga kostnader ser då ut att öka med 38% mot föregående år men motsvaras av en ökad intäkt.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	28	23	+21%
Antal anställda	31	30	+3,3%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	34 668	36 804	-5,8%
Arbetad tid timmar, anställda	24 547	21 443	+14,5%
-varav timanställda	0	0	
-varav mertid/övertid samtlig personal	212	271	-21,9%
-varav arbete under jour och beredskap	316	398	-20,5%
Arbetad tid timmar, stafettläkare	0	0	

Hälsa- och sjukvårdsnämnd

Division medicinsk service

Verksamhet – mål och händelser

Nyckeltal / Kvalitet	Utfall	Mål	Prognos helår
Andel Sjukfrånvaro	5,1 %	6,6 %	●
Ekonomiskt utfall	7,4 mkr	0	●

Observera att Nyckeltalen för divisionen är under utveckling och kommer att anpassas till ny verksamhetsplan 2020..

Verksamhetsstatistik	2019	2018	2017
<u>Arbetsterapi/Kurator</u>			
Patientkontakter hos Arbetsterapeut	5551	5414	5598
Patientkontakterhos Kurator	1202	1123	1149
<u>Fysioterapi/Dietist</u>			
Patientkontakter hos Fysioterapeut	30806	31350	32054
Patientkontakterhos Dietist	8878	8214	6731
<u>Laboratoriemedicin</u>			
Klinisk kemi	2688756	2628216	2567289
Transfusionsmedicin tappningar	8583	9009	8973
Transfusionsmedicin sålda enheter erythrocyter	2169	2123	1659
Klinisk mikrobiologi	211192	208552	193613
<u>Patologi/Cytologi</u>			
Patologi & Cytologi Antal undersökningar	24530	29726	27524
Histologi Antal undersökningar	14085	13299	12876
Allmän cytologi Antal undersökningar	1485	1584	1502
Gyn cytologi Antal undersökningar	8645	14428	12899
SVF Antal undersökningar	1968	2034	1517
Antal canceranmälningar	3452	2875	2522
Antal klotsar	38009	36033	36303
Antal glas	68574	55568	54085
<u>Bibliotek/Informationsc.</u>			
Antal media-lån	21829	23900	25032
Nedladdade artiklar	9427	8385	8195
<u>Ambulansverksamheten</u>			
Antal Ambulansuppdrag	25198	25483	24552
Antal Prio 1	7494	6560	6772
Antal Prio 2	9693	10293	9242

Antal Prio 3	1541	1593	1510
Antal Prio 4	453	451	358
Antal Sjuktransport	6123	6585	6670
Utryckningstid Prio 1, min	10,34	10,54	10,31
Total antal mil	123728	124243	118098

Mål och Verksamhetsplan 2020 inom HoS är under framtagande. Divisionen och verksamheterna ska därefter möta upp med sina aktiviteter och nyckeltal. En förutsättning för att säkerställa **"den röda tråden"** genom hela verksamheten.

Division medicinsk service är en nybildad division under 2019. Ambulanssjukvård, Bild- och funktionsmedicin, Laboratoriemedicin, Patologi och cytologi, Fysioterapi/dietister, Arbetsterapi/kuratorsenhet samt Bibliotek och informationscentral är de verksamheter som ingår i divisionen. Ett arbete pågår med att flytta Logopedins organisationstillhörighet till divisionen som ska vara klart vid årsskiftet.

Divisionens verksamheter stödjer hälso och sjukvårdens övriga verksamheter med sina tjänster, som ska levereras enligt beskrivna uppdrag, styrkort och överenskommelser.

Det övergripande målet 2019 för divisionen är att:

- Säkerställa styrning, ledning och uppföljning
- Föra samman verksamheternas verksamhetsplaner till en divisionsgemensam verksamhetsplan 2019 med tillhörande styrkort
- Följsamhet mot budget 2019
- Fokus på medarbetare och chefer
- Säkerställa och anpassa respektive verksamhets uppdrag utifrån Regionplan, beställare/kunders behov och verksamheternas behov av utveckling
- Ta fram en verksamhetsplan för divisionen 2020-2022

Divisionen följer dessa övergripande mål och har pågående aktiviteter inom samtliga områden.

Verksamhetsmässigt ligger produktionen i divisionen något högre jmf med förra året. Det finns utmaningar inom divisionen avseende främst tillgång till personal och ett mycket stort behov av reinvesteringar/nyinvesteringar för att förbättra produktion, kvalitet och korta köer (BFM)

Vi har fortfarande vissa problem med väntetider för exempelvis **histologi** och **Magnetrontgen**. Vi kan även se att antalet canceranmälningar ökar.

Vakanser inom främst **BFM** är en utmaning med pågående rekryteringsinsatser, virtuella lösningar och en hel del "stafetter". Ett viktigt fokusområde under året och framåt.

Vi har haft en ökning av sålda blodenheter men tyvärr har ökningen av nya blodgivare avtagit. Åtgärder med att stabilisera automatiseringsbanan på **Laboratoriemedicin** har varit krävande men givit resultat.

Ett aktivt arbete inom verksamheterna **Fysioterapi/Dietister** och **Arbetsterapi/Kuratorer** med att rekrytera nya medarbetare pågår kontinuerligt för att stärka tillgängligheten och arbetsmiljön. Samtidigt så ser vi att patientbesök/telefonkontakter ökar inom arbetsterapi-, kurator- och dietistverksamheterna.

Antalet ambulansuppdrag har planat ut och en stor del av patienterna bedöms/behandlas i hemmet av **Ambulanssjukvården** (22 %), styrs till en annan vårdnivå och belastar därmed inte akutmottagningen. En viktig del i ambulansuppdraget där vi nu ser en positiv utveckling för mer närmare vård. Under sommaren så har samverkan mellan primärvården och ambulansen skett vid några större evenemang med gott resultat.

Tillgänglighetsmålet att nå 90 % av länets befolkning inom 30 min på Priol överträffas vilket är en mycket positiv utveckling där Dalarna är långt fram i förhållande till andra regioner. Även antalet körda mil har minskat jfr 2018 vilket är glädjande och ett resultat av ett effektivt samarbete kring ambulansdirigering.

Bibliotek och informationscentralen är en viktig del för regionen. Det finns ett tydligt användande av bibliotekets tjänster och vi ser att antalet nedladdade artiklar ökar. Utmaningen är att leverantören under flera år höjt sina priser kraftigt. Av den anledningen samt att det finns konkurrens på marknaden är en upphandling startad.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019				2018
	Ack utfall	Avv Ack budget	Prognos	Budget	Resultat
(mkr)					
Intäkter	609,8	4,7	913,3	909,5	882,7
-varav Regionbidrag	271,2	0,2	406,9	406,9	374,0
Kostnader	-595,7	2,8	-913,3	-909,5	-895,5
-varav lönekostnader inkl. soc.	-359,5	14,7	-552,4	-572,8	-538,3
-varav inhyrd personal	-13,3	-10,1	-20,9	-4,8	-17,0
Över-/underskott	+14,2	+7,4	0	0	-12,8
Årets investering	-8,0	19,4	-20,0	-27,4	-35,9

Följsamhet mot budget

Efter åtta månader visar divisionen en positiv avvikelse mot budget på **+7,4 mkr** och en prognos på 0.

Intäktssidan, som avviker mot budget med **+4,7 mkr**, förklaras av höga intäkter till ambulanssjukvården där speciellt ambulansstationerna i de norra delarna får mycket intäkter från turismen under vinter och sommar

(utomlänspatienter). Intäkter till Laboratoriemedicin och Patologen för sålda tjänster påverkar också intäktssidan positivt med 6,4 mkr samtidigt som intäkter till Bild- och funktionsmedicin för sålda tjänster avviker negativt med 5,3 mkr. Intäktsprognosen sätts till **+3,8 mkr** där den mest bidragande posten är just intäkter för försäljning av lab-tjänster (+7,1 mkr).

På **kostnadssidan** som avviker med **+2,8 mkr**, är lönekostnaderna lägre än det budgeterats för samtidigt som kostnaderna för inhyrd personal är högre. Mest bidragande är Bild- och funktionsmedicin som har en avvikelse på +8,4 mkr på lönekostnaderna. Verksamheten har ett mycket stort antal vakanser (framförallt läkare och sjuksköterskor) vilket också kräver höga kostnader för hyrpersonal, -10,1 mkr i avvikelse mot budget.

Bland de övriga verksamheterna finns också vakanser men även frånvaro pga. sjukskrivningar och föräldraledigheter bidrar till lägre personalkostnader.

Prognosen för personalkostnaderna landar på +12,9 mkr och prognosen för hyrpersonal på -16,1 mkr.

Under 2019 ska ambulansverksamheten genomlysas för att säkerställa adekvat kostnadsnivå. I verksamhetens budget finns kopplat till detta en positiv kostnad på 6,3 mkr vilket motsvarar verksamhetens kvarvarande underskott. Då inte utredningen förväntas ge några ekonomiska effekter under året har prognosen försämrats med dessa -6,3 mkr.

Divisionen har budgeterat och prognostiserat 541 tkr i omställningskostnader (personalkostnader) för en ambulanssjukvårdare i Ludvika.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling	2,4%	1,9%	3,2%

Divisionen har fått tillskott i budget på 12,3 mkr 2019. 6,3 mkr är helårseffekt av 2018 års nya ambulansavtal (start mars 2018) och resterande 6,0 mkr har tillskjutits Bild- och funktionsmedicin i väntan på att vissa delar av verksamheten ska ses över (bl.a. prissättning och bemanningsnivå).

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	774 968	816 648	-5,1%
Arbetad tid timmar, anställda	767 649	775 703	-1,0%
-varav timanställda	15 009	12 373	+21,3%
-varav mertid/övertid samtlig personal	14 338	16 871	-14,7%
-varav arbete under jour och beredskap	3 057	3 365	-9,2%
Arbetad tid timmar, stafettläkare	7 246	6 338	+14,3%
Arbetad tid timmar, stafettsjuksköterskor	1931	0	

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

I division Medicinsk service är det Bild och funktionsmedicin som nyttjar stafettläkare och nu även stafettsjuksköterskor (Ludvika). Jämförbar period 2018 har arbetade timmarna ökat.

Ett viktigt fokus i den kompetensplan som skapas kommer att vara att öka timmarna som utförs av egna läkare. Vi behöver tänka nytt och utveckla vårt erbjudande för att vara en attraktiv arbetsgivare. Att rekrytera är viktigt men vi behöver anstränga oss ytterligare för att behålla och utveckla vår personal.

Pensionsavgångarna för perioden 2020-2022 visar att endast 6% av divisionens största personalgrupp: sjuksköterskor går i pension de närmsta tre åren.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	-	-	-
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	5,1%	5,5%	-0,5%
Korttidssjukfrånvaro (dag 1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,0%	2,1%	-0,1%

Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka inom divisionen. Trenden har varit positiv under året och ser fortsatt bra ut.

Flera goda exempel finns. Laboratoriemedicin har en sjukfrånvaro 2019 på 3,3%. Även Ambulansen har en mycket positiv trend under året och har nu en sjukfrånvaro på 4,2%

Fokusområde "stafettläkare"

Kostnader för inhyrd personal, mnkr					
Ack utfall	Ack fg år	Års-budget	Prognos	Utfall fg år	Avvikelse %
-13,3	-10,3	-4,8	-16,1	-17,0	23,1%

Samtliga kostnader för inhyrd personal är kopplade till verksamheten Bild- och funktionsmedicin. Antalet vakanser på läkarsidan har blivit fler, vilket ökar behovet av stafettläkare. Sedan en tid tillbaka säkras dessutom bemanningssjuksköterskor driften av enheten i Ludvika till en prognosticerad kostnad av 2,3 mkr.

Åtgärder för ekonomi i balans

Divisionen har från april månad infört kontinuerliga uppföljningstillfällen avseende;

- Individuell uppföljning Divisionschef/Verksamhetschef (1 ggr/mån)
- Månadsvis uppföljning Divisionschef/HR samt Divisionschef/Ekonomi
- Divisionsledningsmöten (1 ggr/mån) med fokus på uppföljning/analys/åtgärder/ansvarig...

Ett arbete att se över Divisionens olika uppdrag pågår med att säkerställa, revidera och reglera det behov våra beställare inom hälso och sjukvården har av divisionens tjänster, hur vi möter upp regionplanen och det utvecklingsbehov som divisionen har för en hållbar verksamhet.

Syftet är att skapa en tydlighet med "överenskommelser/avtal" som beskriver vårt/våra verksamheters uppdrag, leverans, kvalitet, ekonomi mm. Genom att formalisera kund- och leverantörsförhållandet, uppdrag och långsiktig hållbarhet så kan divisionen planera sina verksamheter kontinuerligt.

I divisionens ledningsgrupp är det ett särskilt fokus på uppföljning av verksamheterna, utveckla ledarskapet och tydliggöra ansvaret. Det är ett långsiktigt arbete och kräver en större delaktighet inom divisionen. Genom att involvera flera chefer och medarbetare i samverkans forum kan vi bättre säkerställa viktiga fokusområden som t ex Personalfrågor, Intern kontroll och Utveckling.

Nära dialog och samverkan mellan divisionerna

Nära samverkan mellan divisionschefer ger förutsättningar för en mer effektiv hälso och sjukvård. Genom kontinuerliga möten säkerställer vi gemensamma frågor inom HoS och arbetar tillsammans med våra stödfunktioner med målsättningen att vi är "En Hälso- och sjukvård".

Division Medicinsk service är en division där samverkan är en naturlig och viktig del och det pågår många samverkansinitiativ och en vardagssamverkan mellan verksamheterna. Våra verksamhetschefer inom divisionen tar ett stort ansvar och samverkar med alla verksamheter som har ett beroende av våra tjänster.

Kostnadsutredning för ambulansverksamheten Region Dalarna

Uppdraget leds av analysavdelningen och är i sitt slutskede. Slutrapporten ska vara klar den 30 september 2019. Därefter kommer en utvecklingsplan att ta vid för ambulanssjukvården.

Genomlysning av prismodeller för interna tjänster

Divisionens verksamheter har olika finansiering. Delar är finansierade genom en ekonomisk ram, andra delar är finansierade genom i huvudsak intern försäljning av tjänster. Till viss del finns även finansiering genom externa tjänster.

Huvuddelen av divisionens verksamhet finansieras av regionens övriga hälso och sjukvård. Så oavsett typ av finansiering så är det viktigt att prissättningen av tjänsterna speglar den faktiska kostnaden och att tjänsterna nyttjas på ett ansvarsfullt sätt. Därför är det viktigt att genom interna (till viss del externa) överenskommelser mellan division medicinsk service och våra kunder/beställare vara tydlig med vad som ska levereras, till vilken kvalitet och kostnad.

Det finns utmaningar i att anpassa divisionens verksamheter och ha en flexibilitet i bemanningen när intäkterna påverkar våra kostnader. Av den anledningen så räcker det inte med att korrigera prislistan utan finansieringen av dessa verksamheter behöver ses över totalt för att möjliggöra en trygg och stabil verksamhet med möjlighet till utveckling.

T ex så räcker det att klinikerna minskar sina ”köp” under perioder för att skapa underskott i divisionen. Och ökad efterfrågan av tjänsterna för att resultera i ett överskott. Det är en bemanningsutmaning oavsett.

Inom Laboratoriemedicin så har en automatisering skett (och pågår) som kan hantera volymförändringar i viss mån. Inom BFM undersöker vi andra lösningar att skapa flexibilitet, t ex att köpa tjänster som gör undersökningar hos oss i våra lokaler, eller granskningar som kan hanteras digitalt/virtuellt.

Fokus på medarbetare och chefer samt rekrytering för att minska behovet av hyrpersonal och köpt vård

Verksamhetscheferna har ett stort fokus och engagemang för våra medarbetare. Genom ett coachande ledarskap och ansvarsfulla avdelningschefer gör de ett fantastiskt arbete med mycket små medel för att vi ska ha nöjda medarbetare.

Inom divisionen är det främst Bild- och funktionsmedicin som har behov av hyrpersonal. Det pågår ett aktivt arbete att tillsätta vakanser i ett nära samarbete med HR och övriga initiativ för att locka personal till Region Dalarna.

Divisionens ledningsgrupp har beslutat att **Medarbetare och Chefer ska vara ett fokusområde**. Syftet är att säkerställa en hållbar verksamhet och en attraktiv arbetsgivare över tid.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	850	838	+1,5%
Antal anställda	973	975	-0,2%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Hälso- och sjukvården präglas av ett ansträngt vakansläge för många verksamheter. BMA, Patologer, Radiologer, Kuratorer, Fysioterapeuter m.fl. För att möta detta arbetar divisionens chefer aktivt med olika rekryteringsåtgärder, att stötta våra medarbetare, se över andra produktionsmodeller/investeringar för nyttjande av annan kompetens mm.

En långsiktigt plan som har acceptans i verksamheten och genomsyrar vårt arbete kommer vara en förutsättning för att klara uppdraget. Divisionens arbete är av största vikt men mycket av de utmaningar som respektive divisioner inom Hälso- och sjukvården har är en övergripande utmaning. För att skapa kraft framåt behöver en långsiktigt, tydlig och genomförbar plan skapas. Vi kan lätt fastna i ett för stort fokus på att rekrytera nya medarbetare när utmaningen är ett ökande behov **att behålla och utveckla vår personal**. Detta kräver ett nära samarbete mellan HR och verksamhet.

Divisionsledningen har tillsammans med HR samlats kring frågan om kompetensförsörjning som ett prioriterat fokusområde. Ett samverkans forum är startat som arbetar med dessa strategiska HR frågor för divisionen;

- Arbeta proaktivt (inte reaktivt)
- Rekrytera, Behålla och Utveckla
- Rätt Använd Kompetens
- Hälsa Arbetsmiljö Rehabilerings
- Vi ska Fira våra Framgångar!

Första mötet för gruppen med representanter från varje verksamhet och HR sker den 13 september. Gruppen träffas varje månad och arbetar med de fokusområden divisionen har. Uppföljning sker på varje ledningsgruppsmöte. Goda exempel och gemensamma aktiviteter sprids inom divisionen och även utanför divisionen.

Intern styrning och kontroll

Se kap ”åtgärder för ekonomi i balans”

Åke Kjellin
Divisionschef
Division Medicinsk Service

Hälsa- och sjukvårdsnämnd

Hörsel och syn

Region Dalarna

Verksamhet – mål och händelser

Förvaltningens övergripande målsättning är att patienten/kunden och uppdragsgivaren upplever nytta samt är nöjd med Hörsel och Syn Region Dalarnas tjänster och hjälpmedel.

De övergripande målen i förvaltningens styrkort bygger på Regionplanens övergripande mål.

Regionplanens övergripande mål och förvaltningens styrkort	Prognos helår
Mer närmare vård	●
Digital utveckling, egenvård, tillgänglighet	●
Vård utan köer	▲
Förbättra tillgängligheten för att klara vårdgarantin (0-30-90-90)	▲
Vårdkvaliteten ska öka	●
Avvikelse rapporteras. Systematiskt förbättringsarbete utifrån avvikelser	●
Utjämna och förebygga ojämlikheter i rehabilitering, habilitering och hjälpmedel	●
Minskad påverkan på klimat och miljö	●
Fossilanvändningen ska minska	●
Regional utveckling	-
Fler medarbetare som trivs på jobbet	●
Vara en attraktiv arbetsgivare med en trivsam och hållbar arbetsmiljö där medarbetarna känner sig sedda och har goda arbetsvillkor. Information och delaktighet.	●
Överbrygga kompetenstapp i samband med pensionsavgångar	●
En långsiktigt hållbar ekonomi	●
Följsamhet till regionplan, ledningssystem, externa och interna krav. Budget finns som motsvarar uppdraget och verksamhetens behov	●

Mer närmare vård - Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att införa tidbokning på nätet samt infört möjlighet till distansbesök på Pedagogiska hörselvården.

Vård utan köer – Telefontillgängligheten är god. Hörcentralen uppfyller inte vårdgarantin gällande väntetid till första bedömningsbesök. Insatser för att minska väntetiden pågår, såsom rekrytering och flera utvecklingsarbeten.

Vårdkvaliteten ska öka – Förvaltningen rapporterar avvikelser i Synergi och som följs upp. Förvaltningen har genomfört en utbildning i jämlikhet och funktionsrätt.

Minskad påverkan på klimat och miljö – Förvaltningen arbetar med att minska resor i arbetet genom Skypemöten samt distansbesök.

Flera medarbetare som trivs – Sjukfrånvaron följs upp månatligen och vid behov sätts åtgärder in. En psykosocial arbetsmiljöenkät samt riskidentifiering och riskbedömning genomförs årligen och följs upp. Ett arbete med att utveckla friskvårdsnätverket pågår för att få fler aktiva medarbetare. Till hösten planeras en inspirationsdag med fokus på hälsa, friskvård och att förebygga stress. Detta utifrån att det framkommit i riskidentifieringen och den psykosociala arbetsmiljöenkäten att flera medarbetare upplever stress.

En långsiktigt hållbar ekonomi – Förvaltningen arbetar för att ha en ekonomi i balans. Läs mer under ”Åtgärder för ekonomi i balans”.

Verksamhetens kvalitetsarbete

Förvaltningen är med i nationella kvalitetsregister inom hörsel och syn.

Hörsel är med i nationellt kvalitetsregister för Hörselrehabilitering, Hörselbron. Halvårsrapporten för 2018 visar att Dalarna placerar sig på plats 5 av 15 gällande Tillfredsställes/nytta, på plats 7 av 15 gällande Kontakt/information och på plats 4 av 15 gällande funktion. Per klinik så hamnar Hörcentralen i Mora på första plats av alla landstings-/regionkliniker gällande Tillfredsställes/nytta. Sedan 2016 har Dalarnas resultat förbättrats årligen, i förhållande till andra deltagande landsting/regioner.

Gällande syn så är förvaltningen med i ett kvalitetsregister, SKRS, Svenskt Kvalitetsregister för Rehabilitering vid Synnedläggelse.

I den nationella patientenkäten som genomfördes under hösten 2018 fick förvaltningen över 91,4% på samtliga parametrar.

Verksamhetsstatistik	Utfall	Plan helår	Mål-uppfyllelse
Antal enskilda hab/rehabiliteringssamtal och telefonbesök, Pedagogisk hörselvård	1101	1650	●
Antal distansbesök, PHV	6	10	●
Telefontillgänglighet (HC, PHV och SC)	92%	85 %	●
Antal samt % utförda tolkuppdrag (personer med dövhet, hörselskada och dövblindhet)	96%	95%	●
Antal utförda distanstolkningar, TC	-	-	■*
Antal personer som fått hörapparat utprovad	2005	3400	▲**
Antal besök Hörcentralen, rehab och diagnostik	7412/3145	15800/4750	■*** / ●

Väntetid till första besök för bedömning enligt vårdgaranti, HC	200 dgr	90 dgr	■****
Antal hörapparatreparationer	4686	6000	●
Antal installationer och reparationer av hörhjälpmedel i hemmen + arbetshjälpmedel	446	650	●
Antal besök på Syncentralen (nybesök/återbesök/skolbesök/gruppbesök/telefonuppföljning bokade tfn besök)	1762	2400	●

*Tolkcentralen har inte fått tillgång till tekniken som möjliggör distanstolkning.

** / ***/****Se nedan under Hörcentral.

Förvaltningen uppfyller målet gällande telefontillgänglighet.

Hörcentralen uppfyller vårdgarantin gällande påbörjad behandling, men dock inte gällande väntetid till första bedömningsbesök. Under våren har väntetiden åter ökat till första bedömningsbesök. Väntetiden beror bl.a. på otillsatta audionomtjänster, föräldraledighet, sjukfrånvaro samt den demografiska utvecklingen med fler äldre som lever längre och därmed är i behov av hörselhjälpmedel längre. Åtgärder pågår för att korta ner väntetiden, bl.a. pågår rekryteringar samt utvecklingsarbeten.

Syncentralen erbjuder alla patienter tid till kurator, optiker och arbetsterapeut inom 3 månader.

Pedagogiska hörselvården erbjuder alla patienter tid inom tre månader.

Tolkcentralen uppfyller målet med att utföra 95 % (utfört 96%) av beställda tolkuppdrag.

OTA har en kötid på ca två-tre veckor.

Teknisk hörselvård överstiger de uppsatta produktionsmålen med konsekvens att det är ett mycket högt tryck på personalen.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljö är på dagordningen inom alla verksamheter och är ett fokusområde för förvaltningen. Alla avdelningar genomför årligen en arbetsmiljödag och en psykosocial arbetsmiljöenkät. Riskidentifiering och riskbedömning har under våren genomförts på alla avdelningarna tillsammans med medarbetarna. Fokus har varit arbetsmiljö.

Utveckling och framtid

För att **klara vård utan köer och en nära vård/mer närmare vård samt en ekonomi i balans** kommer en framgångsfaktor för förvaltningen att vara den digitala utvecklingen. Förvaltningen kommer under hösten att genomföra en pilot på tidbokning på nätet för Hörcentralen och Syncentralen. Distansbesök har införts som alternativ på Pedagogiska hörselvården samt att distanstolkning införs på Tolkcentralen för oplanerade och obokade sjukvårdsbesök. Målbilden för distanstolkningen är att öka tillgängligheten och kunna utföra exempelvis akut sjukvårdsbesökstolkning

där inte tolk på plats krävs, och där igenom korta inställetiden.

I samarbete med Hörcentralen har Tekniska hörselvården **ändrat på rutiner för service av hörapparater**. De nya rutinerna har minskat antalet servicebesök hos audionom vilket i sin tur frigör tid för nya utprovningar på Hörcentralen. För Tekniska hörselvården har rutinförändringen inneburit en ökad arbetsmängd och ett ökat patientflöde varpå öppetiderna har utökats.

Pedagogisk hörselvården, Hörcentralen och Tekniska hörselvården arbetar med att ta fram **ett vårdprogram inom habilitering/rehabilitering för hörselskadade barn**.

Syncentralen kommer under hösten, i samarbete med Friskis och Svettis, att erbjuda Syncentralens patienter möjlighet att få **prova yoga**.

Vinnovaprojektet har avslutats. En handbok för chefer och medarbetare har utarbetats under projektet. Under hösten kommer alla chefer att genomgå en två-dagarsutbildning inför det fortsatta implementeringsarbetet.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019			2018	
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat	
(mnkr)					
Intäkter	55,3	0,6%	84,3	86,4	82,5
-varav Regionbidrag	40,0	4,8%	60,1	60,1	57,3
Kostnader	-54,0	-1,1%	-84,9	-86,4	85,9
-varav löner exkl soc avg	-17,8	-2,7%	-28,3	-30,3	-28,5
-varav inhyrd personal					
Över-/underskott	1,2		-0,6	0,0	-3,4
Årets investering	-0,2		-2,0	-2,0	-1,1

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Förvaltningens resultat är ca 1,2 mkr för andra tertiet och ca +200 tkr jämfört mot budget. Det positiva resultatet beror främst på vakanta tjänster samt föräldraledigheter som innebär 2,5 mkr lägre lönekostnader. Vakanta tjänster innebär även lägre produktion och lägre intäkter. Förvaltningen har under våren haft högre kostnader för tolktjänster än budgeterat.

Prognos

Prognosen för hjälpmedelskostnaderna blir en ökning med 1,0 mkr och för tolktjänsterna +0,5 mkr. Intäkterna blir en minskning med 2,1 mkr, där verksamheten bl.a. prognostiserar för mindre tolkintäkter.

P.g.a. ej tillsatta tjänster (rekrytering pågår), föräldraledighet och sjukfrånvaro prognostiseras lönekostnaderna att bli ca 3,0 mkr lägre än planerat. Vilket sammantaget gör att

förvaltningen prognosticerar för ett underskott med 0,6 mkr för året.

Åtgärder för ekonomi i balans

Varje månad granskas noggsamt förvaltningens resultat. Åtgärder och uppdrag förvaltningen hittills har identifierat/påbörjat:

- En genomlysning av förvaltningens intäkter och kostnader pågår.
- En genomlysning av tolkverksamhetens kostnader och intäkter pågår.
- Översyn av avgifter (ett större uppdrag i samverkan med Dalarnas kommuner för att få ett samlat grepp kring alla hjälpmedelsavgifter) har påbörjats.
- Prisöversyn, se över priser på tjänster, pågår.
- Rätt använd kompetens, RAK, exempelvis genom att anpassa och göra om tjänster vid nyrekrytering och effektivisera genom avdelningsöverskridande tjänster utifrån verksamhetens behov.
- Översyn av arbetssätt och möjligheter till att effektivisera verksamheten pågår.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	-1,1%	-1,2%	0,6%

Lönekostnaderna ser ut att bli mindre och därmed kommer kostnadsmassan att minska mot föregående år. Men lyckas förvaltningen med rekryteringarna blir det en annan utveckling.

Personal

En förvaltningsövergripande kompetensförsörjningsplan har tagits fram i samarbete med HR.

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	62,17	66,29	-6,2%
Antal anställda	69	74	-6,8%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Vakanta tjänster är anledningen till färre antal anställda jämfört med föregående år. Särskilt svårrekryterad yrkeskategori är audionom. Övriga svårrekryterade yrken är psykolog, pedagog och kurator.

Förvaltningen har flera kommande pensionsavgångar inom svårrekryterade yrkesgrupper. Yrkesgrupper som är svårrekryterade i hela landet. Kompetenssäkring och överlappning kommer att krävas. Det är en stor risk att verksamheten kommer att få ett kunskaps- och erfarenhetsglapp p.g.a. att det är kompetenta och högpresterande medarbetare med lång erfarenhet som går i pension om vi inte kan rekrytera, kompetenssäkra och överlappa dessa medarbetare.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	64933	67577	-3,9%
Arbetad tid timmar, anställda	58624	59781	-1,9%
-varav timanställda	0	9	11,9%
-varav mertid/övertid samtlig personal	362	351	3,3%

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Arbetad tid är lägre jämfört med 2018 då förvaltningen har färre antal anställda, fler vakanta tjänster samt medarbetare som är föräldralediga. Förhoppningen är att kunna rekrytera flera audionomer under hösten.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	5,2%	-	-
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	5,6%	6,2%	-0,6
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,5%	2,5%	0,1

Sjukfrånvaron, ett av förvaltningens prioriterade områden, minskar på totalen. Olika rehabiliteringsinsatser har pågått och pågår. Företagshälsovården har varit och är inkopplad i flera ärenden. Sjukfrånvaron följs upp månadsvis. Arbetsmiljö finns på dagordningen inom alla verksamheter och är ett fokusområde för förvaltningen.

Lönerevisionsarbete genomfördes enligt plan och samtliga medarbetare har haft lönesamtal.

Förvaltningen har på eget initiativ arbetat med prioriteringar/snedtsatser genom att gemensamt sett över hur lönerna ska fördelas. Prioriterade yrkesgrupper har för årets lönerevision varit följande: audionom, kurator, arbetsterapeut, även psykologer var prioriterade men när det var löneöversyn var denna tjänst vakant.

Intern styrning och kontroll

Under 2018, inför 2019 års interkontrollplan, har riskidentifiering- och riskbedömning genomförts på både förvaltnings- och avdelningsnivå. Med extra fokus på KPMG:s revision rörande oegentligheter.

Internkontrollpunkterna för 2019 är sjukfrånvaro, systematiskt arbetsmiljöarbete, smittorisk vid reparation av hörapparater, kränkande särbehandling och halkkörning.

Just nu pågår riskidentifiering och riskbedömning inför 2020 års internkontrollplan.

Helena Strandberg
Förvaltningschef
Hjälpmedel Landstinget Dalarna

Regionstyrelsen

Central förvaltning

Verksamhet – mål och händelser

Kort inledande beskrivning om CFs verksamhetsbeskrivning Vilket är förvaltningens uppdrag

På Central förvaltning arbetar cirka 550 medarbetare. Central förvaltning stödjer regionens övergripande förtroendemannaorganisation, tjänstemannaledningen och samtliga verksamheter. Från Central förvaltning sköts också regionens regionalpolitiska engagemang.

I Central förvaltning ingår

- Administrativ enhet
- Ekonomieheten
- Hälso- och sjukvårdsenhet
- Hälsovalsenhet
- Kommunikationsenhet (egen enhet från 2019-06-01)
- Ledningsenhet inkl. Centrum för klinisk forskning
- Medicinsk Teknik och IT
- Personalenheten

Central förvaltning befinner sig i ett läge med flera vakanta chefstjänster där rekrytering pågår, Hälso- och sjukvårdsdirektör, Ekonomidirektör, IT-direktör, Personaldirektör och Upphandlingschef.

Uppdraget Översyn av Central förvaltning (RD19/00243) har pågått under året. Arbetet med översynen har påverkat planeringsförutsättningarna för förvaltningen genom att de olika delar som uppdraget omfattat har beroenden till varandra och behövts samordnas inom uppdraget, och gentemot andra redan pågående arbeten. En organisatorisk flytt av delar av Hälso- och sjukvårdsenheten inom Central förvaltning, till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, har förberetts. Genomförandet var planerat till 2019-10-01. På grund av rådande förutsättningar, så som försenad rekrytering av Hälso- och sjukvårdsdirektör, en pågående revisionsgranskning av Central förvaltning, men också andra pågående rekryteringar till ledande chefstjänster inom Central förvaltning, har översynen stoppats. Därmed har även den organisatoriska flytten av Hälso- och sjukvårdsenheten skjutits framåt i tid.

Regionplanens övergripande mål och förvaltningens mål enligt styrkort	Resultat vid delårsrapport
Mer närmare vård	
Regional strategi för Nära vård framtagen	▲
Portföljstyrning stödjer prioriteringar och effektiva arbetssätt	▲
Process för nya uppdrag och ersättningar i Hälsoval	▲
Vård utan köer	

E-hälsa: 55% av befolkningen har loggat in på 1177.se	●
Följsamhet till Hälsovalsavtalet <ul style="list-style-type: none"> - Tillgänglighetsmått (0/3) - Fast vårdkontakt 	● ▲
Vårdkvaliteten ska öka	
Säkerställa och tillgängliggöra adekvat data via beslutsstödet	▲
Tydliggöra stödet för kunskapsstyrning	▲
Tydliggöra stödet för Jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård enligt nationella folkhälsopolitiken	▲
Minskad påverkan på klimat och miljö	
Reviderad resepolicy/direktiv	▲
Miljöplanen följs	▲
Utveckla alternativa kanaler gällande kommunikation till medborgare och medarbetare	▲
Miljöcertifiering utredas	●
Regional utveckling	
Inventering av regionens samrådsprocesser	▲
Utarbetad riktlinje för samverkan med länets kommuner	▲
Förslag finns, till Region Dalarnas hållbarhetsprogram enligt Agenda 2030	▲
Fler medarbetare som trivs på jobbet	▲
Ta fram en långsiktig plan för rekrytering av medarbetare	▲
Sjukfrånvaron (lång/kort) ska minska en procentenhet (region)	▲
Kartläggning och strategi för sjukfrånvaron finns	▲
Medarbetarnas trivsel ska öka och återkommande mätas	▲
Sjuksköterskor som arbetar i den direkta vården ska få ta del av ett särskilt lönelöft	▲
Nytt nattavtal ska införas	▲
En långsiktigt hållbar ekonomi	
Det ekonomiska resultatet är i balans	■
Välfungerande ekonomiprocesser (budget, uppföljning, investeringar, internkontroll)	▲

Målen är uppföljda efter läget för delårsrapporten, inte en prognos på utfall för helår.

Central förvaltnings styrkort pekar särskilt på följande övergripande områden som strategiskt viktiga utvecklingsområden:

Tillgänglighet: Att göra verksamhet tillgänglig, information tillgänglig och lokaler fysiskt tillgängliga. Tillgängligheten ska uppfyllas. För att verksamheterna ska klara detta krävs både styrning och stöd från central förvaltning. Några exempel på hur Central förvaltning arbetar med området tillgänglighet är;

Under delåret har det skett en markant ökning av antalet användarkonton och nyttjande av 1177 Vårdguiden e-tjänster. I maj 2019 hade 56,8 % av Dalarnas befolkning ett användarkonto. Projektet webbtidbok är överfört till förvaltning, ca 40 enheter är igång och införandet fortgår.

Uppföljning av den nya vårdgarantin i primärvården (bedömning inom 3 dagar) har kommit igång under våren 2019.

HR-direkt har genomfört en undersökning hos sina användare kring bemötande, leveranstid, tillgänglighet och kvalitet. Resultatet var positivt och i genomsnitt skattades 8,4 på en tiogradig skala. Kommentarer visade att man efterfrågade mer generösa öppettider från HR-direkt. Som en följd av detta har HR-direkt utökat öppettiderna med 1,5 timme mån-torsdag. De nya öppettiderna börjar gälla fr o m 2019-10-01.

Kompetensförsörjning: Attrahera, rekrytera och introducera nya medarbetare, utveckla och behålla befintliga medarbetare. Arbetsmiljön ska säkerställas.

Inom Central förvaltning har man under året bland annat jobbat med introduktion för nyanställda och personalenheten har tagit fram reviderade lönekriterier

CKFs forskartjänster fungerar som rekryteringstjänster. Tjänsterna är möjliga att söka för personer som har eller precis ska påbörja en tjänst i RD och kan därför bidra till rekrytering av attraktiv personal.

Arbetet med att identifiera omställningsfundsärenden pågår och beräknas vara avslutat vid årsskiftet för perioden 2017-2019. Insatser har gjorts mot personal som av olika anledningar riskerat att förlora sina jobb.

Vård- och omsorgscollegie har arbetat med att färdigställa certifiering regionalt och lokalt. Vidare har en stor inventering gjorts i kommunerna och Region Dalarna gällande undersköterskors utbildningsbehov. Inventeringen förväntas leda fram till en utbildningskatalog med kortare utbildningar för undersköterskor i kommuner och region. Nytt samverkansavtal för vård- och omsorgscollegie är framtaget.

I syfte att attrahera nya kandidater har personalenheten under året deltagit på ca 15 olika mässor för högskolestuderande och grundskoleelever där målgrupperna varit personal till hälso- och sjukvård, teknik samt tandvård.

PRAO konceptet har utvecklats och ska genomföras på fler orter under hösten 2019.

Ett flertal rekryteringsresor har också genomförts.

Målstyrning: Styra verksamheten via uppsatta mål. Hantera politiska uppdrag. Ledstängen ska följas. 2019 och kommande år fokuserar Central förvaltning särskilt på målstyrning.

Central förvaltning har en strategisk och övergripande roll i arbetet med ledning, styrning och uppföljning samt administrativt stöd, och arbete pågår bland annat genom att vidareutveckla ledningssystemet. Även ett förbättrat stöd till organisationen bl.a. kopplat till ärendehantering är under utformande. Under första halvåret har arbetet med en utvecklad målstyrnings- och budgetprocess pågått och kommer fortsatt vara en viktig del av arbetet med att utveckla lednings- och styrningsförmågan i organisationen. De 62 uppdragen i Regionplanen har utdelats till respektive verksamhet och arbetet med återrapportering till styrelsen sker fortlöpande.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019			2018	
	(mnkr)	Ack utfall *	Prognos		Budget
Intäkter	1 624,8	6,5%	2 439,7	2 383,3	2 336,7
-varav Regionbidrag	1 148,9	3,7%	1 723,4	1 723,4	1 662,2
Kostnader	-1 597,3	6,5%	-2 439,7	-2 428,7	-2 335,4
-varav löner exkl soc avg	-188,7	6,5%	-305,4	-298,7	-282,0
-varav inhyrd personal	-8,4	100,4%	-7,3	-3,4	-8,2
Över-/underskott	27,4		0,0	-45,4	1,3
Årets investering	-74,2		-111,8	-100,3	-94,8

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

CKF beräknas få ett överskott på 2,5 mkr på grund av vakanta doktorandtjänster samt en pensionering.

Prognos för ägarbidraget till Dalaflyget är 0,8 mkr lägre än budget.

På basenheten för regional utveckling finns ett överskott på 1,0 mkr som återfinns inom Finsam som budgeterats till 0,6 mkr högre budget än avtal 2019 och på övrigt finns 0,4 mkr.

Ekonomienheten har ett överskott på 5,4 mkr på grund av att vakanser samt en intäkt som ej är budgeterad.

Personalkostnaden på MiT prognosticeras bli 3,9 mkr lägre på grund av vakanser, kostnaden för inhyrda konsulter beräknas till -2,2 mkr.

Från och med 1/5 trädde ett nytt Microsoftavtal i kraft. Det innebär en fördyring med 0,8 mnkr på årsbasis och prognosen har följaktligen justerats upp med 0,5 mnkr. Kostnaderna för IT-infrastrukturen beräknas överstiga budget med ca 5 mnkr. Detta beror till stor del på att verksamheten köper in utrustning för att byta ut befintlig men tillför även ny för att i större grad digitalisera och automatisera.

Underhållskostnaderna för medicinteknisk utrustning

förväntas öka med 3 mnkr jämfört med budgeterad nivå. Kapitalkostnaderna förväntas understiga budget med ca 3,8 mnkr pga att många investeringar prioriterats bort.

Personalenhetens prognos är 1,7 mkr och ligger främst inom intäktssidan på grund av statsbidragen för utbildningsanställningar där den egna budgetramen för vidareutbildningar inte kommer att behöva användas full ut.

Kommunikationsenheten -0,9 mkr för personal som arbetar med projekt där finansiering saknas.

Hälso- och sjukvårdsenheten 2,5 mkr, överskottet kommer från personalkostnaderna som prognosticeras gå med överskott på grund av vakanser och utlånade tjänster.

Budget saknas även för HPV vaccin med 0,5 mkr. Tidigare har det funnits statsbidrag som täckt kostnaden.

Prognosen för Hälsovalsenheten är överskott med 2,3 mkr på grund av att många vårdcentraler inte når upp till kvalitetsmått vilket innebär att de går miste om ersättning för både telefontillgänglighet och ersättning för riskbruk/missbruk. Hälsoval har även fått i uppdrag att genomföra en pilot för hälsosamtal i samarbete med några vårdcentraler vilket kommer att ske under hösten. Det fanns inget beslut om varken kvalitetsuppföljningssystemet Medrave eller hälsosamtal vid upprättandet av budget och därav finns inget budgeterat för dessa.

Investeringar

Prognos för IT-investeringar är 106,7 mkr, största posterna är IT-arbetsplats, central lagring, teknisk plattform, byte accesswitchar och oetablerade IT-stöd.

Av resterande 5,1 mkr avser 2,9 mkr infusionspumpar på MT och 0,8 mkr avser kemikaliereregister. Resterande prognos avser till största del möbler och andra inventarier

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	6,5%	4,5%	4,0%

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	504,06	477,60	5,5 %
Antal anställda	549	517	6,2 %

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Antalet anställda (exklusive timvikarier) har ökat med 32 medarbetare för hela förvaltningen jämfört med samma tidpunkt föregående år. Enheter som har ökat främst i antal medarbetare är: Ledningsenheten som har ökat med fem medarbetare och Ekonomienheten som har ökat med åtta medarbetare. Administrativa enheten har ökat med sex anställda. MiT har fortsatt utmaningar i att bemanna vissa tjänster dessa ersätts delvis av konsulter idag. För övriga enheter beror ökningen till stor del av regionalisering.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	536 175	540 729	-0,8 %
Arbetad tid timmar, anställda	499 648	462 218	8,1 %
-varav timanställda	4027	1737	131,8 %
-varav mertid/övertid samtlig personal	1875	2163	-13,3

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Den arbetade tiden har ökat vilket beror på att förvaltningen har ökat i antalet medarbetare från föregående år.

Merparten av timanställningarna (3 180 arbetade timmar) finns inom Hälso och sjukvårdsenheten där timanställningar ökat med 180,3 %. Samtidigt har enhetens mertid/övertid minskat med 59,1 %.

Även på Ekonomienheten har timanställningar ökat med 54,1 % och övertid/mertid har ökat med 39,2 % bland annat för att ersätta vakanser.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	5,4 %		
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	3,3 %	3,3 %	0
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	1,6 %	1,6 %	0

Sjukfrånvaron har minskat inom Central Förvaltning under de senaste åren men är oförändrad sedan föregående år.

På Ekonomienheten pågår ett arbetsmiljöarbete där fokus är attraktivt arbete. Ekonomienhetens totala sjukfrånvaro har minskat från 4,4 % förra året till idag 2,6 %.

Administrativa enheten har också ökat den totala sjukfrånvaron från 2,1 % till 4,7 %. Ökningen på administrativa enheten beror på några långtidssjukskrivningar på deltid. Ett kontinuerligt arbetsmiljöarbete prioriteras inom respektive avdelning. Sjukfrånvaron på Kommunikationsenheten har ökat från 2,1 till 6,0 %.

Intern styrning och kontroll

En internkontrollplan för central förvaltning LD18/04964 fastställdes i regionstyrelsen 2019-02-11 §18.

Interna kontrollpunkter för Central förvaltning	Utfall	Mål	Prognos helår
Intranätet ledningsprocess	Uppdrag till Ledningsenheten och	Uppföljning av huvudprocesser kopplat till Intra-	▲
	Kommunikation	nätet genom förvaltningschefer, ledningsgrupper.	
Samverkansutveckling, verksamhetsprocesser	Uppdrag till Hälso- och sjukvårdsenheten, pågående arbete	Utveckla samordningskompetensen	▲
Samlad organisation för vissa stödfunktioner	Pågående arbete	Uppföljning av beslutade mål och aktiviteter utifrån beslut om centraliserade omorganisationer	●
RS uppsiktsplikt: Uppföljning av efterlevnad av beslutade styrdokument	Pågående arbete. Inventering och revidering av styrdokument	Syftar till att förbättra efterlevnaden av beslutade styrdokument	▲
Personalsystemet, attest-rätter inom HR-området	Påg. arbete som sker utifrån fastställd attestinstruktion	Säkerlägga behörigheter för attesträtter inom HR-området	●
Attesträtter inom ekonomisystemet	Påg. arbete som sker utifrån fastställd attestinstruktion	Säkerlägga behörigheter för attesträtter inom ekonomisystemet	▲
RS uppsiktsplikt: Beslutsprocessen:	Uppföljning av följsamhet till politiskt fattade beslut. Uppdraget pågår och redovisas januari 2020	Uppföljning av verkställigheten för fattade politiska beslut i fullmäktige, regionstyrelsen och dess utskott	▲

Karin Stikå Mjöberg
Förvaltningschef, Regiondirektör
Central Förvaltning

Verksamhet

Inom finansförvaltningen redovisas kostnader för pensioner, löneskatt på pensioner, värdering av finansiella värdepapper, premie för patientförsäkringen, interna ränteintäkter samt intäkter och kostnader för specialdestinerade statsbidrag. Här återfinns också skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Utöver det återfinns utvecklingsanslag, oförutsett samt gemensamt löneutrymme under Finansförvaltningen.

Ekonomi

Skatteintäkter, statsbidrag och finansiella kostnader och intäkter

Budget avseende skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning bygger på SKL's prognos från ekonominytt 08/2018 medan prognosen bygger på uppgifter från Ekonominytt 09/2019. Under året har främst slutavräkningsposterna varierat. I senaste prognosen har en pluspost om 9 mnkr tillkommit avseende slutavräkning 2018 då det preliminära beskattningsutfallet som Skatteverket presenterade i augusti indikerar att utfallet 2018 kommer bli högre än SKL's tidigare bedömning. SKL tror också på högre lönehöjningar får innevarande år vilket förbättrar posten slutavräkning 2019.

I tidigare prognos för generella statsbidrag och utjämning återfanns statsbidrag förmånsläkemedel förutsätts öka med 15 mnkr enligt SKL's Ekonominytt 05/2019. Denna ökning är inte längre medräknad i prognos. Utöver det prognostiseras en återbäring till staten med 29 mnkr.

Orealiserad vinst vid marknadsvärdering av värdepapper uppgår i utfallet till ca 107 mnkr. I prognosen är inte denna post medtagen.

Skatter, statsbidrag mm (mnkr)	Prognos netto	Budget	Avvikelse
Skatteintäkter	7 031	7 042	-12
Generella statsbidrag och utjämning	2 744	2 717	27
Finansiella intäkter	7	5	2
Finansiella kostnader	-116	-116	0
Summa skatteintäkter och finansnetto	9 666	9 648	18

Finansförvaltningen drift

Finansförvaltningens driftdel, förvaltning 01, prognostiserar, ett överskott om 15 mnkr. Prognosen är försämrad från maj månad främst på grund av viss osäkerhet angående totala kostnader avseende de riktade statsbidragen. De riktade statsbidragen uppgår enligt tecknade överenskommelser till 290 mnkr för 2019.

2019-08-31

Verksamhet – mål och händelser

Verksamhetsplanen för 2019 är en integrerad verksamhets- och hållbarhetsplan, för att ytterligare lyfta hållbarhetsfrågorna i verksamheten.

Den största utmaningen både i det korta som det långa perspektivet är klimat-/hållbarhetsmålen. En annan stor utmaning att hantera de närmaste åren är att genomföra den investeringsplan för fastigheter som fullmäktige fastställt. Investeringsnivån är betydligt högre än den senaste planperioden.

Regionplanens övergripande mål	Prognos helår
Mer närmare vård	●
Minskad påverkan på klimat och miljö	●
Fler medarbetare som trivs på jobbet	▲
En långsiktig hållbar ekonomi	●

Av Regionplanens sex målområden omfattas Regionfastigheters verksamhet av fyra mål. Sammanfattande prognos ovan.

Regionfastigheters övergripande styrkort, mätetal och prognos, redovisas i tabellen nedan.

Strategiska mål enl styrkort	Utfall	Mål	Prognos helår
Tillhandahålla ett utbud av lokaler och fastighetsanknuten service som uppfyller patienternas och verksamheternas behov.	Mäts via kundenkät vartannat år		
<ul style="list-style-type: none"> Totalindex 	2018=58 2016=62	>62	
<ul style="list-style-type: none"> Nöjd kund index, NKI 	2018=61 2016=67	>67	
Mer närmre vård			
<ul style="list-style-type: none"> Parkeringsplaner för sjukhusen framtagna 	Pågår	100%	●
Minskad påverkan på klimat och miljö			
<ul style="list-style-type: none"> Fossilanvändningen minskar 	2,9 CO2 kg/kvm (2018)	2,5 CO2 kg/kvm	●

<ul style="list-style-type: none"> Minskad energiförbrukning 	151,7 kWh/Kvm	151,7 kWh/kvm	●
<ul style="list-style-type: none"> Ta fram strategi för hur träbyggnad kan användas i Region Dalarna 		Strategi klar 2019	●
Fler medarbetare som trivs på jobbet			
<ul style="list-style-type: none"> Nöjd medarbetarindex. NMI 		Medarbetarundersökn genomförd	
<ul style="list-style-type: none"> Sjukfrånvaro 	5,0%	>=3,6%	●
<ul style="list-style-type: none"> Bemanningsplan aktuell och tjänster tillsatta 	100%	100%	●
En långsiktig hållbar ekonomi			
<ul style="list-style-type: none"> Uppnä uppsatta resultatkrav 	40,6 mnkr	Avkastningskrav 24,2 mnkr	●
Investeringar genomförs utifrån givna förutsättningar och med effektivt utnyttjande av egna och tilldelade resurser			
<ul style="list-style-type: none"> Beslutade investeringar genomförda enl plan 	318 mnkr	412 mnkr	▲

Regionfastigheter genomför vartannat år en kundenkät, nästa gång hösten 2020. Förbättrad kunddialog, att mer involvera hyresgäster i åtgärdsplanering samt bättre återkoppling på felanmälningar är några identifierade förbättringsområden, som hanteras i pågående kvalitets- och utvecklingsarbete.

Prognosen är god avseende energianvändning. Från att energianvändning ökade något under 2018, till följd av årets extrema klimat, så följer prognosen åter sätta kort- och långsiktiga mål.

Regionfastigheter genomförde en extern revision av miljöledningssystemet i slutet av juni. Revisorn lämnade positiva omdömen gällande ledningssystemet och inga avvikelser rapporterades.

Arbete har inletts med att ta fram en träbyggnadsstrategi för Region Dalarna. Strategin tas fram parallellt med utredningar kring nyttjande av trä i pågående projekt.

För att skapa tydlighet inom organisationen, mellan funktioner och tjänster, har ett omfattande arbete med uppdatering av aktivitetslistor genomförts. Aktivitetslistorna redovisar vilka uppgifter som genomförs av vem. Samtliga medarbetare har varit delaktiga i arbetet.

Regionfastigheter är en av Region Dalarnas två upphandlande enheter. Under vår- och sommarperioden har Regionfastigheter genomfört fler upphandlingar än någonsin under motsvarande tidsrymd. Några av de mer omfattande upphandlingar som genomförts avser:

- Tandvårdens hus Borlänge: Hyreskontrakt är upphandlat och ombyggnaden startar i sept -19
- Avesta lasarett, ny huvudentré: Entreprenör upphandlad. Byggstart i sept -19
- Falu lasarett, Fysio- och dietistverksamhet: Ombyggnad för fler behandlingsrum, expeditioner. Byggstart okt -19
- Falu lasarett, Ögonkliniken, Makula. Nya injektion-/behandlingsrum på ögonmottagningen. Byggstart sept-19
- Avesta lasarett, Ludvika lasarett och Mora lasarett. Ramavtal brandlarms anläggningar. Ramavtalsentreprenör utsedd för respektive anläggning.

Regionfastigheters investeringsplan håller historiskt höga investeringsvolymerna. Det beror huvudsakligen på att fastighetsbeståndet är åldrat, snabb medicinteknisk utveckling samt ökade samhälls krav avseende fastigheternas robusthet och redundans.

Nyckeltal / Kvalitet	Utfall	Mål	Prognos helår
All el som köps ska även i fortsättningen komma från förnyelsebara energislag	1 % sol 24 % vatten 75 % vind	1 % sol 24 % vatten 75 % vind	●
Lokalernas andel av regionens totala kostnads-massa	4,5 %	<5,0 %	●
Energiförbrukning, KOLADA	Nr 1 2018 Nr 1 2017	Bland de fem bästa i Sverige	●
Mediakostnader, KOLADA	Nr 1 2018 Nr 1 2017	Bland de fem bästa i Sverige	●
Skötselkostnader, KOLADA	Nr 4 2018 Nr 4 2017	Bland de fem bästa i Sverige	●
Driftkostnader (totalt exkl. LFU), KOLADA	Nr 2 2018 Nr 1 2017	Bland de fem bästa i Sverige	●

Genom SKLs nyckeltalsdatabas Kolada jämförs Regionfastigheters verksamhet återkommande med andra regioner. Det kan glädjande konstateras att vi fortsatt har en förstaplats avseende energianvändning, med de lägsta mediakostnaderna per kvadratmeter av samtliga regioner.

Verksamhetsstatistik	Utfall Ack 2019	Plan Ack 2019	Utfall Ack 2018
Förvaltd yta BTA	427 724	427 724	427 835
Förvaltd yta BRA	393 165	393 165	393 146
Inhyrd yta BRA	157 647	157 647	154 023

Uthyrningsgrad	94,0%	95,0%	94,3%
----------------	-------	-------	-------

Minskning i uthyrningsgrad beror till största del på omställningsytor för byggprojekt på Falu lasarett.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019			Budget	2018 Resultat
	Ack utfall *	Prognos	Budget		
(mnkr)					
Intäkter	369,4	-7,0%	552,1	552,1	578,6
-varav Regionbidrag	0	0	0	0	0
Kostnader	-335,7	1,3%	-511,5	-515,5	-505,6
-varav löner exkl soc avg	-9,3	0,1%	-14,7	-14,7	-14,5
-varav inhyrd personal	-	-	-	-	-
Över-/underskott	33,7		40,6	36,6	73,0
Årets investering	-188,4		-318,7	-412	-165,5

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Intäkterna är lägre i år jämfört med 2018 eftersom två fastigheter såldes i april 2018 och genererade intäkter på 34 mnkr.

Årets prognos är +40,6 mnkr, 4 mnkr bättre än budget. Avskrivningar och räntor ser ut att bli lägre än budgeterat till följd av lägre investeringsvolym 2018 och 2019.

Omförhandling av nytt hyreskontrakt för Borlänges sjukhus pågår. Nytt avtal kommer att gälla från 1 oktober 2019 och kan komma att påverka resultatet negativt.

Årets investeringar ser ut att bli något lägre än budget på grund av justerade tidsplaner för projekt i Mora samt för Bussdepån i Ludvika.

En stor investering har genomförts i januari genom förvärv av fastigheten Tallen till Dalarnas Museum. Andra stora investeringar som pågår är:

- Medicinkliniken, Falu lasarett
- Nybyggnation för Mora VC och Habilitering mm vid Mora lasarett
- Medicinkliniken och Psykiatrin vid Ludvika lasarett.
- Ny entré, Avesta lasarett

Omställningskostnader finns i form av lokalhyror till Hälso- och sjukvården samt garantihyror till fastighetsägaren på Lima och Särna vårdcentral. Minskning av kostnader i Lima från 1 april 2019, lokaler tas över av Malungs Kommun. Budgeterade omställningskostnader 2019 är 6,8 mnkr och prognosen 2019 är 6,6 mnkr. Dessa kostnader finns hos Finansförvaltningen men följs upp av Fastighetsförvaltningen.

Verksamhetsområde (mnr)	Ack Utfall 2019	Ack budget 2019	Avvikelse
Fastighetsintäkter	366,9	366,1	+0,8
Fastighetsskötsel	-34,2	-35,4	+1,2
Media kostnader	-32,6	-31,8	-0,8
Planerat underhåll	-26,8	-26,6	-0,2
Inhyrda lokaler	-95,6	-97,5	+1,9
Försäkringar, skatt	-2,5	-2,5	-0
Avskrivningar	-104,6	-107,9	+3,3
Verksamhetsservice	-0,2	0	-0,2
Förvaltningskostnader	-12,7	-12,4	-0,3
Finansiella poster	-24,1	-26,6	+2,6
Resultat	+33,7	+25,4	+8,2

De största differenserna finns på fastighetsskötsel, avskrivningar och räntor. På fastighetsskötsel är det plus på energiincitament och reparationer, energiincitamentet kommer nästa att utebli i år pga högre mediaförbrukning 2018. Avskrivningar och räntor blir lägre eftersom investeringsvolymen är lägre än budgeterad pga förseningar av investeringar 2018 och 2019.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	1,3%	1,2%	2,0%

Kostnadsutvecklingen blir lägre än budgeterad eftersom avskrivningar och räntor kommer att bli lägre.

Parkeringsintäkter (tkr)	P-avgift besökare	P-tillstånd personal	Totalsumma
Falun/Falu lasarett	2 889	1 110	3 999
Mora lasarett	606	563	1 169
Ludvika lasarett	143	53	196
Avesta lasarett	259	33	292
Summa	3 897	1 759	5 656

Parkeringsintäkterna matchas mot kostnader för administration och drift av parkeringsplatserna, 366 tkr för perioden jan-aug. Överskottet förs över till Finansförvaltningen.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	22,80	25,60	-10,9%
Antal anställda	26	27	-3,7%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

En person har gått i pension efter mars månad. Dubbel bemanning på en tjänst i augusti 2018 samt 2 sjukskrivna 30 augusti 2019 förklarar skillnaden på antal faktiska årsarbetare. En projektledare har anställts från maj men har varit föräldraledig och börjar nu i september. Rekrytering av driftcontroller pågår.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	25 945	24 192	7,2%
Arbetad tid timmar, anställda	23 373	23 979	-2,5%
-varav timanställda	0	0	-
-varav mertid/övertid samtlig personal	87	38	130,5%

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	3,6%		
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	5,0%	2,6%	2,5
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	1,1%	0,8%	0,3

En person har varit långtidssjukskriven under hela året, börjar arbeta enligt upprättad plan igen under september månad.

Lönedialog har genomförts samtliga medarbetare. Medarbetarsamtal kommer att genomföras under september/oktober.

Intern styrning och kontroll

Fastighetsnämnden beslutade i november 2018 en kontrollplan för 2019 för fastighetsförvaltningen. Under september/oktober 2019 kommer kontrollplanen att följas upp, för återrapportering i nämnden i november.

Risicanalys upprättades före sommaren i samverkan med fastighetsnämnden. Under augusti har fastighetsnämnden haft workshop för att ta fram målformuleringar för förvaltningen, baserat på Regionplanens framtidsmål. Riskanalys och målformuleringar ska ligga till grund för framtagande av 2020 års verksamhetsplan och kontrollplan Dessa planer tas fram under hösten och beslutas i Fastighetsnämnden i november 2019.

Kristina Appelberg
Förvaltningschef
Regionfastigheter

Verksamhet – mål och händelser

Regionplanens övergripande mål	Prognos helår
Minskad påverkan på klimat och miljö	●
Fler medarbetare som trivs på jobbet	●
En långsiktigt hållbar ekonomi	●

Regionservice uppdrag

- Ansvara för och utveckla service i samarbete med Hälso- och sjukvården och övriga verksamheter inom koncernen syftande till att dessa når uppställda mål.
- I samverkan mellan förvaltningarna inom koncernen nyttja samordningsvinster i gränssnitten mellan service och verksamhet
- Systematiskt utvärdera, föreslå och ansvara för den mest effektiva driftsformen för servicetjänster inom koncernen

Regionservice fokusområden	Prognos helår
Strukturerad dialog på koncernnivå samt på förvaltningsnivå med Hälso- och sjukvården	▲
Utveckla en organisationskultur som präglas av laganda	●
Breddinförande av vårdnära service, förutsatt att beslut har fattats	▲

Ledning

Ulf Cristoffersson lämnade sin tjänst som förvaltningschef och Region Dalarna 190831. Martin Ekberg går in som tillförordnad förvaltningschef under perioden 190901-200228.

Den ordinarie driften har i allt väsentligt fungerat väl under sommar- och semesterledigheterna, mycket tack vare lojala medarbetare och duktiga sommarvikarier. Det pågår ersättningsrekryteringar för flera chefs- och ledarroller inom förvaltningen, särskilt utmanande är kompetensförsörjningen inom fastighetsdriften.

Arbetsmiljöinspektion

Arbetsmiljöverket har under våren genomfört nationellt riktade inspektioner av arbetsmiljön inom lokalvården. Inspektioner har gjorts i lokalvårdsverksamheterna på de flesta sjukhusorterna i länet samt vid Fredriksbergstvädden. Några brister identifierades och under sommaren har ett åtgärdsarbete fullföljts, uppföljande inspektioner har ägt rum med gott resultat.

Kostförsörjning Region Dalarna

I ett verkställighetsbeslut från Regiondirektören har Regionservice givits i uppdrag att fördjupa den utredning som tidigare under året genomfördes av Dining

Development (extern konsult) kring Region Dalarnas framtida kostförsörjning. Tvärfunktionella projekt- och arbetsgrupper med representanter från flera förvaltningar inom regionen är etablerade. Syftet är att utreda alternativa produktions- och distributionslösningar, huvudinriktningen är att söka samarbete och samverka med kommunerna i länet. Enligt uppdraget ska en politisk beslutsinriktning fattas under november månad.

Ett nytt avtal är tecknat för måltidsförsörjningen vid Skönviks psykiatriska klinik, avtalet är tecknat med nuvarande leverantör Skonbo, inledningsvis t.o.m. 2020-06-30. Lösningen för måltidsförsörjningen i Säter är delvis avhängd den koncernövergripande kostutredningen och Skonbos förehavanden med hyresvärden.

Processororienterad FM-organisation

En utvärdering av den nya processororienterade organisationen genomförs under hösten. Bl.a. kommer följande delar belysas; följsamhet till effektmål, analys av riskhantering och projektets genomförande.

Vårdnära service (VNS)

Enligt verkställighetsbeslut från Regiondirektören ska VNS fortsätta på kirurgkliniken på Falu lasarett, i samband med övergången till ordinarie drift ska projektet utvärderas och slutredovisas. Vidare uppdrar Regionfullmäktige i regionplanen för 2020-2022 till förvaltningens servicenämnd att ”breddinföra Vårdnära service i samverkan med hälso- och sjukvården och andra berörda aktörer”.

Patienttransporter Falu lasarett

Inför sommaren infördes enligt plan en avlastande servicetjänst i form av patienttransporter vid akut-, kirurgi-, medicin- och ortopediklinikerna samt röntgen på Falu lasarett. Syftet är att avlasta vårdpersonalen med olika typer av transporter som inte kräver medicinsk kompetens och att arbetsväxlingen bidrar till att den samlade kompetensen används på ett effektivare sätt. Verksamheten har fallit väl ut och en utvärdering kommer göras tillsammans med hälso- och sjukvården under hösten.

Logistiköversyn

Regionservice har tillsammans med Regionfastigheter tagit fram en förslagshandling för ombyggnation avseende lokaler för logistikförsörjning på Mora lasarett, beslutsinriktning väntas senare i höst.

IT-stöd, planering- och beställningssystem

Regionservice saknar ett digitaliserat och ändamålsenligt systemstöd för planering och beställning av servicetjänster. Inom ramen för det koncernövergripande projektet ”Vårdkommunikation” har serviceförvaltningen tillsammans med IT-enheten och upphandlingsavdelningen arbetat fram problembeskrivning, kravspecifikation och upphandlingsunderlag för ett systemstöd. Syftet är att utveckla ett standardiserat beställningsförfarande och säkerställa en effektiviserad produktionsplanering, för förvaltningens samlade servicetjänster.

Regionservice kännetecken

- erbjuder värdeskapande servicelösningar utifrån den totala koncernnyttan.
- har en effektiv och ändamålsenlig organisationsstruktur med fokus på både linje- och processstyrning.

- arbetar med ständiga förbättringar, med fokus på den totala koncernnyttan.
- arbetar systematiskt och målmedvetet med minskad miljö- och klimatpåverkan.
- arbetar behovsstyrt och flexibelt oavsett var i organisationen vi befinner oss.

Nyckeltal / Kvalitet	Utfall	Mål	Prognos helår
Andel miljömärkta livsmedel %	37%	45%	■
Andel godkända städkontroller %	83%	87%	●
Tvättservice Leveranssäkerhet %	98,1%	98,5%	●
Energiförbrukning kWh/kvm BRA	150,5	151,0	●
Förebyggande underhåll i förhållande till felavhjälpande underhåll %	67%	60%	●
Frekvens övergivna samtal Kundtjänst %	3,4%	5,0%	●
Total sjukfrånvaro %	6,2%	6,4%	●
Korttidssjukfrånvaro %	3,2%	3,0%	●

Utfallet på andelen miljömärkta livsmedel avser kostproduktionen i både Falun och Mora. Prognosen är att målet för andelen miljömärkta livsmedel inte kommer att uppnås under året. Anledningen är ökade livsmedelspriser generellt, och i synnerhet när det gäller ekologiska livsmedel. Detta innebär att en högre andel ekologiska livsmedel skulle få till följd att kostverksamheten får svårigheter att hålla sin budget.

Andel godkända städkontroller är ett nytt nyckeltal för i år. Bedömningen av kontrollerna är i dagsläget något ojämn, men ett standardiserat sätt för att mäta städ kvalitén håller på att arbetas fram och bedömningen är att målet ska uppfyllas 2019.

Leveranssäkerheten för tvätten har ett utfall något sämre än målet, vilket är en effekt av onormalt stora beställningar under sommarmånaderna, främst från Moraområdet. Sommarbemanningen har inte varit dimensionerad för detta, vilket har fått negativ effekt på leveranssäkerheten.

Under föregående år har en del brister uppmärksammats som t. ex felaktigt inställda tidkanaler, solkompensering osv. Detta har nu justerats, och arbetet fortsätter med täta uppföljningar för energiarbetet i regionen för att snabbt agera mot avvikelser. Det har resulterat i en positiv prognos för att nå energimålet för 2019.

Fastighetsdriftens förebyggande arbete ligger i linje med de mål som fastställts vid årets start, och arbetet fortgår med att förbättra planeringen för fastigheternas underhåll.

Kundtjänstens servicenivå på telefonin har höjts, med hjälp av en intern rutin som innebär att fler personer bemannar

samtidigt jämfört med tidigare. Personalen är nu mer inarbetad i detta nya arbetssätt, och frekvensen för besvarade samtal höjs därmed.

Total sjukfrånvaro ligger något bättre än målet och korttidssjukfrånvaro för perioden ligger något högre än målet för året, dock är utfallet 0,5 respektive 0,1 procentenheter lägre än för samma period 2018. Den samlade bedömningen är att målvärdena kommer kunna mötas vid årets slut. (Se mer under personalavsnittet.)

Verksamhetsstatistik	Ack utfall	Plan helår	Prognos helår
Antal utförda internrevisioner	2	12	●
Antal förbättringsförslag inrapporterade i Femfot/Synergi	555	>792	●
Andel genomförda förbättringar i förhållande till registrerade (%)	63%	i.u*	i.u*
Fordonskostnader per mil, Yttre logistik (kr)	44,5 kr	52,0 kr	●
Fordonskostnader tot per månad, Yttre logistik (tkr)	234 tkr	280 tkr	●

* Målet är att andelen genomförda förbättringar ska öka i jämförelse med fg år. Då detta nyckeltal är nytt för i år och systemet är begränsat när det gäller historiska data så kan utfallet för 2018 inte tas fram.

Enligt planeringen skulle sju internrevisioner utförts under period 1-8. Av dessa har två utförts. Detta beroende på hög arbetsbelastning på revisorer och driftansvariga samt omsättning på internrevisorer. Det bedöms att samtliga internrevisioner kommer att kunna genomföras innan årets slut förutsatt att förutsättningarna för de inblandade inte blir lika utmanande som under våren.

Målet är att antalet inrapporterade förbättringsförslag ska vara fler än under föregående år. Inrapporteringen av förbättringsförslag och avvikelser i stödsystemen Femfot och Synergi fortsätter att utvecklas på ett positivt sätt och för närvarande ser målet för 2019 ut att uppnås.

Andel genomföra förbättringar i förhållande till registrerade ligger f n på 70 % och det är en ökning i jämförelse med första tertiet 2019. Det konstateras att det för närvarande ligger en del ohanterade/ej slutförda ärenden som, om de hanterats enligt rutin, skulle ha gett ett ännu högre utfall.

Lågt utfall på fordonskostnader per mil samt totalt per månad. Service på bilarna följs upp kontinuerligt, fordonsflottan är relativt ny utan några direkta gamla fordon som påverkar driftskostnaden negativt. Detta i kombination med en ny tvättbil i år med lägre reparationskostnader har resulterat i uppfyllt mål.

Ekonomi

Resultat- räkning	2019				2018
	Ack utfall *		Prognos	Budget	Resultat
(mnkr)					
Intäkter	236,3	5,3 %	354,4	355,4	345,3
Kostnader	-226,6	4,5 %	-344,3	-345,5	-334,6
<i>-varav löner exkl soc avg</i>	<i>-101,6</i>	<i>5,6 %</i>	<i>-155,8</i>	<i>-156,3</i>	<i>-145,7</i>
Över- /underskott	9,7		10,1	9,9	10,7
Årets investering	-3,4		-13,3	-8,7	-5,7

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Resultatet efter åtta månader uppgår till 9,7 mnkr, vilket är ca 2,9 mnkr bättre än budget för samma period.

Flera, i huvudsak tillfälliga, orsaker till förvaltningens positiva budgetavvikelse kan identifieras. Bland annat bidrar Tvätten med en positiv budgetavvikelse avseende textilier som ännu inte levererats. Leverans av dessa förväntas ske senare under hösten.

Lågt utfall på kostnader för planerade investeringar medför en positiv budgetavvikelse på 0,7 mnkr. Dessa är planerade att genomföras senare under året, men denna effekt kan till del vara bestående beroende på när under året leveransen sker. Personalkostnader är lägre än budget, vilket är normalt för perioden eftersom de flesta verksamheter har en lägre bemanning under sommaren. Dessutom finns fortfarande en del vakanser.

Bilpoolen förväntas få kostnader för service och underhåll i samband med att ett stort antal leasingbilar skall återlämnas under senare delen av året. Den positiva budgetavvikelsen för detta uppgår till 0,5 mnkr.

När förvaltningens budget beslutades i Servicenämnden under februari, så förutsattes central finansiering för viss övertalighet på ca 1,2 mnkr. I efterhand har ersättningen avslagits och hanteringen av dessa kostnader är i dagsläget oklar. Förvaltningens årsprognos har med anledning av detta under period 2 justerats från 9,9 mnkr till 8,7 mnkr.

Under period 8 har årsprognosen justerats till 10,1 mnkr, vilket är något bättre än förvaltningens avkastningskrav. Justeringen avser i huvudsak personalkostnader, som en effekt av tillfälliga vakanser samt korttidsfrånvaro som inte ersatts fullt ut. Eventuella effekter av den lägre bemanningen kopplat till kvalitet, kundnöjdhet, arbetsmiljö och möjligheter till utvecklingsarbete är inte utredda.

Förvaltningen har under året erhållit ett centralt omställningsbidrag för delar av förvaltningens kostnader för fastighetsdrift- och skötsel. Denna ersättning löpte inledningsvis till och med period 7, men efter redovisning av förvaltningens kostnader har ersättningen förlängts till och med årsskiftet. Finansieringen av fastighetsdriften är ännu ej utredd och fastställd men ett gemensamt arbete kring detta tillsammans med Fastighetsförvaltningen pågår.

Under mars månad har en försäkringsersättning för förvaltningens kostnader i samband med en brand på Akuten

i Mora under 2017 erhållits. Nettoeffekten av detta uppgår till knappt 0,2 mnkr för 2019. Ev kommer delar av beloppet användas till att reinvestera i en skurmaskin som förstördes i samband med branden.

En negativ budgetavvikelse på kostnadssidan avser fastighetsdriftens externa tjänsteköp som överstiger budget med ca 1,5 mnkr. En positiv budgetavvikelse för dessa kostnader finns på intäktsidan och avser intern vidareförsäljning av dessa tjänster. En del av dessa kostnader har ännu inte fakturerats vidare. Denna intäkt kommer under nästa period.

För att på kort sikt få en ekonomi i balans, så används under 2019 balanserade incitamentsmedel för att finansiera energispecialistens lön.

Förvaltningen har behov av att rekrytera fyra fastighetstekniker under året p.g.a. pensionsavgångar. Den komplexa fastighetsdriften på regionens lasarett kräver en introduktion på minst 6 månader. De dubbla lönekostnader som uppstår under introduktionsperioden, förväntades ersättas centralt, och har varit en förutsättning för budget i balans. Denna eventuella ersättning är ännu ej bekräftad, men verksamheten har nu ansökt om medel från Omställningsfonden och fått beviljat ersättning för delar av uppläringskostnaderna därifrån. Av de fyra teknikerna är nu samtliga tillsatta. Ytterligare en tekniker har dock sagt upp sin anställning, och rekrytering pågår för att återbesätta även denna tjänst.

Årets budgeterade investeringar består bl.a. av en tung lastbil till yttre transporter, en ny sorteringsanläggning till Tvätten samt nya tvättmaskiner till lokalvården i Falun. En justering av årsprognosen för investeringarna har gjorts. Justeringarna avser en planerad investering i pelletsbrännare till Fredriksbergstvädden, som flyttats till år 2022, samt investeringar godkända under 2018 men med planerad driftsättning/leverans under 2019. Bland annat har en tvättbil med släp levererats i början av året, samt ett nytt tvättrör till Fredriksbergstvädden som har en planerad driftsättning under andra halvan av 2019.

Förvaltningen har även beviljats medel för en IT-investering under 2019, avseende ett planerings- och beställningssystem. En prognosjustering för denna investering har genomförts under period 8, med anledning av att delar av implementeringen kommer genomföras först under 2020.

Åtgärder för ekonomi i balans

Förvaltningen erhåller under 2019 ett omställningsbidrag på 1 mnkr avseende Café Hörnan i Ludvika. Verksamheten finansieras dels via omställningsbidrag samt via verksamhetsintäkter. Inga budgetavvikelse finns under perioden. Förvaltningen hade under 2017 ett uppdrag att outsourca caféverksamheten, men inga anbud inkom under anbudstiden. Inför 2020 får den pågående kostutredningen visa vilken inriktning som ska gälla för caféverksamheten.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	4,5%	2,9%	3,3%

Kostnadsnivån för årets åtta första månader är 4,5 % högre än för samma period föregående år, och också högre än den förväntade kostnadsnivån som i budget ligger 3,3 % högre än för 2018.

Den högre kostnadsnivån jämfört med föregående år avser i huvudsak personalkostnader och beror, förutom på den årliga lönerrevisionen, bland annat på att flera av de tjänster som var vakanta under stora delar av 2018 nu är tillsatta, en budgeterad utökning av personal på Fredriksbergstvädden, en utökning av bevakningspersonal i samband med utökad bevakningsuppdrag i Mora under början av 2018 samt det tillkommande uppdraget att ombesörja patienttransporterna för fyra kliniker på Falu Lasarett. Personalkostnaderna i stort är dock lägre än budgeterat.

Den största anledningen till den högre kostnadsnivån i relation till budget, är fastighetsdriftens externa tjänsteköp som överstiger budget med ca 1,5 mnkr. Dessa tjänster avser i huvudsak intern vidareförsäljning till Fastighetsförvaltningen och bidrar också till en positiv budgetavvikelse på intäktssidan.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	429,5	399,9	7,4%
Antal anställda	472	453	4,2%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Ökningen av faktiska årsarbetare beror till stor del av det tillkommande uppdraget att ombesörja patienttransporterna för fyra kliniker inom hälso- och sjukvården i Falun. Även inom lokalvården har det tillkommit uppdrag, såsom storstäd och byggstäd, vilket har resulterat i en ökning av antal årsarbetare. Vidare har tidigare vakanser gällande specialister inom fastighetsdrift rekryterats under 2019 som också påverkar faktiska årsarbetare. Regionservice har även budgeterat en utökning av bemanning inom tvätten i Fredriksberg, samt att även vissa vakanser under 2018 numera är tillsatta. Måttet faktiska årsarbetare kan ibland vara svårt att göra korrekta analyser från eftersom det är en ögonblicksbild och därför ibland kan ge missvisande information och inte spegla verkligheten. Regionservice arbetar systematiskt med att rekrytera de olika kompetenser som behövs för att bedriva en hållbar och uthållig verksamhet.

Vakanser förekommer bland processägare fastighetsdrift och är en synnerligen svårrekryterad yrkeskategori, vilket påtagligt försvårar utvecklingen inom huvudprocessen. Det pågår även en ersättningsrekrytering för processägare logistik. När det gäller processägare kost- och måltid slutfördes rekryteringen i början av 2019.

När det gäller 1-linjechef för fastighetsdrift Falun har förvaltningen prövat en intern lösning sedan årsskiftet. Utvärderingen i juni 2019 föll väl ut, både fackliga och arbetsgivare var överens om att skriva ett chefsförordnande.

Antalet pensionsavgångar förväntas öka något under 2019 och efterföljande år. Ansträngningar måste till, för att trygga den framtida kompetensförsörjningen. En möjlig kompetensförsörjningsstrategi, VNS, är att fortsätta utbilda och rekrytera medarbetare som har kompetens och flexibilitet att verka inom flera av förvaltningens huvudprocesser.

Regionservice ombesörjer patienttransporterna för fyra kliniker på Falu lasarett med start i juni 2019. Ett beslut har också fattats för ett permanentande när det gäller VNS kirurgkliniken i Falun. Regionservice är starkt oroade över att kirurgkliniken inte har vidtagit nödvändiga åtgärder för att kompetensväxla mellan olika yrkeskategorier, vilket är nödvändigt för att VNS inte bara ska bli en tillförd resurs.

Regionservice har färdigställt en kompetensförsörjningsplan under maj 2019. Förvaltningen är dock i behov av att även HR-organisationen inom central förvaltning upprättar en övergripande strategisk kompetensförsörjningsplan. Det är viktigt inte minst för att Regionservice ska kunna ges möjlighet att justera den egna kompetensförsörjningsplanen och hitta anpassningar som utgår från ett koncernperspektiv.

Under 2019 har Regionservice genomfört en utredning om en utökad/ förändrad bemanningspool i syfte att parera för i första hand frånvaro bland personalen. Arbetet pågår för närvarande att implementera bemanningspoolen i förvaltningens olika verksamheter.

Verksamhetscheferna för norra -och södra området har ansökt och fått medel från Omställningsfonden för att kompetensutveckla olika yrkeskategorier med syfte att medarbetare även i framtiden ska kunna vara anställningsbara. Regionservice kommer under 2019 att bredda ansökningarna att omfatta hela förvaltningen.

Lönervisionsarbetet har varit något fördröjt på Regionnivå. I övrigt har arbetet löpt på väl och i år hade Regionservice fem prioriterade yrkeskategorier. Utöver individuell lönesättning har förvaltningen gjort egna prioriteringar och sett över så kallade snedsitsar.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	463 632	441 180	5,1%
Arbetad tid timmar, anställda	443 246	429 924	3,1%
-varav timanställda	31 078	37 132	-16,3%
-varav mertid/övertid samtlig personal	7 875	8 125	-3,1%

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Utfallet på arbetad tid i förhållande till budgeterad tid kan delvis förklaras av att förvaltningen fortfarande har en del tillfälliga vakanser, bland annat inom fastighetsdrift, resurspool och FM-enheten.

Ledningsgruppen initierade under 2018 en ekonomisk analys med tillhörande handlingsplaner för att bromsa upp den ökade användningen av arbetad tid, timanställda och mertid. Åtgärderna har gett avsedd effekt under 2019. Det är viktigt att verksamhetschefer och 1-linjechefer fortsätter med att systematiskt och kontinuerligt se över bemanningen.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,4%	6,5%	-0,1%
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,2%	6,7%	-0,5%
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	3,2%	3,3%	-0,1%

Den fortsatt nedåtgående trenden med lägre sjuktal inom Regionservice är glädjande. Detta kan till del förklaras av att verksamheten fortlöpande och systematiskt arbetar med rehabiliteringsfrågor som ligger i linje med Regionens rehabiliteringsprocess och policy.

I den nya processororienterade organisationen ingår i kraven för chefskollektivet att tillämpa ett ledarskap med coachande förhållningssätt, vilket bedöms bidra till en förbättrad arbetsmiljö med sannolik effekt att sjuktalet sjunker.

För att arbeta för en hög frisknärvaro samt god arbetsmiljö inom Regionservice bör i framtiden de olika HR-funktionerna inom central förvaltning arbeta och utveckla arbetsmiljön i hela Regionen utifrån tre kompletterande arbetsmiljö-/hälsostراتيجier: grön (hälsöfrämjande), gul (förebyggande) samt röd (efterhjälpande/rehabiliterande). Här har HR-funktionerna inom central förvaltning ett stort arbete framför sig. Genom att använda sig av alla tre arbetsmiljöstrategier kan Region Dalarna och Regionservice ligga i fas med dagens tillämpning, kunskap och forskning i omvärlden vad gäller arbetsmiljö- och hälsoarbete på arbetsplatser.

För att åstadkomma en bra arbetsmiljö med minskade sjuktal försöker arbetsgivaren med HR att arbeta med strukturerade möten inom alla nivåer och funktioner samt med att förbättra rehabiliteringsprocessen.

HR och chefer inom Regionservice har noterat en oro bland personalen som är verksam inom kostverksamheten, vilket beror på i viken kostförsörjningsfrågan fortlöper samt på osäkerheten om det finns något arbete kvar i framtiden. Här kan finnas en påtaglig risk för ökade sjukskrivningar och cheferna inom verksamheten behöver därför vara lyhörda och eventuellt sätta in åtgärder för att förhindra att medarbetare råkar in i sjukdom.

Regionservice genomför en medarbetarundersökning vartannat år. Resultatet för 2018 visade att förvaltningen har förbättrat sitt NMI-värde inom samtliga verksamheter. Arbetet med resultatet är en ständigt pågående process där verksamheterna försöker sätta in nödvändiga åtgärder för att förbättra arbetsmiljön. Under hösten 2019 kommer en central medarbetarenkät att genomföras. Under sommaren 2019 har även arbetsmiljöverket gjort inspektioner inom flera av våra verksamheter, vilket har resulterat i flera förbättringsområden vad avser arbetsmiljön.

Intern styrning och kontroll

I 2019 års verksamhetsplanering identifierades 35 risker varav 3 internkontrollpunkter fastslogs i servicenämnden.

Internkontrollpunkter	Status
Långsiktigt hållbar ekonomi	▲
Strukturerad kunddialog på taktisk nivå med Hälso- och sjukvården	▲
Vårdnära service – breddinförande	▲

De underliggande kontrollmomenten för internkontrollpunkterna visar att pågående aktiviteter styr i rätt riktning.

Martin Ekberg
Tf. Förvaltningschef
Regionservice

Verksamhet – mål och händelser

Omorganisation

From 2019 övergick scenkonst- och dansuppdraget till Dalateatern. Det innebar att enheten Scen Dans Konst lades ner vid årsskiftet och en ny enhet Bild och Form bildades. Enheten är indelad i *Konsulentverksamhet* och *Konstnärlig gestaltning och Förvaltning* där gestaltning och inköp av konst internt i Region Dalarna ingår. Mentalvårdsmuseet i Säter tillhör även denna enhet.

Övergripande utvecklingsprojekt

Arkitektur, form och design (AFD) – att göra verkstad och långsiktig struktur i Dalarna är ett treårigt projekt som drivits av Kultur och bildning med stöd från Statens Kulturråd. Projektet har velat lyfta in AFD bland andra kulturformer och skapa en långsiktig struktur för frågorna i Dalarna. Att underlätta implementeringen av den nya politiken på området, Gestaltad Livsmiljö, har varit ett viktigt fokus. Projektet avslutades den 31 maj, men AFD ingår som uppdrag inom den nya enheten Bild och Form. En slutrapport publiceras under hösten.

Fokus Danskonst Dalarna – för profession och publik är ett tvåårigt projekt som drivs av Kultur och bildning i nära samarbete med Dalateatern och Sätters kommun med stöd från Statens Kulturråd. Projektet startade 1 juni och syftet är att skapa en infrastruktur för danskonsten, stärka dansen som konstform, nå en ny publik och göra professionell danskonst mer tillgänglig.

Regionplanens övergripande mål och förvaltningens strategiska mål enligt styrkort	Prognos helår
Minskad påverkan på klimat och miljö	
Kultur och bildning ska bedriva ett långsiktigt hållbart miljöarbete samt vara en förebild i sitt arbete med de globala målen och Agenda 2030	▲
Regional utveckling	
Kultur och bildning ska aktivt verka för en bred, tillgänglig och kvalitativ kultur- och bildningsverksamhet i hela Dalarna	●
Kultur och bildning ska verka för ett inkluderande kultur- och föreningsliv, en inkluderande folkbildning samt motverka diskriminering och främlingsfientlighet	●
Fler medarbetare som trivs på jobbet	
Kultur och bildning ska bidra till det hälsofrämjande arbetet, såväl internt som externt	●
En långsiktigt hållbar ekonomi	

Regionplanens övergripande mål

Minskad påverkan på klimat och miljö

Kultur och Bildningsförvaltningen (KoB) arbetar, utifrån sina förutsättningar aktivt med Agenda 2030. För folkhögskolorna är miljöarbetet ständigt i fokus och det systematiska hållbarhetsarbetet genomsyrar det dagliga arbetet så väl i kursverksamheten som i kök, städ och konferensarbete. Under våren har bl a Malungs fhsk anordnat en Hållbarhetsdag för skolans studerande och för externa deltagare och på Mora fhsk har man genomfört ett Lokalt dagsverke som belyser och möjliggör folkbildning i Tanzania för unga kvinnor. KoB som helhet behöver höja sin kompetens om Agenda 2030 och reflektera på vilket sätt verksamheten kan bidra till de mål där det faktiskt kan ha en påverkan. Att resa miljövänligt och använda digitala möjligheter är bra, men utgör inte en helhet. En övergripande personaldag på temat Agenda 2030 genomförs under hösten.

Uppdrag från regiondirektören: Ta fram en plan för minskning av växthusgaser under mandatperioden

Samtliga verksamheter i förvaltningen har haft möjlighet att inkomma med synpunkter och förslag under sommaren och miljösamordnaren har sammanställt förslagen. Handlingsplanen ska godkännas på septembermötet i KBN.

Regional utveckling

Bredd, tillgänglighet och kvalitet

KoB arbetar i enlighet med de prioriteringar som är formulerade i styrkortet och som utgår från Kultur och bildningsplanen 2019-2022. De egna verksamheterna får årliga uppdrag utifrån planen, som de redovisar direkt till KBN i delårsrapporter och bokslut. Uppdragsöverenskommelser med de externa kulturverksamheterna har antagits av nämnden. Överenskommelser med kommunerna har tagits fram och antas under året. Innehållet i överenskommelserna ska ringa in gemensamma samverkansytter mellan region och kommun med utgångspunkt från Dalarnas regionala kultur- och bildningsplan samt kommunala styrdokument för kultur- och bildningsområdet.

Under 2019 ska KoB särskilt fokusera på kunskapsbyggande och dialog kring prioriterade utvecklingsområden och målgrupper. Bl a ordnar förvaltningen regelbundet korta kunskapsseminarier/föreläsningar, som verksamheterna och nämndens ledamöter bjuds in till. Konferenser, nätverksträffar och workshop där kommuner eller särskilda målgrupper bjuds in anordnas regelbundet. I april anordnade förvaltningen en utbildningsdag för politiker och tjänstemän i hela Dalarna. Syftet med dagen var att erbjuda ett tillfälle att lära känna andra politiker inom kultur- och folkbildningsområdet i Dalarna och att öka sin kunskap inom området. Ämnen som lyftes var: kultursamverkansmodellen och på vilket sätt den påverkar samarbetet mellan kommun och region, vilka är länskulturinstitutionerna och

hur jobbar de med kommunerna i länet, folkbildningens arbete regionalt samt hur principen om armlängsavstånd påverkar politiker och tjänstemän.

Det strategiska samverkansrådet för barn och unga, där alla kulturverksamheter finns representerade, arbetar långsiktigt med kvalitativ kultur för alla barn och unga i länet. Dialog har inletts med Dalatrafik inför en översyn av kulturbussavtalet.

Under våren har civilsamhället haft möjlighet att söka projektutvecklingsstöd. Förvaltningen tillämpar medvetet jämställt och jämlikt förhållningssätt i bidragsbedömningen och prioriteringar utgår från Kultur- och bildningsplanen. En strategi för jämställd bidragsgivning har tagits fram för beslut i KBN i september.

Den 9 april träffades ca 100 deltagare från kommunala och regionala verksamheter, studieförbund och civilsamhällets organisationer i Borlänge för att ta ett steg till i arbetet för digital delaktighet. Till viss del kan mötet ses som en fortsättning på en dag i Leksand i november då inspirerande föreläsningar samsades med att ett flertal goda exempel visade upp sig. Deltagarnas synpunkter, önsknings och idéer från den tidigare konferensen fick ligga till grund för årets träff, där de omvandlades till sex olika frågeställningar som avhandlades i två workshop-pass.

På förvaltningens uppdrag finansierar och genomför Länsbibliotek Dalarna en kartläggning av hur verksamheterna inom förvaltningen och de regionala kultur- och bildningsaktörerna arbetar med digitalisering och vilka möjligheter de ser för framtiden.

Under förra verksamhetsåret gjordes en analys av Musikkonservatoriets pedagogiska behov och beslut togs att introducera Google Suite for Education (GSFE). Från och med höstterminens start har samtliga elever (gymnasie-såväl som HMU-elever) samt lärare fått ett konto i en gemensam digital plattform där elever och lärare har enhetliga e-postadresser och möjligheter att dela dokument och digitala klassrum. Dessutom har samtliga elever på gymnasiet har fått en Chromebook (dator) att disponera fritt under sin studietid. Med denna kan skolan nu följa kraven runt de digitala nationella proven på ett kvalitets säkert sätt.

Inkludering, motverka diskriminering och främlingsfientlighet

Vägen in fortsätter sitt arbete med länets aktörer inom integrationsområdet. Under de senaste halvåret har det hållits två nätverksträffar för länets kommuner samt en konferens under temat Social sammanhållning och delaktighet. En längre rapport kring integration i länet samt en kortare och mer lättillgänglig uppdatering om läget i Dalarna kring integration och etablering tas fram under våren. Avsiktsförklaringen revideras.

Länsbiblioteket har anställt en resurs på 20% under året för att utveckla bibliotekens arbete med nationella minoriteter. Finansiering av detta sker via den statliga satsningen Stärkta bibliotek. Samtliga bibliotekschefer har fått ett kompetensutvecklingstillfälle om historia, förhållanden och minoritetslagstiftning.

Folkhögskolorna erbjuder en inkluderande mötesplats för människor med olika bakgrund och erfarenheter. I januari bjöd t ex Mora fhsk in mediaforskaren Kajsa Klein, som startade hashtaggen #jagärhär. I sin föreläsning belyste hon hur sociala medier förändrat arbetet mot främlingsfientlighet och rasism. Malungs fhsk har tagit fram en ny handlingsplan mot diskriminering, kränkande särbehandling och trakasserier som gäller från läsårsstarten.

Film i Dalarna har påbörjat ett samarbete med Borlänge kommun och ABF i ett projekt som heter "Framtidens förebilder". Genom att skapa en digital plattform i sociala medier där ungdomarnas röster, idéer, åsikter, berättelser och perspektiv får komma till uttryck ibland annat rörliga bilder, vill plattformen bli en motverka rasism och främlingsfientlighet.

Uppdrag från regiondirektören: Medarbetarnas trivsel ska öka och återkommande mätas.

Samtliga verksamheter bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete och genomför medarbetarenkäter årligen. På skolorna finns fungerande samverkansgrupper. De interna processerna är en del i ett ständigt utvecklingsarbete men likväl skapar de en grund för en god arbetsmiljö och kvalitet i verksamheterna. Fornby fhsk värdegrundsarbete tar form och implementeras. Värdegrunden syftar bland annat till att skapa vikänsla, tydlighet och gemenskap på arbetsplatsen. Film i Dalarna har, som ett led i sitt systematiska arbetsmiljöarbete t ex infört en trygghetspärm som innehåller Region Dalarnas likabehandlingspolicy, policyn mot våld och hot och krisstödspolitik, anhörighetslistor, HLR-info m m. Mora fhsk har under våren arbetat med att kartlägga friskfaktorer för en hälsosam arbetsplats och detta ska utmynna i en gemensam handlingsplan för skolan. Fornby folkhögskolas interna värdegrundsarbete börjar ta form. Värdegrunden syftar bland annat till att skapa vikänsla, tydlighet och gemenskap på arbetsplatsen. Två av verksamhetscheferna går just nu den interna chefsutbildningen och flera har gått den tidigare. Två rektorer går rektorsutbildning från hösten. Kompetensutveckling är en viktig del i att skapa utveckling och engagemang i verksamheterna. Även samverkan mellan verksamheterna bidrar till en förbättrad arbetsmiljö.

Kultur och bildning ska bidra till det hälsofrämjande arbetet, såväl internt som externt

Internt, se ovan.

Externt

Länsbibliotek Dalarna samverkar inom Region Dalarna och med kommunerna om att stärka insatser för små barns språkutveckling med det övergripande målet "goda uppväxtvillkor för alla barn i Dalarna. Länsbiblioteket har också initierat ett nätverk för bibliotekspersonal om biblioterapeutiska metoder i det läsfrämjande arbetet. Nätverket startade efter höstens uppdragsutbildning på området som Länsbiblioteket ordnade i samverkan med Högskolan Dalarna.

Bidragen till civilsektorn främjar folkhälsan, dels genom föreningar som arbetar direkt hälsofrämjande, som Länkarna och SPES (suicidprevention i Sverige) och indirekt som pensionärsföreningar, kulturföreningar och idrottsrörelsen som möjliggör en meningsfull fritid, motverkar ensamhet och som bidrar till ökat hälsovälbefinnande.

En långsiktigt hållbar ekonomi

Se under rubriken ekonomi

Utredningsuppdrag från regiondirektören: Utred länskulturinstitutionernas långsiktiga uppdrag och mål

Tydligare utredningsdirektiv tas fram under hösten och utredningen genomförs under 2020.

Prioriteringar i Kultur och bildningsplanen

Verksamheterna redovisar i delårsrapporten, utifrån de övergripande prioriteringar, prioriterade målgrupper samt de horisontella perspektiven som finns med i förvaltningens styrkort 2019.

Uppdrag i regionplanen: Uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur

Uppdraget finns redan som ett prioriterat område i Kultur- och bildningsplanen. Aktiviteter riktade till barn och unga redovisas av verksamheterna, i delårsrapport och bokslut samt årligen i Kultur databasen.

Nyckeltal / Kvalitet	Utfall	Mål	Prognos helår
Sökande per plats Fhs	1,24	1,5	●
Sökande som slutför sin utbildning Fhs		85%	●
Sökande per plats HMU	1,22	1,5	●
Sökande per plats gym	1,7	1,5	●
Sökande som slutfört sin utbildning MUK		85%	●
Antal kommuner där aktiviteter bedrivits	15	15	●
Antal kommuner där aktiviteter för barn och unga bedrivits	15	15	●

Verksamhetsstatistik	Prognos 2019	Plan Ack 2019	Resultat 2018
Mora fhs			
Deltagarveckor	7146		7223
- Varav utökade platser	900		966
Deltagarveckor Svenska från dag ett	0		122
Deltagarveckor SMF	0		0

Deltagarveckor Etablering	300		326
Deltagarveckor SFI	0		0
Malungs fhs			
Deltagarveckor	4531		4622
Varav utökade platser	91		459
Deltagarveckor Svenska från dag ett	200		126
Deltagarveckor SMF	0		0
Deltagarveckor Etablering	0		0
Deltagarveckor SFI	0		0
Verksamhetsstatistik	Utfall Ack 2019	Plan Ack 2019	Resultat 2018
Fornby fhs			
Deltagarveckor	4363		7247
Varav utökade platser			1142
Deltagarveckor Svenska från dag ett	0		312
Deltagarveckor SMF	253		404
Deltagarveckor Etablering	555		1110
Deltagarveckor SFI	0		1242
Musikkonservatoriet			
Elever MUK	52		48
Elever HMU	25		22
Film i Dalarna			
Antal programaktiviteter	23		
Tekniklån, tillfällen	9		41
Produktionsstöd			
- Dokumentär	4		13
- Kortfilm			3
- Växthus	28		30
Länsbibliotek			
Antal arrangemang totalt	135		135
- Varav kurs/studiedag	17		17
- Varav arbetsmöten	116		109
- Varav övriga evenemang	4		9
Antal deltagare på arrangemang	8548		1156
Konsulentbesök till kommunerna för dialog och rådgivning (stödtillfällen)	25		45
Bild och form, Mentalvårdsmuseum			
Antal kommuner, dialog	15		
Antal kommuner, aktivitet/samverkan med	10		
Kunskapshöjande aktivitet (extern)	18		
Kunskapshöjande aktivitet (intern)	40		

Dialog civilsamhälle/yrkesverksam part	11		
Aktivitet/samverkan med civilsamhälle/yrkesverksam part	3		
Interregional, nationell, internationell samverkan	3		
Helhetsgestaltningar (konsten hos er listor)	52		
Antal inventerade konstverk	1457		
Antal gestaltungs-kontrakt ej klara	5		
Antal byggprojekt påbörjade			
Antal byggprojekt enligt budget inplanerade 2019-2020			
Besökare Mentalvårdsmuseet			5110
Guidade visningar			198

Ekonomi

Resultat-räkning	2019			2018	
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat	
(mnkr)					
Intäkter	176,0	0,3%	274,1	276,8	268,3
-varav Regionbidrag	105,9	4,1%	158,8	158,8	152,7
Kostnader	-176,3	-2,9%	-276,2	-276,8	-270,3
-varav löner exkl soc avg	-40,5	-0,9%	-63,1	-64,3	-64,6
-varav inhyrd personal	-0,1	20,7%	-0,2	-0,2	-0,1
Över-/underskott	-0,3		-2,1	0,0	-2,0
Årets investering	-1,8		-5,0	-0,6	-4,5

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Statsbidraget från Folkbildningsrådet avseende läsåret 2018/2019 för Fornby folkhögskola bokfördes i sin helhet på år 2018 varför 0,4 mkr saknas i bokföringen för 2019. Ersättningen från Specialpedagogiska skolmyndigheten har sänkts till 90%, återbetalning till Folkbildningsrådet för extraplatser som ej fylldes 2018, uteblivet bidrag för etableringsplatser som ej fylldes med elever samt minskat antal elever på SMF kursen. Avvikelsen för intäkter är -2,4 mkr.

Vakanshållning och minskat antal tjänster sänker prognosen för personalkostnader med 1,3 mkr.

Totalt underskott för Fornby fhs är -1,1 mkr

Mora folkhögskolas prognos är -0,2 mkr vilket härrör sig till ökade kostnader för nyanställd personal samt sänkt ersättning från Specialpedagogiska skolmyndigheten

Malungs folkhögskola kommer inte att fylla alla tilldelade extraplatser vilket ger en lägre intäkt än vad som budgeterats med ca -0,4 mkr

Musikkonservatoriets prognos är -2,0 mkr där -1,1 mkr ligger inom intäktssidan, -0,5 mkr på personalkostnader samt -0,3 mkr för köpta undervisningstjänster.

Kulturbasenheter Film i Dalarna, Länsbibliotek samt Bild och Form prognosticerar med ett överskott på 0,3 mkr

Mentalvårdsmuseet har personalvakanser vilket innebär att prognosen blir +0,3 tkr

Stiftelserna har ett överskott på 0,1 mkr på grund av att hyran för nya magasinet vid Tallen började betalas i februari.

Inom folkrörelsebidrag och bidragsgivning redovisas en prognos på +1,5 mkr. Inga projektstödsmedel kommer att delas ut för höstterminen, bidragen till folkrörelseorganisationer och studieförbund är något lägre än budget.

Förvaltningen har valt att följa SKLs rekommendationer om ersättning per deltagarvecka till rörelseägda folkhögskola om 400 kr/dtv för elever skrivna i Dalarna. Detta visade sig bli ca -1,0 mkr högre än den ram som avsatts. Underskottet mildras dock med ersättning för "dold moms" med 6% vilket ger ett underskott med -0,8 mkr

Årets investeringar avser konst inom 1%-regeln samt löpande konst för 3,9 mkr, IT-investeringar för 0,5 mkr och övriga mindre investeringar inom maskiner och inventarier 0,5 mkr

Uppdrag från regiondirektören: Verksamheterna ska hålla sig till fastslagen budget och inte överskrida kostnadsutvecklingen.

Åtgärder för ekonomi i balans

Höstens utlysning av projektutvecklingsstöd hålls inne. Ny utlysning äger rum i januari.

Vakant chefstjänst på Bild och Form tillsätts ej under hösten.

Underskottet vid Fornby fhs kommer att åtgärdas inför 2020. Det felaktigt bokförda bidraget och återbetalningen till Folkbildningsrådet är en engångshändelse. I övrigt är skolan återhållsam med tillsättningar av personal.

Musikkonservatoriet arbetar fortsatt med åtgärder för att komma till rätta med sitt underskott. En översyn har gjorts på den interkommunala ersättningen som debiteras kommunerna för eleverna vilket har gjort att intäkterna ökat.

KoB kommer att sätta ett övre tak för bidraget till rörelseägda folkhögskolor 2020 för att förhindra att underskott uppstår fortsättningsvis. De nya riktlinjerna för detta är kommunicerade med skolorna och kommer att antas i KBN under hösten.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	2,9%	2,2%	2,4%

Personal

KoB har rekryterat två nya rektorer under våren. Ny rektor för Musikkonservatoriet tillträdde den 1 juni och ny rektor för Mora folkhögskola den 1 augusti. Under hösten rekryteras ny verksamhetschef för Bild och Form.

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	147,28	154,04	-4,4%
Antal anställda	188	191	-1,6%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Fornby har minskat personal pga uteblivet uppdrag inom SFI. Bild och Formheten har omorganiserats, därav har två personal gått till annan verksamhet.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	143 589	156 557	-8,3%
Arbetad tid timmar, anställda	135 883	143 599	-5,4%
-varav timanställda	3 992	4 204	-5,1%
-varav mertid/övertid samtlig personal	1140	1383	-17,6%

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid			
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	4,5%	3,9%	0,7
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	1,8%	1,7%	0,1

Uppdrag från regiondirektören: Sjukfrånvaron ska minska med en procentenhet, gäller både långtids- och korttidssjukskrivning.

Kultur- och bildning har låga sjukskrivningstal som helhet. Verksamheterna bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete. I de årliga medarbetarenkäter som förvaltningen genomfört de senaste tre åren framgår att medarbetarna känner sig motiverade och trivs på jobbet.

Intern styrning och kontroll

2019 års internkontrollplan innefattar 6 områden

Hot och Våld- en verksamhetsanpassad utbildning för chefer och nyckelpersoner planeras till hösten 2019. Alla enheter ska ha en uppdaterad krishanteringsplan.

Opartiskhet- mutor och jäv- chefer och nyckelpersoner utbildas internt av regionens jurist eller motsvarande.

Chefsstöd- Enkät till chefer/rektorer för att fånga upp problem och förbättra stödet

Yttre faktorer- administration- centralisering av nyckelfunktioner har lett till ökad belastning för chefer och administrativ personal. Kontinuerlig dialog med verksamheterna.

IT-plattform- Krav på gemensam IT-lösning för KoB har utretts och analyserats under flera år. Det återstår fortfarande mycket innan det fungerar som tänkt. Etablering av FO-Bildning har ägt rum under våren 2019 och är en del i lösningen.

Kvalitet- Verksamheternas mått på kvalitet granskas av både nämnd och via årliga rapporter till nationell nivå.

Malin Lagergren
Förvaltningschef
Kultur och Bildningsförvaltningen

Tandvårdsnämnd

Tandvårdsförvaltningen

Verksamhet – mål och händelser

Nedan återfinns några av de nyckeltal som ska indikera om Folk tandvårdens verksamhet når upp till Regionens övergripande mål. Uppdraget för Folk tandvården är att tillhandahålla tandvård för barn och ungdomar och för särskilda patientgrupper. Verksamheterna klarar av att behandla ovannämnda patientgrupper. Men många av klinikerna har, på grund av det stora vakansläget som uppstod under 2016 och 2017 samt rådande svårigheter att återbesätta vakanser, en upparbetad kösituation inom vuxentandvården.

Regionplanens övergripande mål	Prognos helår
Mer närmare vård	
Tillgänglighet uppsökande tandvård	●
Vård utan köer	
Följsamhet vid kallelseintervall barn och ungdomar mot riskgruppering	●
Vårdkvaliteten ska öka	
Uppföljning av munhälsan hos barn och ungdomar genom munhälsodata (Kariesfria) "deft=0", 3- 6-åringar "DFT=0", 12- och 19-åringar	●
Minskad påverkan på klimat och miljö	
Arbete enligt Folk tandvårdens miljöplan	●
Regional utveckling	
Deltar i yrkeshögskolans tandsköterskeutbildning	●
Fler medarbetare som trivs på jobbet	
Medarbetarenkät	Mäts hösten 2019
En långsiktigt hållbar ekonomi	
Antal verksamheter som når upp till eller överträffar budget.	▲

Inom tandvården råder det stor brist på tandvårdspersonal mer eller mindre i hela landet vilket medför bristande tillgänglighet. En ny sammanställning från Folk tandvårdens verksamheter runt om i landet visar på att antalet vakanta tandläkartjänster efter sommaren 2019 uppgår till 247stycken. Det finns också stora regionala skillnader i tillgången på arbetskraft med störst rekryteringsproblem i inlandet, framförallt de inre områdena i norra och mellersta Sverige. Närheten till en tandläkarhögskola är en viktig faktor om hur lätt det är att rekrytera tandläkare. Folk tandvården Dalarna har under de

senaste 5 åren genomgått en stor generationsväxling vilket innebär att vi idag har Sveriges yngsta tandläkarkår och de senaste åren haft stora problem med vakanser på tandläkarsidan. Tyvärr kan man nu skönja att stora delar av Sverige står för stora pensionsavgångar inom både Folk tandvården och privat tandvården. Detta kommer leda till att det även fortsättningsvis är både svårt och kostsamt att få tillgång till tillgänglig arbetskraft.

Bemanningsläget kan skifta väldigt snabbt då vi har många mindre kliniker som är beroende av att ha tandläkare på plats. I dagsläget har vi ett bekymmersamt läge i Vansbro, Orsa, Sälen och Gagnef som helt eller delvis saknar tandläkare. Folk tandvårdens resursteam avlastar hårt belastade kliniker för att dessa skall kunna upprätthålla en patientsäker vård samt klara av sitt huvuduppdrag.

För att i någon mån fylla personalbehovet har vi inom Folk tandvården därför arbetat målmedvetet med de aktiviteter som beslutades i Folk tandvårdens styrkort och verksamhetsplan för 2019. **Åtterrapporering av utförda aktiviteter redovisas i uppföljning av styrkort och handlingsplan FTV 20190831.** Förvaltningens prioriterade område är i likhet med tidigare år, rekrytering, bemanning, handledning av nyanställda och kompetensutveckling av befintliga medarbetare med huvudfokus på bra arbetsmiljö. Det ger långsiktiga förutsättningar för att nå upp till de övergripande målen jämlik vård, hållbar ekonomi och vara en attraktiv arbetsgivare.

Vi klarar vårt uppdrag när det gäller barn-och ungdomstandvården, uppsökandeverksamheten i äldre tandvården och när det gäller uppdraget som sista-handsansvarig, men utvecklingen av Frisktandvårdsavtalen har fått stå tillbaka under denna tid. Med bättre bemanning finns större förutsättningar att öka tillgängligheten i vuxentandvården och få en ekonomi i balans.

Nyckeltal / Kvalitet	Utfall	Mål	Prognos helår
Andel barn med försenad kallelse >4 månader	5%	<5%	●
Genomsnittlig vårdtid hos friska barn och ungdomar (riskgrupp 1) ska minska	44,23 min	< 49,26 minut (2018)	▲

Antal verksamheter som når upp till eller överträffar budget.	72 %	>70%	▲
Antalet frisktandvårdsavtal ska öka	2 088	>1967	●
Bokad patient-tid inom ATV/ totalt arbetad tid *(inkl. tjänsteuppdrag och utbildning)	TDL 65%, THYG 68 %	>70 %	▲
Bokad patient-tid inom STV + SJTV/ totalt arbetad tid *(inkl. tjänsteuppdrag och utbildning)	TDL 45 %, THYG 40 %	>50 %	▲
Alla som har tackat ja till uppsökande munhälsobedömning i bostaden ska ha besökts under året	64 %	100%	●

Glädjande kan vi konstatera att verksamheten behandlar barnen i tid då vilket bidrar till att prognosen på helår bedöms som god. Vad gäller bokad patienttid uppgår dessa inte riktigt till uppsatta mål vilket förklaras med att vi har ett antal nya tandläkare som påbörjat sin tjänstgöring de senaste åren vilka måste få lägga tid på att sätta sig in i verksamhetens rutiner för att en patientsäker vård skall uppnås.

Verksamhetsstatistik	Ack utfall	Plan helår	Prognos helår
Behandlade patienter 3-23 år	25 898	39 780	●
Totalt antal vuxna revisionspatienter med kallelse	101 963	97 808	●
Färdigbehandlade vuxna	16 599	33 120	▲
Akut avslutade vuxna	8 742	13 884	▲
Part behandlade vuxna	4 577	8 478	▲
Totalt behandlade vuxna	29 918	55 482	■
Antal utförda munhälsobedömningar	2 811	4 409	●
Antal utförda munvårdsutbildningar	1 494	3 310	●

Verksamhetsstatistik	Utfall Ack 2019	Plan Ack 2019	Utfall Ack 2018
Antal som fått behandling N-tandvård	2 652	4050	4 053
Antal som fått behandling F-tandvård	316	700	600
Antal som fått behandling S-tandvård	577	970	897

Tandvårdsstöden N- och S-tandvård har funnits sedan 1999 och där fungerar processen att identifiera berättigade personerna i länet bra. F-tandvårdsstödet kom 2013 och där kan det fortfarande finnas personer som inte har nåtts av stödet. Enheten för tandvårdsstöd har ständigt pågående informationsinsatser om samtliga tandvårdsstöd.

Prognosen är att antal behandlade i N- och S-tandvård kommer att ligga på nivåer som tidigare år medan antal behandlade i F-tandvården kommer att öka.

Ekonomi

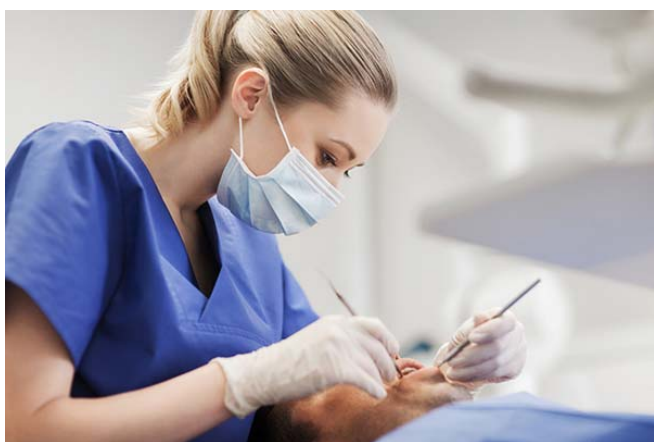
Resultat-räkning	2019			2018	
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat	
(mnkr)					
Intäkter	275,4	265,2	426,8	439,6	403,8
-varav Regionbidrag	163,7	156,3	245,6	245,6	234,4
Kostnader	-271,6	266,6	-429,8	-432,7	-416,5
-varav löner exkl soc avg	-118,8	-	-187,9	-190,6	-181,3
Över-/underskott	3,8	-1,4	-3,0	6,9	-12,7
Varav resultat Tandvårdsstöd Dalarna 1*	-3,6	2,3	-8	0	1,5
Resultat exkl. Tandvårdsstöd Dalarna	7,4	0,9	5,0	6,9	-14,2
Årets investering	-2,3	-5,8	-5,7	-9,0	-7,7

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

1* Tandvårdsstöd Dalarna har från och med 2019 även hand om barntandvården, tidigare har endast tandvårdsstöd för vuxna ingått i deras ansvar.

Vi ser att årets intäkter (exkl. ram) är ungefär som de var tidigare år, förändringen motsvarar ungefär den ökningen av tandvårdstaxan som gjordes 15 januari. Intäkterna ligger dock under vår budget, vilket delvis beror på vakanser som vi har som vi hoppas kunna tillsätta under året. I början av året har sjukskrivningarna varit högre än vanligt, vilket leder till att intäkterna blir lägre än planerat.

Vi har fortfarande många nya tandläkare som kräver handledning, vi ser nu att timintäkten sakta ökar för tandläkarna inom allmäntandvården och tror att den kommer fortsätta göra det under hela året i takt med att de nya blir mer erfarna. Vi ser att andelen patienttid har ökat jämfört med 2018 och hoppas att det kommer att hålla i sig under året, då vi ständigt arbetar med detta som en del av handlingsplanen för ekonomi i balans.

I prognosen som ligger är endast de statsbidrag som vi fått godkända medräknade. Vi har ansökt från personalmiljarden för att kunna uppdragsutbilda specialisttandläkare, i år beräknas detta kosta förvaltningen ca 7,8 mnkr. Vi har inte fått något besked kring denna ansökan och därmed har vi inte den med i vår prognos.

I samband med att budgeten lades föregående år avsattes totalt från tandvårdsförvaltningen till central lönepott ca 6 mnkr. Ingen hänsyn togs till att vi även är en beställarfunktion och arbetar både mot offentlig och privat verksamhet och därmed borde större delen av denna avsättning ej ha gjorts. Uppskattningsvis har förvaltningen tappat ca 1,5 mnkr pga. denna hantering.

Åtgärder för ekonomi i balans

En handlingsplan för ekonomi i balans har upprättats för Folk tandvården med både lång- och kortsiktiga mål för ekonomin. Handlingsplanen togs upp för beslut den 28:e maj i tandvårdsnämnden. Se underlag till nämndmöte för mer detaljer. Uppföljning med status av de beslutade aktiviteterna redovisas i samband med nämndmöte 1.a oktober.

Till och med augusti har förvaltningen haft ca 1,4 mnkr i omställningskostnader, av dessa har vi blivit ersatta med 1,2 mnkr då de rekvireras kvartalsvis. Omställningskostnader består av lönekostnader kopplade till utlandsrekrytering under den tid de går svenskt utbildning.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	1,9 %	3,2 %	3,9 %

Kostnadsutvecklingen till och med augusti uppgår till 1,9 %, till stora delar beror detta på de ökade lönekostnaderna som delvis beror på att vi har haft en lönerevision, sedan är vi fler medarbetare än tidigare, vilket påverkar att lönekostnaderna blir högre.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	419,77	407,85	2,9%
Antal anställda	488	491	-0,6%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	470449	429210	9,6%
Arbetad tid timmar, anställda	392681	386924	1,5%
-varav timanställda	8622	7462	15,5%
-varav mertid/övertid samtlig personal	2943	3781	-22,2%

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid			-
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	7,1%	7,4%	-0,3
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,5%	2,7%	-0,2

Sjukfrånvaron ligger idag på 15,7 dgr/anst, vilket är marginell skillnad mot föregående års 15,9dgr/anst. Eventuellt kan projektet med att öka medvetenheten hos chefer om vikten av att följa upp korttidsfrånvaron gett effekt. Den totala sjukfrånvaron ligger på 7,1%, alltså en förbättring som speglar verkligheten i två av grupperna. För

tandsköterskorna är trenden en annan, där går den totala sjukfrånvaron upp och landar på 8,5% vilket motsvarar 18,4 dgr/anstatt jämföra med 16,2 förra året. Extra fokus bör alltså läggas på denna grupp, men även på de andra kategorierna för att trenden med neråtgående sjuktal ska hålla i sig. Arbetsmiljön ses över fortlöpande och arbetas aktivt med.

Tidiga insatser är viktiga för att undvika att korttidssjukfrånvaro övergår i längre sjukskrivningar. Exempel på sådana åtgärder är kartläggande samtal på individnivå, gruppstärkande aktiviteter samt säkerställa att uppdraget är meningsfullt begripligt och hanterbart.

Intern styrning och kontroll

Förvaltningens arbete med intern styrning och kontroll fortlöper under året enligt fastställd plan. Särskild *delårsrapport för Folk tandvårdens arbete med intern kontroll och styrning* avrapporteras vid tandvårdsnämndens möte under oktober månad. Under kvartal 2 har tre av de totalt sex särskilda internkontrollaktiviteter genomförts. Övriga kontroller skall ske enligt plan under kvartal 3-4. Då inga stora avvikelser eller brister iakttagits i granskade moment avrapporteras internkontrollarbetet med de särskilda internkontrollpunkterna i sin helhet i samband med bokslutsrapportering.

Avrapportering om förvaltningens rådande läge och utveckling återkopplats fortlöpande till tandvårdsnämnd samt på dialogdagar med regionstyrelsen.

Karin Gunnars Hellgren
Förvaltningschef
Tandvårdsförvaltningen

Kollektivtrafiknämnd

Kollektivtrafikförvaltning

Verksamhet – mål och händelser

Efter 8 månader så kan vi se att verksamheten fungerar i stort sett enligt planerna. Det har nu varit skolstart för ett nytt läsår och den har fungerat bättre än på många år. Det kan tillskrivas en bra dialog med kommunerna och att förberedelserna varit bra. En nyhet i det är också att det för första gången varit gemensam läsårsstart. Våra argument har möts av förståelse från de olika skolledningarna. Årets besparing för det uppgår till 4 milj. Från Augusti så har vi också övertagit den skoltrafik i Smedjebackens kommun som tidigare utförts i ett avtal som Smedjebacken själv hade tidigare. Det har möjliggjort att en större trafikomläggning i Ludvika och Smedjebacken kunnat genomföras. Det har sparat ett tiotal småfordon och bussar samt att ett tåg från Fagersta via Smedjebacken, Ludvika satt in för både den lokala trafiken i Smedjebacken och Ludvika och den mer långväga upp mot Borlänge/Falun. Verksamhetens ekonomi följer planerna för det besparingspaket på 3 år som vi arbetar efter, dock tyngs verksamhetens kostnader av de indexerade trafikavtalen eftersom både bränsle och räntor stigit, den sistnämnda dock i relativt begränsad omfattning. Vi har något högre sjuktal än regionen i övrigt och det kommer att sättas fokus på det området och även arbetsmiljön generellt. Bland annat är en arbetsmiljöenkät på väg ut. När det gäller de centrala stödfunktionerna så arbetar vi fortfarande för att få dessa att samverka bättre med verksamhetens behov.

Regionplanens övergripande mål och förvaltningens styrkort	Prognos helår
Minskad påverkan på klimat och miljö	
Minskad klimatpåverkan via avtalsuppfyllelse / uppföljning av våra trafikslag	●
Skapa långsiktigt / intelligent / miljövänligt trafiksystem	●
Regional utveckling	
Ökat resande, ökad marknadsandel, ökad kundnöjdhet	●
En attraktiv region att leva i med bra trafikutbud	▲
Ett enklare vardagsresande	●
Ökad effektivitet i verksamheten samt i vår trafik	▲
Processtyrning	●
Fler medarbetare som trivs på jobbet	
En god och hållbar arbetsmiljö	●
Attraktiv arbetsgivare	▲

Implementera, efterlev och följ upp alla Region Dalarnas policys	●
En långsiktigt hållbar ekonomi	
En långsiktigt hållbar ekonomi som ger utrymme för utveckling	■
Systematisk planering och styrning	▲

Kvalitet

Arbetet med framtagandet och utformningen av en Risk och Sårbarhets Analys för förvaltningen är i slutskedet och beräknas vara klart i början av september 2019.

Under hösten 2019 kommer avtalad kvalitetsnivå enligt SIQ följas upp under kommande kontrollutvärderingar.

Vidare arbetar vi med ett samarbetsavtal med kommunerna.

Fortsättningsvis pågår ett arbete med att utvärdera de interna processerna i verksamheten.

Projektarbete pågår med utredning om tillgänglighet på våra hållplatser. Inventeringen av hållplatserna ska redovisas under hösten 2019. Falun, Borlänge, Säter, Hedemora samt Avesta med kringliggande vägar är genomförda så här långt.

Vitesnivån för kvalitetsbrister i utförandet av trafik av våra avtalsparter ligger något över prognostiserad nivå till och med juli månad.

Färdtjänst

Färdtjänstenheten arbetar på flera plan för att förbättra verksamheten för både medarbetarna och våra kunder.

Under hösten kommer tre nya medarbetare att påbörja sina anställningar. Dessa anställningar har gjorts för att verksamheten ska kunna upprätthålla en god kvalitet samt de riktlinjer som finns gällande väntetid. Orsak till rekryteringen är att medarbetare slutat under våren 2019 samt kommande föräldraledigheter.

Färdtjänstenheten har även arbetat fram ett årshjul med arbetsmiljöaktiviteter för att främja medarbetarnas trivsel på arbetsplatsen. Enheten arbetar noga med systematiskt arbetsmiljöarbete och har tydliga rutiner för detta. Vi har arbetsplatsträffar en gång i veckan. På arbetsplatsträffarna är arbetsmiljön en av flera stående punkter. Vi har även ärendedragningar på dessa möten, något som medarbetarna själva har efterfrågat. Ärendedragningarna är även en kvalitetssäkring för att säkerställa att vi gör likvärdiga bedömningar och tolkar lagar och reglemente lika.

I skrivande stund är väntetiden fyra veckor. Vi räknar dock med att väntetiden kommer att stiga något under hösten. Detta på grund av de introduktioner vi har av nya medarbetare. Att introducera nya medarbetare tar resurser från övriga gruppen, vilket i sin tur påverkar handläggningstiden. Vi är dock fast beslutna med att lägga denna tid på att ge våra nya medarbetare en bra introduktion

av hög kvalitet. En annan orsak till att väntetiden kan öka är antalet omprövningar som väntas komma. Många beslut löper ut under september/oktober vilket gör att vi räknar med en uppgång i antalet inkomna ärenden.

Ett stort arbete som genomsyrar hela verksamheten är arbetet med nya färdtjänstreglementet. Vi arbetar nu med allt det praktiska som kommer med det nya reglementet, ex: broschyrer, informationstexter till hemsidan, information till berörda kunder osv. Ett stort arbete är även att ta fram bra stödmaterial till alla handläggare för att säkerställa att myndighetsutövningen fortskrider som vanligt.

Verksamheten är även i uppstarten med att upphandla ett nytt verksamhetssystem. Det verksamhetssystem vi har i dagsläget uppfyller inte kraven för myndighetsutövning.

Trafikcenter

Sommar med semester, och en verksamhet som i vissa fall går på sparlåga, har i år i stora drag fungerat mycket väl, framför allt p.g.a. av en väl anpassad bemanning. Kortvarig sjukfrånvaro och VAB har också varit begränsat under samma period, även om några lite längre och partiella sjukledigheter funnits. Under juni har vi genomfört dokumenterade samtal med de som under den senaste 12-månaders perioden haft 6 sjuktillfällen eller fler, helt i enlighet med den policy som finns i Region Dalarna.

Våra förberedelser inför skolstart vid tidtabellsskiftet den 19 augusti har varit omfattande på många plan, i vår egen verksamhet men inte minst i dialog med samtliga kommuner. Den mer restriktiva hållning som vi tvingats till med bl.a. 14 dagars handläggningstid för nya eller ändrade skolresor har inneburit att vi nu äntligen kunnat leverera en skoltrafik med hög kvalitet från start. Det gemensamma arbetet har aldrig tidigare fungerat så bra i hela Trafikcenter som det gjort i samband med och efter denna skolstart. För denna skolstart har vi inte alls varit översköjda av arbete p.g.a. av alla förändringar i skoltrafiken likt de föregående åren, vilket nu givit oss rimliga arbetsförutsättningar och därför också en bättre arbetsmiljö.

Den extra skoltrafiken i Falun som funnits under vårterminen 2019 har fått en liknande lösning även från höstterminen 2019 trots att ett gemensamt projektarbete funnits med Falu Kommun för att tillsammans finna kostnadseffektiva lösningar. Eftersom Falu Kommun samtidigt beslutat om ändringar i skolskjutsregler, med bl.a. förändringar av väntetider och tidigast ankomsttider till skolan, samt inte i tillräcklig utsträckning varit villiga att genomföra mindre ändringar på starttider för skolor har inte de förväntade effektiviseringarna kunnat genomföras. Ett nytt avtal om detta är nu träffat där Falu Kommun står för hela den tillkommande kostnaden under höstterminen 2019 samtidigt som vi fått i uppdrag att på annat vis ta bort motsvarande resurser utan några andra tillkommande kostnader, vilket skall ske fr.o.m. vårterminen 2020. Dessa nya förändringar innebär med stor sannolikhet ett reducerat trafikutbud för arbetspendlare i Falun för att kunna upprätthålla skoltrafik på det viset som Falu Kommun önskar.

Besparingspaketet följer fortfarande den reviderade tidplanen och samtliga aktiviteter jobbas igenom för beslut och genomförande. Under augusti startade det nya trafikupplägget för Ludvika/Smedjebacken samt även den förändrade stråktrafiken där fler resenärer blir hänvisade till tåg utifrån en reducerad busstrafik. Vi har fått många kundsynpunkter om dessa förändringar samt även den tidigare beslutade förändringen med enbart två resor på skolkortet, sammantaget ändå färre än vad vi hade trott och även bemannat upp för. Förbättringar behövs dock i Smedjebacken där det efter start funnits många bekymmer som uppstått i själva trafikutförandet, vilket vi nu förväntar oss att SamBus kommer tillrätta med å det snaraste. Gemensamma läsårstider för skolan i samtliga kommuner har nu också realiserats fr.o.m. innevarande läsår 2019/2020 och som ännu en viktig del av vårt besparingspaket.

Arbetet med ett nytt Trafikförsörjningsprogram börjar nu ta riktig form, planering och genomförande av vissa aktiviteter pågår, bl.a. samråd med externa intressenter. Arbetet sträcker sig fram till halvårsskiftet 2020 för att därefter förankras politiskt för att kunna realiseras till den 1/1-2021.

Marknad

I samband med tidtabellsjusteringen den 3 mars, tidtabellsbytet till sommartidtabell och prisjusteringen på biljetter och periodkort som skedde den 1 april togs sedvanligt material fram och inarbetade informationsinsatser gjordes. Arbetet med första halvårets tidtabellsskiftet har dock skett med större fokus på kostnaderna och med en inriktning på hur vi ska kunna minska dessa framöver.

Ett stort arbete har gjorts under perioden i samarbete med trafikcenter gällande information och annonsering i samband med planerade trafikförändringar i Ludvika och Smedjebacken hösten 2019. Diskussionsträffar har hållits på såväl arbetsplatser som offentliga platser i Ludvika, Grängesberg och Smedjebacken. En särskild digital informationssida togs fram med en enkät och en chattfunktion där resenärer kunde ställa frågor direkt till trafikutvecklarna.

Avdelningen har påbörjat ett arbete med att gå igenom Dalarnas resecentrum och andra viktiga hållplatser. Fältstudier görs med kontroll av skyltning och annan information riktad till våra kunder. Samtliga kommuncentra kommer att besökas och dokumenteras. Målet är dels att få enhetliga riktlinjer för vilken information vi ska tillhandahålla vid våra olika typer av resecentrum och hållplatser – dels hur vi ska kunna sänka våra kostnader genom att göra viss information enhetlig och mer generell. Ett arbete som kan vävas in i Kollektivtrafikförvaltningens hållplatsstrategi och kommande hållplatshandböcker.

Under första halvåret har vi genomfört ett tjugotal aktiviteter ute i länet där vi träffat många människor, både privatkunder och företag, resenärer och icke resenärer. Vi har hållit i flera informationsträffar under begreppet "Digital week" där vi informerat på bibliotek runtom i länet. Då har vi bland annat marknadsfört vår app som en viktig digital infokanal. Informationsträffar har även hållits med flera

pensionärsföreningar runt om i länet. I samband med terminsstarten informerade vi på Högskolan Falun. Företagsbesök har gjorts i flera kommuner bland annat Borlänge, Leksand, Ludvika, Säter och Hedemora. Vi har deltagit i olika arrangemang och mässor bland annat på ExpoOrsa i april och Företagsmessa i Älvdalen i maj. Vi medverkade även på Funkismässan i Ludvika tillsammans med Färdtjänsten.

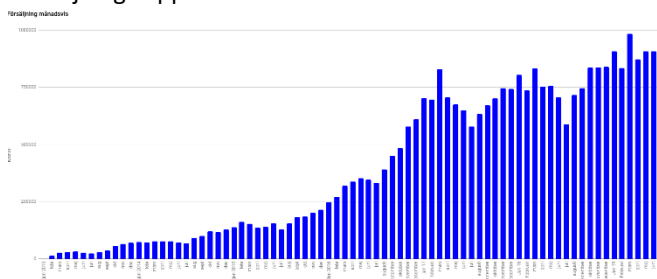
Under perioden har vi anslutit nya företagskunder till Resekort Företag med nettolöneavdrag och startat flera nya försäljningsställen. Alla försäljningsställen har fått nytt skyltmaterial för att synas bättre. Under tiden 15 maj – 16 juni publicerades även en film kring våra försäljningsställen. Filmen exponeras på Facebook och Instagram och syftar till att visa att man kan köpa och ladda våra färdbevis över hela Dalarna.

Från maj månad kan våra kunder ansöka digitalt om autogiro på Dalatrafiks hemsida. Man använder bankID och det är en bättre lösning istället för att skicka in blanketter via post. Funktionen att skicka in ansökan per post finns kvar men vi ser redan att antalet ansökningar ökar via hemsidan.

Under tidig vår publicerades en film i samband med Earth Hour. I maj påbörjades nästa del av kampanjen med filmer som har miljötema. Tre olika filmer publicerades på Facebook och Instagram med start 20 maj. Filmerna lyfter positiva miljöeffekter kring kollektivtrafik och visades fram till och med mitten på juli. Under sommaren fortsatte miljökampanjen, både med filmer och annan kommunikation.

Försäljningen i appen ökar stadigt. Rekord under mars med 31 584 sålda mobilbiljetter vilket innebär försäljningen för 982 983 kr. Detta är en ökning med drygt 18% jämfört med mars 2018. Swish ökar fortfarande som betalsätt.

Försäljning i appen:

I appen finns även funktionen Företagskonto, en tjänst där företag kan köpa tjänsteresor i mobilen. Under årets första hälft har flera företag anslutit sig och köper tjänsteresor via mobilen.

Vi har också varit behjälpliga till Regionen med framtagandet av ny resepolicy där tjänsteresor med kollektivtrafik skall vara förstahandsalternativet.

Nyckeltal / Kvalitet	Utfall	Mål	Prognos helår
Marknadsandel	11 %	11 %	●
NKI – allmänhet	44 %	44 %	●
NKI – kund	57 %	59 %	▲

Verksamhetsstatistik	Utfall Ack 2019	Plan Ack 2019	Utfall Ack 2018
Pästigande	6 135 734	6 135 490	6 135 490

Ekonomi

Resultat-räkning	2019				2018
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat	
(mnkr)					
Intäkter	663,6	2,1 %	1 015,1	1 020,4	987,6
-varav Regionbidrag	397,9	3,2 %	596,9	596,9	578,1
Kostnader	-670,1	6,0 %	-1 031,4	-1 020,4	-990,9
-varav löner exkl soc avg	-23,9	12,5%	-38,7	-36,9	-33,1
-varav inhyrd personal	0	0%	-0,1	-0,1	-0,1
Över-/underskott	-6,6		-16,3	0,0	-3,0
Årets investering	0,0				

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Majoriteten av förändringarna i prognos mot vad som budgeterats beror på intäkter och kostnader rörande Trafik. Största orsaken till underskottet är högre indexökning på trafikavtalen än budget.

För en ekonomi i balans har flera åtgärder vidtagits. De delar som man beslutat att genomföra 2019 finns med som ekonomisk förbättring i prognosen. Exempel på detta är kompensation för förhöjda kostnader av färdtjänsthandläggningen, viten och kontrollverksamhet.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	6,0 %	4,1 %	3,0 %

I ackumulerat utfall är kostnadsutveckling mycket större under första tertialen än mot föregående år i samma period. Prognosen över 2019 visar en kostnadsutveckling över året på 4,1 %. Största orsaken till kostnadsutvecklingen är ökad indexkostnad på våra trafikknaster.

Åtgärder för ekonomi i balans

Åtgärder har tagits i stävan för att nå en ekonomi i balans. I år har förvaltningen inte nått ända fram, dock är förhoppningen att de beslut som tagits inför nästa år kommer ge en större effekt.

Personal

Nuvarande text och siffror är från T1, avvaktar uppdatering av dessa från HR (2019-09-17).

Förvaltningens viljeinriktning handlar om att vara följsam och anpassa produktionen efter den samlade kompetensen som finns inom verksamheten. Vakanser förekommer dock fortfarande bland i stort sett inom hela förvaltningen, men i allt mindre utsträckning och inte mer än vad som får betraktas som normalt.

Arsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	82,25	77,90	5,6 %
Antal anställda	90	80	2,3 %

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Verksamheten håller sig inom anvisad personalbudget och arbetar systematiskt med att rekrytera de olika kompetenser som behövs för att bedriva en hållbar och uthållig verksamhet.

Kollektivtrafiken har förutom ovanstående planer på att påbörja ett arbete med en kompetensförsörjningsplan som förväntas vara klar under 2019. Kollektivtrafiken är dock i behov av att även HR-organisationen inom central förvaltning upprättar en övergripande strategisk kompetensförsörjningsplan. Det är viktigt inte minst för att Kollektivtrafiken ska kunna ges möjlighet att justera den egna kompetensförsörjningsplanen och hitta anpassningar som utgår från ett koncernperspektiv.

Kollektivtrafiken ser det som särskilt viktigt att HR-organisationen någon gång ska påbörja arbetet med att uppdatera och utveckla följande HR-processer: attrahera och rekrytera medarbetare, utveckla kompetens och behålla medarbetare i verksamheterna samt avveckla medarbetare och överföra kompetens.

Personalomsättningen har under 2018 varit väldigt hög, vilket kan bero på att kollektivtrafiken är en ny verksamhet inom Region Dalarna. Flera medarbetare har därför valt att lämna verksamheten och gå vidare till andra tjänster. Kollektivtrafiken räknar med att personalomsättningen kommer att minska väsentligt under 2019, eftersom då börjar förvaltningen i en högre utsträckning vänja sig vid att tillhöra Region Dalarna.

I organisationen ingår tankar att utveckla ett ledarskap med ett coachande förhållningssätt, vilket förvaltningen bedömer ska bidra till att fortsättningsvis minska personalomsättningen inom verksamheten.

Vidare inväntar Kollektivtrafiken att Centraförvaltning ska ta fram en medarbetarenkät som ska genomföras varje år. Tanken är då att resultatet i enkäten ska utgöra en grund, för att sätta in nödvändiga åtgärder, för att förbättra

arbetsmiljön och därigenom minska personalomsättningen. Lyhördhet mot medarbetaren ska vara ledstjärnan utan att kompromissa med målen för verksamheten.

Lönerevisionsarbetet har varit något fördröjt på Regionnivå. I övrigt har arbetet löpt på väl och i år fanns det inga prioriterade yrkesgrupper inom kollektivtrafikförvaltningen. Utöver individuell lönesättning har förvaltningen gjort egna prioriteringar och sett över snedsitsar.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	43 303	32 243	34,3 %
Arbetad tid timmar, anställda	42 470	35 847	18,5 %
-varav timanställda	2 545	1 956	29,9%
-varav mertid/övertid samtlig personal	463	572	-19,0 %

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Förvaltningen arbetar med att hitta en lämplig nivå för hur många timanställda som behövs i verksamheten i syfte att parera för dels frånvaro bland personalen, men även för produktionstoppar i verksamheten. En analys av hur övertiden är förlagd över året kommer att göras, för att se om ytterligare behov tillsvidare respektive timanställda kan minska övertidsuttaget. Den registrerade övertiden verkar minska efter dom vidtagna åtgärderna.

Verksamheten var under början av 2018 underbemannad efter att ett 10-tal medarbetare lämnat oss i samband med övergången till Landstinget. När vi nu är på en mer rimlig nivå har därför arbetad tid jämfört med föregående år ökat.

Även timanställda har ökat som en följd av en nu mer riktig bemanning och börjar nu nå den nivå som behövs för att verksamheten ska fungera på bästa vis.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,8 %	7,4 %	-0,6
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,9 %	6,0 %	0,9
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,2 %	2,0 %	0,2

Den totala sjukfrånvaron har under 2018 varit väldigt hög, vilket kan bero på att kollektivtrafiken är en ny verksamhet inom Region Dalarna. I en organisatorisk förändringsprocess finns det alltid en risk att sjuktalen ökar. Kollektivtrafiken räknar med att sjuktalen kommer att minska under 2019, eftersom då börjar förvaltningen i en högre utsträckning vänja sig vid att tillhöra Region Dalarna.

Influensan har drabbat oss ovanligt hårt den gångna vinter/våren och därför har vi så här långt en negativ trend 2019 jämfört med 2018

Verksamheten behöver fortsätta att hela tiden arbeta systematiskt med rehabiliteringsfrågor som ligger i linje med Regionens policy.

I organisationen ingår tankar om att utveckla ett ledarskap med ett coachande förhållningssätt, vilket förvaltningen bedömer ska bidra till att fortsättningsvis sänka sjuktalen inom verksamheten.

I förvaltningen har flera aktiviteter genomförts för att stärka personalgruppen och därmed den enskilda individens hälsa. Uppmuntran till friskvård och en hälsosam livsstil och vara vaksam på stressymptom hos medarbetaren från förvaltningens sida är områden som vi ska uppmärksamma mer.

Intern styrning och kontroll

Förvaltningens arbete med intern styrning och kontroll fortlöper enligt plan för 2019. Riskområde Brand börjar nu bli i fas med regionens krav, utbildningar börjar komma igång. Gula västar, action kort samt instruktioner finns framtaget och på plats. Ledningen ska nu utse brandombud. Vi har utsedd brandskyddssamordnare. Ett annat riskområde, Kommunikation, är under översyn i förvaltningens arbete med förvaltningsobjekt.

*Bengt Benjaminsson
Förvaltningschef
Kollektivtrafikförvaltningen*

Regionala Utvecklingsnämnden

Regional utvecklingsförvaltning

Verksamhet – mål och händelser

Nedan har de mål som återfinns i den beslutade verksamhetsplanen omsatts till ett styrkort. Förvaltningens verksamhet är huvudsakligen av strategisk och långsiktig karaktär där uppföljningen har en kvalitativ inriktning. Vidare är uppföljningen kopplad till den som årligen görs av regeringen utifrån det villkorsbrev som styr användningen av det statliga länsanslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1).

Den regionala utvecklingspolitiken är sektorsövergripande och sker i ett komplext flernivåsystem där offentliga såväl som privata aktörer samverkar. Verksamhetens interaktiva och kvalitativa natur är svår att översätta i kvantitativa värden, vilket gör uppföljningen svårare. Vidare är effekter resultat av många olika faktorer och inte direkt hänförliga till enskilda aktiviteter. Genom att förvaltningens aktiviteter utgör en del i det ovan nämnda komplexa flernivåsystemet är det således också svårt att determinera effekter.

Det är angeläget att en ändamålsenlig uppföljning av förvaltningens verksamhet fortlöpande utvecklas.

Regionfullmäktiges inriktning för det regionala utvecklingsarbetet finns samlat under regionplanens övergripande mål ”Regional utveckling”. Inom ramen för detta mål ryms en rad olika uppdrag och aktiviteter som regionala utvecklingsnämnden inarbetat i verksamhetsplanen. I en bilaga (benämnd Bilaga 1) till denna delårsrapport redovisas genomförda aktiviteter och verksamheter utifrån uppdragen i verksamhetsplanen. Bilagan utgör i sin tur grunden till bedömningen av delårsprognosen för genomförandet av respektive uppdrag.

Regionplanens övergripande mål	Prognos delår
Regional utveckling	
Fortlöpande arbete med Dalastrategin Dalastrategin är ett levande dokument och en lärande process som involverar offentliga aktörer, näringsliv och civilsamhälle	▲
Samverkan En vidareutvecklad samverkan mellan region, kommuner, statliga myndigheter, näringsliv och civilsamhälle bidrar till Dalarnas utveckling	●
Projektfinansiering och företagsstöd Det statliga länsanslaget för regionala tillväxtåtgärder (1:1) nyttjas effektivt för Dalarnas utveckling	▲
Uppföljning och analys Väl underbyggda samhällsanalyser bidrar inför beslut, vid uppföljning och till ett fortlöpande gemensamt lärande i regionen	▲

Jämställdhetsperspektiv Ett tydligare, mera utvecklat och integrerat jämställdhetsperspektiv i det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet bidrar till utvecklingen i Dalarna	▲
EU/internationellt perspektiv Ett utvecklat EU/internationellt perspektiv ger ett mervärde till det regionala utvecklingsarbetet och tillvaratar de möjligheter till delaktighet och aktivt inflytande som EU-medlemskapet ger	●
Ungdomsperspektiv Nämnden bidrar till ett tydligare och mera utvecklat ungdomsperspektiv i det regionala och lokala utvecklingsarbetet i Dalarna	●
Nyanländas integrering Genom utvecklad samverkan med Vägen in - överenskommelsens aktörer bidrar nämnden till att skapa bättre förutsättningar för nyanländas integrering i samhället	●
Näringslivsutveckling Nämnden stärker företagets konkurrenskraft genom att utveckla och stödja starka företagsfrämjande aktörer	▲
Innovation och smart specialisering Nämndens insatser stärker innovationsklimatet och bidrar till näringslivets förnyelseförmåga och konkurrenskraft	■
Kompetensförsörjning och arbetsmarknad Nämnden bidrar till en förbättrad matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft samt ett ökat utbud av relevanta utbildningar	▲
Digitalisering Nämnden bidrar till pågående digitalisering av samhället genom strategisk samverkan och kompletterande insatser som främjar användningen av digitala arbetssätt, verktyg och tjänster	■
Bredbandsutbyggnad Nämnden bidrar till att Dalarna uppfyller de nationella bredbandsmålen och därmed bidrar till en hållbar regional tillväxt	▲
Transportinfrastruktur Nämnden bidrar till en modern och stärkt transportinfrastruktur som skapar förutsättningar för gods- och persontransporter inom länet med goda kopplingar till omvärlden	▲
Samhällsplanering för hållbar tillväxt Ett ökat samband och samspel mellan den kommunala fysiska planeringen, den regionala transportsinfrastrukturplaneringen samt det lokala och regionala tillväxtarbetet bidrar till hållbar regional tillväxt och attraktionskraft	▲
Tillgänglighet till kommersiell service Arbetet med det regionala serviceprogrammet bidrar till att invånarna i Dalarna har god tillgänglighet till kommersiell och viss offentlig service	●
Energikontor Dalarna Nämnden bidrar genom projektverksamheten till	●

energieffektiva energilösningar och främjar förnybar energi i länet för ett hållbart samhälle	
Systematiskt kvalitetsarbete System, rutiner och arbetsätt säkerställer genomförandet av beslutade mål samt en effektiv verksamhet med hög kvalitet	▲
Minskad påverkan på klimat och miljö	
Klimat- och miljöperspektiv Ett tydligare, mera utvecklat och integrerat klimat- och miljöperspektiv i det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet bidrar till utvecklingen i Dalarna	▲
Fler medarbetare som trivs på jobbet	
Medarbetare Region Dalarna är en attraktiv arbetsgivare och regionala utvecklingsförvaltningen har en god arbetsmiljö	▲
En långsiktig hållbar ekonomi	▲

Förvaltningen har bland annat:

- åiterrapporterat till regeringen i enlighet med det så kallade Villkorsbrevet för budgetår 2018
- utarbetat redovisning till regeringen om prioriteringar avseende framtida regionalt tillväxtarbete inklusive sammanhållningspolitiken
- tagit fram en plan för framtagandet av en ny regional utvecklingsstrategi
- utarbetat en breddbandsstrategi för Dalarna 2019-2020

Förvaltningen bereder fortlöpande ansökningar om projektfinansiering, företagsstöd och stöd kopplade till det regionala serviceprogrammet. Projektverksamheten löper huvudsakligen enligt plan.

Förvaltningen har under perioden ägnat mycket tid åt internt arbete kopplat till verksamhetsövergången från ”gamla” till ”nya” Region Dalarna. I det interna arbetet finns en tydlig strävan att effektivisera verksamheten och vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet. En nyckelfaktor för att möjliggöra detta är mer stödjande och ändamålsenliga IT/administrativa system.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019			2018
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat
(mnkr)				
Intäkter	36,5	67,7	58,0	
-varav Regionbidrag	19,2	28,8	28,8	
Kostnader	-32,7	-65,0	-58,0	
-varav löner exkl soc avg	-12,3	-21,0	-22,3	
-varav inhyrd personal			0,0	
Över-/underskott	3,8	2,7	0,0	
Årets investering	0,0	0,0	0,0	

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Varav projekt	2019			2018
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat
(mnkr)				
Intäkter	11,7	29,3	19,9	
-varav Regionbidrag				
Kostnader	-3,3	-28,7	-19,6	
-varav löner exkl soc avg	0,0	-8,9	-9,4	
-varav inhyrd personal				
Över-/underskott	8,4	0,6	0,3	

Budgeten för Regionala utvecklingsförvaltningen kan delas in i flera delar.

Av omsättningen på totalt 67,7 mkr läggs 0,5 mkr till nämnden, 29,3 mkr till projekt, 7,9 mkr till bidrag och medlemsavgifter, 2,7 mkr till Central Sweden och till den egna verksamheten 27,3 mkr. Av den egna verksamhetens omsättning finansieras 20,4 mkr av regionbidrag.

Budget för arvoden till nämnden är beräknade efter en nämnd med lägre procent ordförandearvode och lägre antal ledamöter. Beräknad avvikelse är 0,7 mkr.

Den egna verksamheten inkl bidrag och medlemsavgifter har ett överskott på 3,4 mkr. På grund av vakanser finns ett överskott på personalkostnader med 1,8 mkr. Kostnad för administrativa tjänster överlämnade till Central förvaltning är ca 1 mkr lägre än vad som lagts i budget.

Projekten och Central Sweden prognostiseras med nollresultat.

Åtgärder för ekonomi i balans

I finansplanen för 2019 finns inskrivet att differenser samt eventuell flytt av ytterligare medel och ansvar mellan regionens förvaltningar ska utredas under 2019.

Behov om ytterligare budgetram för förvaltningens egen verksamhet är lyft vid budgetdialog med regionstyrelsen.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	x,x%	x,x%	x,x%

Då förvaltningen är ny i Region Dalarna från 2019 saknas utfall från tidigare år vilket gör att det inte går att räkna på en kostnadsutveckling.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	33,60		
Antal anställda	39		

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	44 408		
Arbetad tid timmar, anställda	32 329		
-varav timanställda	339		
-varav mertid/övertid samtlig personal	99		

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid			
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	4,9%		
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	1,0%		

Utfall från 2018 saknas

Lönerevisionsarbetet har genomförts inom tilldelad ram.

Intern styrning och kontroll

Internkontrollplanen för 2019 fastställdes av nämnden 2019-05-15. Uppföljningen av planen sker i förvaltningens ledningsgrupp och i enlighet med beslutade kontrollmoment. På förvaltningen finns en processledare för arbetet med intern styrning och kontroll, vilken ingår i en regiongemensam arbetsgrupp. I denna grupp sker kontinuerliga möten där det pågår arbete med ständiga förbättringar vad avser metoder för intern styrning och kontroll.

Vid nämndens fastställande av ärendet beslutades att internkontrollpunkten "Tillgänglighet och kommunikation gentemot medborgare och intressenter" skulle redovisas särskilt i delårsbokslutet (övriga punkter i årsbokslutet).

Verksamhetens tillgänglighet och kommunikation gentemot medborgare och intressenter har följts upp genom en dokumentering av inkomna medborgar- och intressentsynpunkter på förvaltningens INTRA-arbetsrum, där förvaltningens medarbetare fyller i mottagna synpunkter. Rutinen fungerar ännu inte tillfredställande, vilket förklarar varför antalet dokumenterade synpunkter endast är fyra. En särskild arbetsgrupp (bestående av personal från förvaltningen och regionens kommunikationsavdelning) har startats för att arbeta med utvecklingen av webben.

Dokumentationen av inkomna medborgar- och intressentsynpunkter redovisas i en bilaga (benämnd Bilaga 2) till delårsbokslutet. Samtliga synpunkter ger uttryck för att det är svårt att hitta verksamheten via webbsida och telefonväxel.

Elsmari Julin
Förvaltningschef
Regional utvecklingsförvaltning

Patientnämnd

Patientnämnd

Verksamhet – mål och händelser

Regionplanens övergripande mål och förvaltningens mål enligt styrkort	Prognos helår
Vårdkvaliteten ska öka	
- Nöjda patienter - Nöjda vårdgivare	▲
- Patientnämnden är välkänd hos befolkningen, hälso- och sjukvården samt tandvården	●
- Bidra till hög patientsäkerhet i hälso- och sjukvård	●
- Utse stödperson till patient som vårdas enligt tvångsvård	●
Minskad påverkan på klimat och miljö	
- Effektiv hantering av klagomål och synpunkter	▲
Fler medarbetare som trivs på jobbet	
- Attraktiv arbetsplats	▲
En långsiktigt hållbar ekonomi	
- Ekonomi i balans	●

Mål och händelser

Gällande uppföljning av befintliga mål så finns fortfarande utvecklingsområden för att få nöjda patienter och vårdgivare samt en effektiv hantering av ärendeprocessen. Utveckling av 1177 har skett genom att tillgängliggöra olika formulär som tex. anmälan om att bli stödperson. Vidare har utvärdering av olika informationsaktiviteter utvecklats digitalt.

Aktiviteter har påbörjats i syfte att göra patientnämnden mer känd samt bidra till hög patientsäkerhet i vården. Förvaltningschef har träffat divisionschefer och diskuterat kring divisionens synpunkter och klagomål som inkommit till patientnämnden. Plan finns för återkommande träffar ett par gånger per år.

Kansliet arbetar med interna processer såsom värdegrundsarbete, fördelning ansvarsuppgifter samt tydliggörande av ärendehanteringsprocessen. Kompetensutveckling har skett inom presentationsteknik samt i rollerna som nämndsekreterare.

Verksamheten har sedan nya nämnden tillträtt förändrat arbetssättet. Kansliet tar nu fram en sammanställning av avslutade ärenden fördelade på respektive division, tandvård, kommuner samt privata vårdgivare. Materialet redovisas utifrån andel kön, ålder och händelsekategori.

Kansliet har under året genomfört tre analysrapporter. En som lämnats in till IVO avseende delproblemen information och delaktighet. En fördjupad analys av Division psykiatri

som redovisades i juni samt en fördjupad analys av Division kirurgi som kommer att redovisas 1 okt.

Under perioden jan-aug har 16 antal informationsinsatser genomförts bland annat till AT-läkare, patientsäkerhetsombud, pensionärsråd samt prostatacancerföreningen.

Verksamhetsstatistik	Utfall Ack 2019	Plan Ack 2019	Utfall Ack 2018
Synpunkter & klagomål Totala antalet ärenden	791	1280	1300
Stödpersonsverksamhet - Antalet nya uppdrag	23	34	31

Synpunkter och klagomål

(Siffran inom parentes nedan motsvarar samma period 2018)

Under januari – aug har 791(828) patientärenden registrerats i Synergi. Detta är 37 stycken färre registreringar jämfört med samma period 2018.

Andelen inkomna ärenden under perioden är fördelad enligt följande; offentlig hälso- och sjukvård 88,6% (90,3), privat hälso- och sjukvård 3,8% (1,8%), kommunal hälso- och sjukvård 1,3% (1,8%) samt tandvård 6,3% (6%). Andelen ärenden från privat hälso- och sjukvård har ökat sedan 2018 till skillnad från den offentliga som minskat.

Fördelningen av kön är 56% (58%) kvinnor och 44% (42%) män. En något högre andel kvinnor under motsvarande period 2018.

Andelen ärenden är högst med vardera 15% inom åldersspannet 50-59 år samt 70-79 år. Siffrorna för 2018 skiljer sig där andelen är högst i 20-29 år med (17%) samt 50-59 och 60-69 år med (15%) vardera.

De mest förekommande händelsekategoriseringarna under perioden är kommunikation 50% (25%) samt vård och behandling 18% (38%). Dessa två kategorier var även vanligast 2018 men då med ombytta roller.

Begreppet fokusområden används som ett tema för att ytterligare beskriva vad ärenden kan handla om. Det mest vanliga fokusområde som registrerats såväl 2019 som 2018 är inte lyssnad till med 19% respektive (34%).

Stödpersonsverksamhet

	Jan-aug 2019
Antal tillgängliga stödpersoner	54
Varav anlitade stödpersoner	33
Antal pågående stödpersonsuppdrag	52
Andel kvinnor (patienter)	24%
Andel män (patienter)	76%

Det är framförallt män som är anlitade som stödpersoner. Stödpersonerna har haft utvecklingsdagar i Tällberg med tema "Första hjälpen till psykisk hälsa".

Ekonomi

Resultat-räkning	2019			2018	
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat	
(mnkr)					
Intäkter	4,3	0,7%	6,6	6,6	6,4
-varav Regionbidrag	4,1	0,5%	6,1	6,1	6,1
Kostnader	-4,0	8,3%	-6,6	-6,6	-5,8
-varav löner exkl soc avg	-2,4	9,3%	-3,7	-3,7	-3,5
-varav inhyrd personal					
Över-/underskott	0,3		-0,1	0,0	0,6
Årets investering	0,0		0,0	0,0	0,0

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Det lilla minuset i prognosen återfinns under personalkostnader på patientnämndens kansli.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	8,3%	13,5%	12,4%

Patientnämnden har en relativt liten budget där små avvikelser ger stora förändringar procentmässigt. Talet för prognos och budget mäter mot utfall helår 2018 där utfallet blev lågt på grund av en långvarig sjukskrivning och lägre bemanning.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	5,00	4,00	25,0%
Antal anställda	5	4	25,0%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	5 021	5 021	0,0%
Arbetad tid timmar, anställda	4 676	3 878	20,6%
-varav timanställda	0	121	
-varav mertid/övertid samtlig personal	9	0	

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Under första tertialet har en tf. förvaltningschef samt 1,0 vikarie varit anställd. From juni månad gäller budgeterad personal dvs. 1,0 förvaltningschef samt 4,0 handläggare.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid			
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	4,4%	14,8%	-10,4
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	0,5%	0,4%	0,2

Intern styrning och kontroll

Uppföljning har skett vid nämndsammanträden gällande förvaltningens internkontrollplan LD18/04322;2 som innehåller tre internkontrollpunkter avseende 1. Kontinuerlig uppföljning av mål, 2. Utbildning, uppföljning och utvärdering, kontinuerlig rapportering i H & S nämnd samt 3. Kontroll av arvoden.

Vidare har uppföljning skett kontinuerligt gällande delar av utvalda mål såsom, antal informationstillfällen, antal stödpersonsuppdrag, sjukfrånvaro och följsamhet till budget.

Anna Sörebö
Förvaltningschef
Patientnämnden Dalarna

Revisorerna

Revisorerna och tjänstemannabiträde

Verksamhet – mål och händelser

Revisorernas uppdrag är att granska om landstingets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

I granskningsarbetet stöds revisorerna av sakkunniga, dels i form av en anställd revisionschef, dels av inhyrda konsulter, vilka utför huvuddelen av granskningsarbetet.

Granskningsarbetet följer en årligen fastställd revisionsplan och planeras med utgångspunkt från anvisad budget.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019			2018	
	Ack utfall *		Prognos	Budget	Resultat
(mnkr)					
Intäkter	4,4	8,1%	6,5	6,5	6,1
-varav Regionbidrag	4,4	8,3%	6,5	6,5	6,0
Kostnader	-2,5	4,2%	-6,5	-6,5	-5,6
-varav löner exkl soc avg	-1,6	25,7%	-2,2	-2,2	-2,0
Över- underskott	1,9		0,0	0,0	0,5

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Årets kostnader beräknas rymmas inom fastställd budget.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	4,2%	16,5%	16,5%

Kostnadsutvecklingen har tidigare varit hög jämfört med föregående år. Under de första fyra månaderna arbetade dubbla revisorskollegier som en konsekvens av valet 2018, och samtidigt har ytterligare verksamhet förts över till Region Dalarna i form av Regionala utvecklingsnämnden som också ska granskas. Revisorerna har fått ökat regionbidrag för att finansiera den utökade verksamheten. Kostnadsutvecklingen i årets prognos överensstämmer väl med budgeterad kostnadsutveckling.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	1	1	0%
Antal anställda	1	1	0%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Kjell Johansson

Förvaltningschef, Revision

Nämnden för kostsamverkan Mora

Kostsamverkan Mora

Verksamhet – mål och händelser

Kostförsörjning Region Dalarna

I ett verkställighetsbeslut från Regiondirektören har Regionservice givits i uppdrag att fördjupa den utredning som tidigare under året genomfördes av Dining Development (extern konsult) kring Region Dalarnas framtida kostförsörjning. Tvärfunktionella projekt- och arbetsgrupper med representanter från flera förvaltningar inom regionen är etablerade. Syftet är att utreda alternativa produktion- och distributionslösningar, huvudinriktningen är att söka samarbete och samverkan med kommunerna i länet. Enligt uppdraget ska en politisk beslutsinriktning fattas under november månad.

Ledning

Ulf Cristoffersson lämnade sin tjänst som förvaltningschef för Regionservice och Region Dalarna 190831. Martin Ekberg går in som tillförordnad förvaltningschef under perioden 190901-200228.

Utveckling och drift

Kostsamverkan efterlyser fortfarande inriktning för hur framtida kostförsörjning i länet skall bedrivas. Detta för att kunna fatta väl underbyggda och långsiktiga beslut om bemanning och investeringar.

Arbete pågår för att skapa förutsättningar för leveranser till fyra förskolor i Mora kommun. Detta innebär ett preliminärt produktionstillskott på årsbasis om ca 28 000 portioner, beräknad uppstart tidigast efter årsskiftet. Detta är ett positivt tillskott då stängningen av sårboplatser inom äldreomsorgen sommaren 2019 innebar ytterligare reduceringar.

En planering har, i enlighet med nationella inriktningsbeslut, inletts för att överse förutsättningarna för att bygga upp någon form av beredskapslager för kostverksamheten i händelse av kris/krig. Några av utmaningarna i samband med detta är lagringsutrymmen, omsättning och kostnader.

Skyddsronder har genomförts på samtliga mottagningskök under augusti. Mora Strand har, trots överenskommelse, inte varit representerade i samband med detta. Det finns fortfarande anmärkningar från tidigare skyddsronder som ej åtgärdats av fastighetsägaren.

Ett webbaserat kompetensutvecklingsarbete finansierat av omställningsfonden genomförs under hösten 2019.

Utbildningarna omfattar följande områden:

- Livsmedlets egenskaper & matallergier och överkänslighet
- Fördjupning matsäkerhet
- Egenkontroll i storhushåll
- Märkning förpackade livsmedel

Arbetet med menyplanering och beställningar i syfte att nå målen avseende livsmedelskostnad/portion och ekologiska livsmedel fortsätter, dessa två mål är dock ej förenliga. Fortsatt satsning på ekologiska/närproducerade varor är

kostnadsdrivande vilket påverkar livsmedelspris/portion.

Regionplanens övergripande mål	Prognos helår
Minskad påverkan på klimat och miljö	●
Fler medarbetare som trivs på jobbet	●
En långsiktigt hållbar ekonomi	●

Det finns, i tillämpliga delar, en följsamhet till Regionplanens övergripande mål.

Nyckeltal / Kvalitet	Utfall	Mål	Prognos helår
Totalkostnad/portion kr	56,59	52,58	▲
Livsmedel/portion kr	19,21	18,10	▲
Andel miljömärkta livsmedel %	37%	45%	■
Total sjukfrånvaro %	6,9%	6,4%	●
Korttidssjukfrånvaro %	2,6%	3,0%	●

Totalkostnaden per portion är i det här fallet samma sak som definitionen för samkostnad, det vill säga den gemensamma produktionskostnaden per portion. Utfallet på andelen miljömärkta livsmedel avser kostproduktionen i både Falun och Mora.

Målet för ekologiska livsmedel i procent av kostnaden är mycket svårt att kombinera med målen för totalkostnad samt livsmedelskostnad per portion, då dessa livsmedel har en mycket högre prisbild jämfört med icke ekologiska livsmedel. Ett beslut om vilket mål som är överordnat behövs. Ett aktivt arbete för att identifiera bästa val av livsmedel i syfte att sänka livsmedelskostnaderna pågår.

Total sjukfrånvaro är något högre än målet, och korttidssjukfrånvaro är lägre än målet för året. Utfallen är högre än för samma period föregående år. (Se mer under personalavsnittet).

Region Dalarna	Ack budget 2019	Ack utfall 2019	Ack utfall 2018	Års-budget 2019	Avv % jmf budget
Frukost	22 000	21 244	22 165	33 000	99,6%
Lunch & middag	57 200	56 015	56 477	85 800	97,9%
Specialkost	7 500	8 664	7 461	11 250	115,5%
Matlådor	2 673	2 300	2 724	4 010	86,0%
Total RD	89 373	88 223	88 827	134 060	98,7%

Mora kommun	Ack budget 2019	Ack utfall 2019	Ack utfall 2018	Års-budget 2018	Avv % jmf budget
Frukost	30 903	30 580	34 626	46 355	99,0%
Lunch & middag	80 867	81 262	80 696	121 300	100,5%
Specialkost	35 100	30 586	34 825	52 650	87,1%
Matlådor	8 040	9 541	8 106	12 060	118,7%
Total MK	154 910	151 969	158 253	232 365	98,1%

De totala volymerna vid kostenheten är idag något lägre än de budgeterade. Antal portioner för Region Dalarna under perioden är drygt 1 100 färre än budgeterat, och ca 600 färre än under samma period 2018.

För Mora Kommun gäller att antalet portioner för perioden är ca 2 900 färre än budgeterat, och ca 6 300 färre än under samma period 2018.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019				2018
	Ack utfall *		Prognos	Budget	Resultat
(mnkr)					
Intäkter	22,3	2,0 %	34,8	34,8	34,5
Kostnader	-22,6	-1,4 %	-34,8	-34,8	-34,5
<i>-varav löner exkl soc avg</i>	<i>-7,3</i>	<i>-3,4 %</i>	<i>-10,9</i>	<i>-10,9</i>	<i>-11,1</i>
Över-/underskott	-0,3		0,0	0,0	0,0
Årets investering	-0,1		-0,1	-0,2	-0,2

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Resultatet efter åtta månader uppgår till knappt -0,3 mnkr, vilket är ca 0,1 Mnkr bättre än budget för perioden.

Intäkterna ligger lägre än budget, vilket är normalt för årstiden då efterfrågan normalt sjunker under sommaren. Den negativa budgetavvikelsen på intäkterna avser i huvudsak Restaurang La Rätt samt måltider till Mora Kommun.

Personalkostnader är lägre än budget, vilket är normalt för perioden då verksamheten har en lägre bemanning under sommaren.

Kostnaderna för livsmedel i produktionsköket ligger något högre än budgeterat (-167 tkr). Denna avvikelse beror främst på målsättningen med ökad andel ekologiska produkter till måltidsberedningen

Totalt är verksamhetens resultat något bättre än budget för perioden, och innebär en resultatförbättring jämfört med samma period 2018 med knappt 0,8 mnkr, varav ca 0,3 mnkr avser lägre kostnader.

Restaurang LaRätts underskott för årets första åtta månader uppgår till -0,4 mnkr. Underskottstäckningen regleras vid årsskiftet och utfallet förväntas uppgå till drygt -0,4 mnkr.

Årets budgeterade investeringar består av en nyinvestering i 4 ugnsvagnar samt en färsformare. Dessa är redan levererade. En planerad reinvestering av en grönsaksskärare kommer ej genomföras, då bedömningen är att nuvarande maskin inte behöver bytas ut. Komplettering av nya skärverktyg bedöms vara tillräckligt. Detta har korrigerats i investeringsprognosen.

Resultat per kst	2019			2018
	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse	Ack utfall
(Tkr)				
Nämnd-verksamhet	-4	0	-4	0
Produktionskök	-668	-83	-751	-504
Mottagningskök	313	-86	398	-133
Restaurang LaRätt	-418	-244	-174	-368
Brickdukning	505	-137	642	-39
Resultat	-274	-384	111	-1044

I samband med bokslut 2019 kommer Nämndens över-/underskott att fördelas mellan parterna i enlighet med den prissättnings- och kostnadsfördelningsmodell som framgår av tilläggsavtalet från 2014.

Åtgärder för ekonomi i balans

Förvaltningen har tidigare reducerat antalet fasta tjänster i samband med pensionsavgångar och infört nytt arbetsschema. Arbete pågår fortfarande för att om möjligt öka produktionsvolymen då detta skulle innebära minskande fasta kostnader/portion.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	-1,4%	0,8%	0,8%

Kostnadsnivån för årets första åtta månader är 1,4 % lägre än för samma period föregående år. Den låga kostnadsnivån avser i huvudsak personalkostnader.

Personal

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	28,6	26,9	6,4%
Antal anställda	33	33	-2,9%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Verksamheten håller sig inom anvisad personalbudget och arbetar systematiskt med att rekrytera de olika kompetenser som behövs för att bedriva en hållbar och uthållig verksamhet.

Förvaltningen har förutom ovanstående arbetat fram en kompetensförsörjningsplan som blev klar under maj 2019. Verksamheten är dock i behov av att även HR-organisationen inom central förvaltning upprättar en övergripande strategisk kompetensförsörjningsplan. Det är viktigt inte minst för att verksamheten ska kunna ges

möjlighet att justera den egna kompetensförsörjningsplanen och hitta anpassningar som utgår från ett koncernperspektiv.

Det är viktigt att jobba vidare inom alla faser; attrahera och rekrytera medarbetare, utveckla kompetens och behålla medarbetarna i verksamheterna samt avveckla medarbetare och överföra kompetens.

Verksamhetschefen för norra området har ansökt och beviljats medel från Omställningsfonden för att kompetensutveckla medarbetarna inom bland annat kostsamverkan. Syftet med detta är att öka medarbetarnas anställningsbarhet i framtiden.

Lönerevisionsarbetet har under 2019 flutit på bra. Regionservice har haft fem prioriterade yrkeskategorier under årets lönerevision varav kockar var ett prioriterat område för kostsamverkan.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	28 511	36 031	-20,9%
Arbetad tid timmar, anställda	32 195	33 302	-3,3%
-varav timanställda	4 084	4 760	-14,2%
-varav mertid/övertid samtlig personal	373	171	118,6%

Arbetad tid redovisas med en månads fördröjning

Ledningsgruppen initierade under 2018 en ekonomisk analys med tillhörande handlingsplaner för att bromsa upp den ökade användningen av arbetad tid, timanställda och mertid. Åtgärderna har gett avsedd effekt under 2019. Det är viktigt att verksamhetschefer och 1-linjechefer fortsätter med att systematiskt och kontinuerligt se över bemanningen. Minskningen av timanställda kan även förklaras av en restriktiv hållning till inkallande av extra personal.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,4%	6,5%	-
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,9%	5,0%	1,9%
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,6%	2,4%	0,2%

Sjukfrånvaron inom kostsamverkan ökar beroende på några långtidssjukskrivningar inom verksamheten. Verksamheten fortsätter dock systematiskt att arbeta med rehabiliteringsfrågor som ligger i linje med Regionens rehabiliteringsprocess och policy.

I den nya processororienterade organisationen ingår i kraven för chefskollektivet att tillämpa ett ledarskap med coachande förhållningssätt, vilket bedöms bidra till en förbättrad arbetsmiljö med sannolik effekt att sjuktalet sjunker.

För att arbeta för en hög frisknärvaro samt god arbetsmiljö inom Regionservice bör i framtiden de olika HR-

funktionerna inom central förvaltning arbeta och utveckla arbetsmiljön i hela Regionen utifrån tre kompletterande arbetsmiljö-/hälsostراتيجier: grön (hälsöfrämjande), gul (förebyggande) samt röd (efterhjälpande/rehabiliterande). Här har HR-funktionerna inom centralförvaltning ett stort arbete framför sig.

Genom att använda sig av alla tre arbetsmiljöstrategier kan Region Dalarna och Regionservice ligga i fas med dagens tillämpning, kunskap och forskning i omvärlden vad gäller arbetsmiljö- och hälsoarbete på arbetsplatser. För att åstadkomma en bra arbetsmiljö med minskade sjuktalet försöker arbetsgivaren med HR att arbeta med strukturerade möten inom alla nivåer och funktioner samt med att förbättra rehabiliteringsprocessen.

I norra området har flera aktiviteter genomförts för att stärka personalgruppen och därmed den enskilda individens hälsa. Utvecklingsdag och frukostmöten har genomförts.

Regionservice genomför en medarbetarundersökning vartannat år. Resultatet för 2018 visade att förvaltningen har förbättrat sitt NMI-värde inom samtliga verksamheter. Arbetet med resultatet är en ständigt pågående process där verksamheterna försöker sätta in nödvändiga åtgärder för att förbättra arbetsmiljön. Under hösten 2019 kommer en central medarbetarenkät att genomföras.

Intern styrning och kontroll

Kvalitetsarbetet för Nämnden för Kostsamverkan administreras av Regionservice. I 2019 års verksamhetsplanering identifierades 35 risker varav 3 internkontrollpunkter fastslogs i servicenämnden.

Internkontrollpunkter	Status
Långsiktigt hållbar ekonomi	▲
Strukturerad kunddialog på taktisk nivå med Hälso- och sjukvården	▲
Vårdnära service – breddinförande	▲

De underliggande kontrollmomenten för internkontrollpunkterna visar att pågående aktiviteter styr i rätt riktning.

Martin Ekberg
Tf Förvaltningschef
Kostsamverkan Mora

Hjälpmedelsnämnden Dalarna

Hjälpmedel Dalarna

Följsamhet till struktur- och förändringsplan

Hjälpmedel bidrar till att öka tillgänglighet och delaktighet.. Länets kommuner och regionen har ett gemensamt ansvar för att tillhandahålla hjälpmedel till ett rimligt pris. Samarbetet bidrar till att underlätta vardagen för personer med funktionsnedsättning. Den snabba tekniska och digitala utvecklingen skapar nya utmaningar som en organisationsöverskridande samverkan och dialog bättre kan möta.

Kompletterande åtgärder

En inomhusmiljögranskning pågår vid Hjälpmedelscentralen i Borlänge och mikrobiell påväxt har påvisats på ett flertal ställen. Arbetet sker parallellt med den förstudie som på analyserar behovet av lokalförändring mer på djupet och mycket tid läggs på att koordinera insatserna tillsammans med Regionfastigheter, fastighetsägare och arkitekt.

Under försommaren fortsatte evakueringen ffa av utprovningssamhet och administrativ personal. Regionfastigheter arbetar med att göra vissa anpassningar i den nya lokalen (Dalatrafiks förra huvudkontor) till exempel en större toalett och iordningställa utprovningssrum, som motsvarar våra patienters behov.

Förstudien resulterade i ett förslag om utveckling av fastigheten som helhet där stadsplanerings- och yttre logistikperspektiv också räknades in. Styrgrupp och arbetsgruppen har haft ett brett perspektiv med flera infallsvinklar för att skapa en Hjälpmedelscentral som håller idag och för flera år framöver.

Under hela arbetet har hållbarhet varit ett genomgående perspektiv oavsett om det handlat om ekonomi, patientsäkerhet, arbetsmiljö, effektivitet eller miljö. Ett essentiellt perspektiv för att förvaltningen ska klara av den ökade efterfrågan samt den tekniska och demografiska utvecklingen.

Arbetet är i fas men behöver en bred förankring både inom politiken och i tjänstemannaledningen. För att uppnå det kommer befintlig VBL uppdateras utifrån genomfört arbete och med en kostnad/nyttokalkyl, som ska beskriva den ekonomiska besparingen som görs med nya funktioner i ombyggda lokaler. Under hösten kommer verksamheten arbeta vidare med ett utkast till förslagsunderlag som är mer detaljerat och på det sättet få fram en mer precis ekonomisk kalkyl.

Företagshälsan är inkopplad och förvaltningen följer de gängse tillvägagångssätten.

En uppdatering av prissättningen är beslutad i Nämnden och träder i kraft 2020-01-01. Förändringen genomförs som ett led i att möta framtida och nutida utmaningar som den

ökade efterfrågan och nya behov i form av framförallt digitala hjälpmedel.

Fortsatt arbete med den inre effektiviteten som lagerhållning, leveranser och utprovningstider krävs. Exempelvis startar förvaltningen ett arbete för att kartlägga möjligheten att införa ett spårbarhetssystem.

Verksamhet – mål och händelser

Strategiska mål enligt styrkort	Prognos helår
Invånare, patienter/närstående och Hjälpmedel Dalarnas kunder är trygga, vet att Hjälpmedel Dalarnas verksamhet är tillgänglig, jämlik och professionell	 1
Hjälpmedel Dalarna har ett hälsofrämjande, processororienterat och jämlikt arbetssätt, som skapar mervärde för både kund och verksamhet	 2
Hjälpmedel Dalarnas personal är säkerhetsmedvetna, identifierar, åtgärdar och följer upp alla riskmoment	
Hjälpmedel Dalarna omsätter sina resurser till mesta kundnytta och identifierar och förebygger ojämlikhet	
Hjälpmedel Dalarna har ett väl fungerande samarbete med involverade samarbetsaktörer	
Hjälpmedel Dalarna har ett gott utvecklingsklimat som lockar kompetenta medarbetare samt stimulerar till fortsatt forskning och/eller utveckling	 3
Medarbetarna arbetar på en attraktiv, utvecklande, hälsosam och jämlik arbetsplats med bra arbetsmiljö	 4
Hjälpmedel Dalarna utvecklar en långsiktig ekonomisk och samhällsekonomisk hållbarhet	
Hjälpmedel Dalarna tar ekonomiskt ansvar i alla situationer och hushållar med landstingets resurser	

¹ I huvudsak ja men bla. på grund av lokaler som i nuläget inte är optimala relaterat till mikrobiell påväxt och ombyggnadsplaner och därtill många nya kollegor så upplever medarbetarna själva att man inte uppfyller målen fullt ut.

² Hjälpmedel Dalarna är på god väg men det tar tid att förändra arbetssätt.

³ Utvecklingsklimatet kan förbättras och vi fortsätter att skruva på det i och med att Vinnovaprojektet (att leda innovation inom omsorg, hälso- och sjukvård, en holistisk organisationsmodell) nu är avslutat och övergår i en implementeringsfas där ytterligare medel är sökta från Vinnova. Alla avdelningschefer kommer under hösten att genomgå en intern kompletterande utbildning.

⁴ Både den fysiska och psykosociala arbetsmiljön har under det senaste året varit ansträngd för många medarbetare. Platsbrist råder och tillkommande arbete krävs i och med evakueringen.

Utveckling

Större utvecklingsprojekt har fått läggas på framtiden då fokus ligger på förestående evakuering och lokalförändring.

Nyckeltal / Kvalitet	Utfall	Mål	Prognos helår
% andel återanvända hjälpmedel Rörelse	74,0 %	80 %	▲ ⁵
% andel återanvända hjälpmedel KLOK	43,7 %	55 %	▲ ⁶
% andel återanvända hjälpmedel PMB	59,9 %	60 %	●
% av de brådskande avhjälpande underhåll som påbörjas inom 2 dagar	51,1 %	95 %	▲ ⁷
% av de avhjälpande underhåll som påbörjas inom 5 dagar	73,6 %	95 %	▲ ⁸
Väntetid till första erbjudna utprovning	35 dagar	< 90 dagar	●
Nyttjandegrad	87,7 %	90 %	●
Uthyrningsgrad	88,8 %	90 %	●
Mäta kundnöjdhet	Mäts i okt 2019		▲

Målsiffrorna ligger kvar sedan tidigare prognos och är inte omvärderade.

⁵ Relaterat till nyinköp som följd av resursbrist på rekonditioneringssidan.

⁶ Nyinköp, flertalet hjälpmedel går inte rekonditionera.

^{7,8} Relaterat till rekrytering och introduktion av ny personal.

Verksamhetsstatistik	2019	2018
Antal fjärrtillsynskameror i drift	93	55
Genomsnittligt antal dagar som kamerorna är ute hos användaren	136	199

Antalet fjärrtillsynskameror ökar sakta och är ute längre i snitt än motsvarande period förra året men det återstår fortfarande en hel del implementeringsarbete i kommunerna.

Ny upphandling av Fjärrtillsyn påbörjas nu under hösten 2019. Stort intresse från alla kommuner att delta. Genom ett samarbete med SKL och Beställarnätverket Valfärdsteknik kommer arbetsgruppen att få tillgång till stöd från Usify, som har tagit fram en modell för upphandling av valfärdsteknik. Modellen ger vägledning kring hur vi kan beakta användbarhet vid upphandling av valfärdsteknik.

Verksamhetsstatistik	Utfall Ack 2019	Utfall Ack 2018
Totalt antal uthyrda hjälpmedel	31298	30 282
Utlevererade hyreshjälpmedel under året	3195	2981
Returnerade hyreshjälpmedel under året	3037	2822
Nedlagd tid upphandlingsarbete (h)	275	236

Nivåerna ökar över tid. Hanteringen har dock blivit mer komplex i och med att det råder stora logistiska utmaningar i lokalerna relaterat till både utrymmes- och resursbrist. Tiden för nedlagt upphandlingsarbete har inte nämnvärt förändrats då vi valt att vara passiva i vissa upphandlingar.

Ekonomi

Resultat-räkning	2019			2018
	Ack utfall *	Prognos	Budget	Resultat
(mkr)				
Intäkter	106,5	8,3%	159,3	155,1
-varav Landstingsbidrag	1,9	0,0%	2,8	2,8
Kostnader	-103,5	5,2%	-156,8	-155,1
-varav löner exkl soc avg	-22,1	7,0%	-34,2	-35,0
Över-/underskott	3,0		2,5	0,0
Årets investering	-24,0		-33,2	-33,2
				-32,1

* Visar ackumulerat utfall innevarande år samt jämförelse med föregående år

Resultatet för perioden är 3,0 Mkr, vilket är närmare 2 Mkr bättre än budget.

Vi ser att våra hjälpmedelskostnader fortsätter att öka (3,5 Mkr), vilket delvis kan förklaras med nytt sortiment och fortsatta vakanser inom vissa avdelningar som tex.. rekonditioneringen vilket då innebär mer nyinköp. Demografen i samhället spelar in. Positivt är dock att intäkter för sålda varor nu börjar öka (3,0Mkr) och även hyresintäkterna (2,2 Mkr).

En annan förändring till resultatet är våra lönekostnader som ser ut att bli 1,1 Mkr lägre trots att antalet anställda ökat. Vid avslutade anställningar görs alltid en behovsbedömning vilket medför viss fördröjning innan ny rekrytering är på plats. Förvaltningen har en del föräldradedighet och personal som är tjänstlediga viss procent.

Prognosen för helår pekar på ett överskott om 2,5 Mkr, men med en stor osäkerhet om vad våra lokalbekymmer kan komma att kosta oss.

Kostnadsutveckling	Utfall Ack 2019	Prognos 2019	Budget 2019
Kostnadsutveckling %	5,2%	2,7%	1,8%

Kostnadsökningen vi har beror främst på hjälpmedelskostnaderna. De har ökat mycket nu jmf med föregående år, men vi ser att de har stagnerat under året.

Personal

Det har generellt varit svårt att rekrytera både legitimerad personal och individer med teknisk spetskompetens. Inskolning av ny personal tar tid inom alla enheter. En rapport kring arbetet med kompetensförsörjningsplaner är sammanställd och kommer ligga till grund för kommande arbete med kompetensförsörjningen.

Den förestående evakueringen och lokalförändringsfasen medför en stor omställning i sättet att arbeta. Vissa team kommer att vara lokaliserade på två ställen och huvudlagret samt merparten av verkstaden blir kvar i nuvarande lokaler på Skomakargatan 20.

Årsarbetare och anställda	2019	2018	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	89,86	86,14	4,3 %
Antal anställda	96	95	1,1%

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Ökningen av anställda beror delvis på tillsättning av vakanser och att vi redan innan sommaren tagit in folk för att täcka upp sjukfrånvaro och kommande semesterperiod främst på avdelning för Teknisk service och Rörelse.

Arbetad tid	Ack 2019	Ack 2018	Förändring mot föregående år
Budget Arbetad tid timmar, anställda	77 736	87 123	-10,8%
Arbetad tid timmar, anställda	82 189	81 293	1,1%
-varav timanställda	79	830	-90,5%
-varav mertid/övertid samtlig personal	166	610	-72,7%

Mertid/övertid och tid som utförs av timanställda har dock minskat jämfört med 2018 vilket beror på att vissa vakanser är tillsatta. Verksamheten ligger fortfarande efter gällande visst besiktningensarbete.

Sjukfrånvaro	Ack 2019	Ack 2018	Förändring procentenheter föregående år
--------------	----------	----------	---

Mål för Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	4%	4%	
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	4,8 %	5,4 %	-0,6
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	2,9 %	3,3 %	-0,4

En del i sjukfrånvaron är kopplat till de medarbetare i verksamheten som har ett fysiskt ansträngande uppdrag. Målet ligger kvar på 4 % som tidigare år. Framför allt rör det hantering av sängar i ordinarie boende och hjälpmedel som kommer i retur. Ej ergonomiska arbetsställningar och tunga lyft (ibland kombinerat) är något som länge funnits men som blir mer påtagligt när volymerna ökar.

Intern styrning och kontroll

Internkontrollplanen för 2019 har fokus på förestående lokalförändringsprocess, ekonomi/produktionsstyrning/ ökade hjälpmedelskostnader. Andra prioriterade områden är arbetsmiljö kopplat till sjukfrånvaro och upphandling /oegentligheter. Rapport till Hjälpmedelsnämnd sker löpande över året.

Helena Strandberg
Förvaltningschef
Hjälpmedel Dalarna

Landstinget
DALARNA